

ಶ್ರೀ ಆರ್. ದುರ್ಗಾನಂದ ಸಾಗರ್ (ಹಳವಾರಾಜಪೇಟೆ).—ತಾವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪ್ರತೀಕ. ತಮ್ಮ ಅಧಿಕೃತರು ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಧರ್ಮ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಕೋರ್ಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯು ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು, ಆ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಪರ ಮತ್ತು ವಿರೋಧವಾಗಿ ಸಮಗ್ರವಾದ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕಕೆ ಈ ಬೇಡಗೆ, 40 ನಿಮಿಷ ಕೊಟ್ಟಿರಿ, 40 ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಆ ವಿಷಯದ ಹೇಳೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಹೇಗೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ವಾಸಾಯಿಗಳಿಗೆ ಇವು ನ್ಯಾಯವೇ? ನಾವು ತಮಗೆ ಹೊದಲೇ ನಿರ್ವೇದನೆ ವಾಡಿಕೊಂಡೆವು, ವೇಳೆಚ್ಚ ಅನ್ನ ಅಕ್ಷಾಂಚ್ಚ ಹೇಗೆ ಕೊಳ್ಳಿ, ಒಂದೊಂದು ಡಿವಾಯಂಡಿಗೂ ಏರಡು ವಿನಿಸು, ಮಾರ್ಗ ದಿವಿಸು, ಹಂಗೆ ಎಷ್ಟು ಮೂಲ ನಮ್ಮ ಯಾರ್ಕೆಲ್ ಅಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಯಾರ್ಕೆನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬುದ್ದಕ್ಕೆ ಕೂಡಿ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಸದಸ್ಯರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬುದ್ದಕ್ಕೆ ಬಿರುತ್ವಾರ್ಥೀಯೇ ಹೊರತು ಬಿ. ಏ ಮತ್ತು ಡಿ. ಎಲ್. ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೊಗ್ಗೆ ಮಾಡಬುದ್ದಕ್ಕೆ ಬಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮಾನಿಲತ್ತುಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದು. ಅರ್ಲೆಗ್ಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ದಿವಾದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಮಾನಿಸಬೇಳುಗೆ ಹಾಕಿದರ ಶ್ರಬಣ ಭಾತ್ಯ ಎಷ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಉಳಿಲಿದೆ ಎನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯೋಜನೆ ಬೇಕು, ಇದನ್ನೇಲ್ಲ ನವಗ್ರಹಾಗಿ ಯೋಜನೆ ವಾಡಿ ತಾವು ಒಂದು ನೆಲ್ಲೊಷ್ಣನ್ನು ಕಂಡು ಹಡುಬೇ ದು ಪಾರ್ಫ್ರಾನೆ ವಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

Speaker's Ruling on a subject re : Selecting Departments on Discussion of the Demands for Grants.

MR. SPEAKER.—Hon. Members have raised several points. I shall be brief in clarifying the position. Hon. Member Sri Dayananda Sagar and Sri Siddaveerappa raise a point whether it would not have been better to pass vote on account instead of Demands for Grants. That is not a matter left to the discretion of the Speaker. It is for the Government and the Opposition to consider and decide. Sri Siddaveerappa has been a Member of the Legislature for a long time and was also a Minister and he should therefore know that it is not for the Speaker to decide whether vote on account should be taken or not. I request the hon. Members to point out any provisions under the Constitution or the Rules of Procedure under which I can give such a direction to the Government. It is really beyond my power to give such direction. Even before the discussion on the Demands for Grants began in this House, Sri Siddaveerappa, Sri Sivappa, Sri Srikanthaiah and Sri Sharang Gowda and many other Members of the Opposition wanted to have a vote on account but then the Treasury Benches were not agreeable to the proposal. Then I pointed out that there were 52 demands and if one day were to be allotted for each demand, then the number of days required for discussing all the Demands would be 52. The practice followed in the undivided Bombay State where I had the honour of being a member, and also even in the Lok Sabha could be adopted here. I brought this to the notice of hon. Members. The practice there is to select a few Departments for discussion. This Selection will be done by the members of the Opposition. This is the case even in England. In England there are about 29 Supply Days. The opposition selects a few Departments which they want to highlight and they divide the number of Supply Days between

those Departments giving one or two or three days to each Department according to its importance. If you adopt that practice there would be a meaningful debate. When I brought this practice to the notice of my hon. friends they agreed with it but it has not been pursued further. The old practice of clubbing the Departments Minister wise has continued. For that the Speaker Cannot be blamed. I agree that there is much force in what the hon. Members say that if half-a-dozen departments of a Minister were clubbed together and one or two days were allotted for discussion it is quite insufficient and there cannot be any meaningful debate. Even then they have chosen the same old practice. If the the practice adopted in the Mother of Parliaments had been adopted, this difficulty would not have arisen. Anyhow, I am not responsible for adopting the present method.

As regards time it is the Business Advisory Committee which allots the time. Then the question arose as to how to allot the time between the various parties. The consensus was that the time should be divided in a rational way and accordingly hon. Members find that half the available time is given to the Treasury Benches including Ministers, replies and the remaining half is given to the Opposition. In practice this has worked out to giving roughly two-thirds of the time to Opposition members and only one-third of the time to The Treasury Benches apart from the Ministers' replies. There has been no complaint about this practice and I think that this should be taken to be a highly equitable distribution of the time.

Then the question arose as to how to divide the time between the members of the Opposition. I have divided the time on the basis of the strength, the number of members in each party or group in the Opposition. If there is a better and more equitable principle which hon. Members of the Opposition can suggest, I am prepared to accept it. In the absence of that the principle followed by me of dividing half the available time between the various parties in the Opposition is fair and equitable.

As regards the point raised by the hon. Members Sri Hutchmasty Gowda and Sri Siddaveerapp that I come with a certain pre-determination. I have to state that there is no such thing. I follow the principle of protecting the minority and here the minority is the Opposition. I guard the interests of the minority more than the interests of the majority Hon. Members might be aware of that. Even in the matter of granting excess time, it would be seen that I have been granting excess time to the members of the Opposition. There is no question of any partiality being shown to any individual Member. All members are equal to me. Even when a member says something against the Chair, I forget it the next moment and allow him to speak. That is the policy that I have been following. I am impartial and members should not be under the impression that the Chair will discriminate between member and member.

(MR. SPEAKER)

I do agree that the time allotted for discussion of every demand is inadequate. That is because we have very limited time at our disposal. Even in Cases where the House decides to extend the time beyond 6 o'clock. I have to distribute that extra time on the basis of the same principle which I have adopted earlier. So, nobody should be under the impression that I discriminate between parties and members and members. There is absolutely nothing of that kind. I hope the House will accept this assurance of mine.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, I want you precisely to state one thing. With regard to the drawing of the calendar of events and fixing up the number of days for each business have you no hand at all? Suppose there is an arbitrary government which fixes only 2 days for passing the Budget. Then I put a hypothetical question to you, do you think that these 2 days are sufficient to discuss all the Demands and pass all the Demands? Are you spell-bound to act accordingly? Have you no discretion in the matter? Is it right that these things should be decided arbitrarily by the Government? Are you not to be satisfied that the House had full and adequate opportunity to discuss these demands?

Sri K. H. SRINIVAS.—Sir, I want your ruling on another hypothetical question. If there is an opposition which demands one full year to discuss the budget, what would you do under those circumstances?

Sri K. PUTTASWAMY.—I have to intervene at this stage. No answers can be given for any hypothetical question.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, it only reveals in what ridiculous way the mind of the Government is working and that has been our complaint. I want to know whether you have any right to conduct the proceedings of this House and be satisfied that the Opposition had its full say because your predecessor used to say that the minority must have its say and the majority must have its sway, but that is not happening now. What is happening is that the majority is having both say and sway.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member Sri Siddaveerappa has put forward a hypothetical question. I shall answer it because such matters should not come up time and again. The Rules provide that not less than 10 days are to be given for discussion of the budget and voting of Demands for Grants. But there was no necessity to resort to that rule because the Treasury Benches were quite considerate in this matter. As hon. Members know 20 days were allotted, 4 days for general discussion of the budget and 16 days for passing the demands for grants whereas the minimum number of days required to be given under the rules is only 10.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Some days were lost in other discussions.

MR. SPEAKER.—That was compensated by sitting on all Saturdays. An assurance has been given that all the days for private members' business which were lost will be compensated in the first week of next month and that assurance will be carried out. So let us understand each other and carry on as comrades in the service of the people. Let us not say anything which will wound the feelings of this side or that side. This is my appeal to hon. Members. I shall be safeguarding the interests of the entire House.

Sri H. SIDDAVEERAPPA. I would like to know whether you are satisfied that the discussion is adequate?

MR. SPEAKER. — Because the members adopted a different method in spite of my appeal to them. I beseeched you: That was because the hon. Members adopted a different method in spite of my appeal to them. I required them to select 7 or 8 demands and allot two days for discussion of each demand. Then only there can be meaningful discussion. I request hon. Members to consider whether what I said is correct or not.

Sri AZEEZ SAIT.—No. It is only your opinion.

MR. SPEAKER.—I am entitled to my opinion and the hon. Member is entitled to his opinion.

As regards the point raised by Sri Sivappa that his party was given only 12 minutes, I am sorry for what had happened. The Congress (R) party was entitled to only 26 minutes, but it took about 40 minutes with the result that only 2 or 3 minutes were left to 4 O'clock and other members of the S. V. D. could not be given a chance to speak as the Hon. Minister had to be called upon to reply. I will see that such a thing does not happen in future. With this assurance I request the co-operation of all members so that such grievances may not arise hereafter.

2-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಏ. ವೆಚ್ಕಿಗಿರಿಷ್ಟಪ್ಪ.—ಉದ್ದೇ ರೇತ್ತಾವೀಗೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಕ್ಕೆಕ್ಕೆ 65 ಸಿಹಿಂಜ ಕಾಲಾವ ಕಾಶವನ್ನು ಏಗುವಂತಹ ರೂಪವಾಗಿ ತಿಳಿಸೆ ಎಂಜಾರೋದೆ. ಅದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಈ ತಿಂಗಳಿಗೆ 30 ಸಿಹಿಂಜ ವ್ಯಾಖ್ಯಾವಾಗಿದೆ. ಅದರೆ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಕ್ತು ನನ್ನಸ್ಥಿರಿಗೆ ಇಂತಿಂಧವಾಗೆ ಇಷ್ಟಪ್ಪ ಕಾಲವನ್ನು ವಾನರನಾ ಪುರವೆಕ್ಕಿ ನಿಗದಿವಾ ಇಡೆವು. ಅವರೆ ಈಗ ಅವರಿಷ್ಟ ಅಧ್ಯಾಗಂಟ ಮಾನಿದದೆ. ಇನ್ನೂ ಭಾಷಣಾಗದೇ ಪೂರ್ವಾಧಿವಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರಿಂದ ಈಗ ಕಂಡು ಹೊಗಿರತಕ್ಕ ಕಾಲವನ್ನು ಕಾಡಿ ತಿಕ್ಕೆಡೆಂದೆ ನಾನ ನಷ್ಟಿಸಿನ್ನು ಪೂರ್ಣಿಸಿ ಇರುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I accept it is a good idea. Shall we extend the time upto 7 p. m.?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—All these 8 or 10 days we have been following a particular procedure. If there is to be any change, the matter may be brought up in the Business Advisory Committee. We are not agreeable to it.

Duplicate or forged State Lottery Ticket

† Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, I gave notice of a motion under rule 312 about duplicating of lottery tickets in which one D. Mallikarjunappa, a Municipal Councillor of Davangere Municipality, has given a petition to the Secretary to the Government, Finance Department on 17-3-70. His complaint is that he purchased a State lottery ticket in 'O' series bearing No. 1544344 from one M. Krishnamurthy who is the authorised agent of the Mysore State Lottery tickets at Davangere. Half an hour later he learnt that another friend of his B. J. Siddappa had purchased another ticket in 'O' series bearing the same number 1544344. They got suspicious. Then they went to the agent and asked him about it. The agent took them to the Vysya Bank wherefrom they had those tickets. The Vysya Bank said that they had nothing to do with it and asked them to approach the Government of Mysore. Hence the complaint was given to the Government of Mysore. There the matter rests, I had been to Davangere a few days back and on Sunday I learnt that there was a terrible scare regarding duplication of these lottery tickets. I am told that the International Sale Agency is the sole agent for the distribution of these tickets and we have heard that there is a lot of under-selling. From Mysore and other places, I have received a number of telegrams saying that these tickets are not available. I am told that black-market has also started. When I say this I speak with a sense of responsibility. I do not wish to embarrass the Finance Minister or the Government of Mysore. In the first place, in principle I am opposed to this system of lottery for the reason that Government are not going to get any extra funds. In the first two draws they might have got 35 to 40 lakhs subject to correction but this time they have put up a special prize of 5 lakhs common to all series and they have to sell one crore worth of tickets. If the State were to get something I can very well understand. Most of it is eaten away by middlemen or the agents or some of those who are in that orbit and very little goes to the common man. The result is that lotteries, sub-lotteries and 10-paise lotteries have started and the morals are corroded. Even a boy is prepared to steal 10 paise from the house and got and invest it in a lottery. That shows the extent to which the morals have been deprived. If once people take to gambling we really do not know where it will end. When I once went casually to a village in my constituency, I saw 300 copies of the Deccan Herald being bought there everyday. There are hardly ten people who know English in that village. I was curious to know why they were purchasing. I came to know that all of them were interested in the opening number and closing number of American Cotton Sale and they used to invest a lot of money in lottery. A good man lost Rs. 1½ to 2 lakh. The Government unnecessarily increases gambling and they are not going to get any additional revenue to the State. When we were young we used to hear of lottery tickets only in Goa and the Derby Sweeper. Now if every house becomes a place for lottery, this is one way of corroding public

morals. I know the Hon. Minister is having an open mind in this matter. Let him examine it and see whether there is any room for duplication. People have duplicated in each series and there is bound to be ill-gotten money. I want them to clarify the position.

† Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—Sir, immediately when this case was brought to the notice of the Finance Secretary, this was thoroughly investigated. The facts of the case are as under..... .

Sri S. SIVAPPA.—Sir, today's Demand deals with lottery. Now a policy statement on lottery is being made by the Finance Minister in reply to the motion of the hon'ble Member Sri Siddaveerappa. If we go on allowing special discussions like this on the days allotted for Demands, then what is the use of discussing Demands? This matter can as well be discussed under today's Demand. Already 45 minutes are over. At this rate there will be no discussion on Demands.

Mr. SPEAKER.—The Hon. Leader of the Opposition might remember that this point was raised some two or three days back and yesterday also it came up for discussion. I had promised Hon'ble Member Sri Siddaveerappa that whether the Finance Minister came or not it would be taken up at 1 P.M. to day after Question Hour. There was no Question Hour today and so it was taken up now. I hope my friend Sri Sivappa would appreciate the position. After the reply is given, if members are not satisfied with it, it is open to them to raise their points while speaking on the Demand.

Sri M. NAGAPPA.—I am on a point of order. I presume that the Chair has permitted the Government to reply to the point raised by Sri Siddaveerappa under Rule 312. Rule 312 reads as follows :

“A member who wishes to bring to the notice of the Assembly any matter which is not a point of order shall give notice to the Secretary in writing stating briefly the point which he wishes to raise in the Assembly together with reasons for wishing to raise it and he shall be permitted to raise it only after the Speaker has given his consent and at such time and date as the Speaker may fix.”

Accordingly, the matter has been brought to the notice of this House. But I wish to know under what rule the Chair has permitted the hon. Minister to answer the point or read a statement. In fact, a statement should be made in response to a call Attention Notice under Rule 63. Therefore this matter is brought to the notice of the House only, and not to the notice of the Government. Hence, a reply by the Government is not necessary. When the matter has been brought to the notice of the Minister, let the House consider it at the appropriate time but not now at the time of the debate.

Mr. SPEAKER.—It is a surprising objection. Whenever any matter is raised by any Member, belonging to either the Opposition or the ruling party, the Government have to state their position. Otherwise, it remains incomplete. When a matter is brought to the notice of the Government a statement by the Government is necessary. The Hon'ble Finance Minister will proceed with his statement.

† **Sri RAMAKRISHNA HEGDE.**—Sir, The facts of the case are as under :

In a book containing 100 tickets of the "O" Series, with numbers from 1544301 to 1544400, two tickets with number 1544344 happened to be there one in the place of 1544334 and another in the place of 1544344. This printing defect arose actually in the process of correction of defective tickets.

There was some defect in ticket No. 1544334 and in the final checking, it was returned for correction and replaced. At the correction branch, another ticket was printed to replace the defective ticket and on this stage this numbering error took place. Instead of the number 1544334, the number 1544344 was printed and sent back to the final checking branch. Here again, the ticket escaped notice and the book containing the ticket went to the Vysya Bank at Davanage ; from there it was purchased by Sri Krishnamurthy, a Sub Agent of the Lottery Scheme. He sold both the tickets to one Sri Mallikarjunappa and Sri Siddappa of Davanagere. On a representation from Sri Mallikarjunappa to the Finance Secretary, the entire position was examined in consultation with the Director of Printing and Stationery and a reply has been sent to the party replacing the two tickets in the place of the duplicate tickets. The cancelled tickets are available with the Press.

It was only a printing and numbering error a very rare case and that too only one out of crore tickets printed and released for the third draw. Where printing, numbering, checking, correcting and re-checking of 100 lakhs of tickets involved such errors were expected in spite of all precautions at the Press. Therefore, the following provisions were made in the terms and conditions of the agency :

- “14. The Sub-Agent shall satisfy himself that the tickets sold to him by the Bank are free from printing and numbering defects. If there are any such defects, he shall straightaway approach the Bank and get such defective ticket book or books replaced.
- “15. Sub-Agents shall abstain from selling defective tickets.”

This matter of simple error in printing and numbering of lottery tickets sold through a bank to an authorised agent need not be a matter of public importance.

The precautions at the printing press have been further tightened and the Mysore Sales International, Ltd., has been requested to warn the sub-agencies to observe Rules 14 and 16 of agency rules very carefully.

In regard to one or two points raised by the hon'ble Member, I would like to reply in the course of my general reply to the debate.

Calling Attention to a Matter of Urgent Public Importance

Re : Police atrocities by the Police of Krishnarajapuram Police Station against one Sri Nagaraj, a worker of the Indian Tin Industries on 23rd February 1970.

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—Sir, we wish to call the attention of the Hon. Chief Minister to the very grave Police atrocities committed by the Police of Krishnarajapuram Police Station on Sri Nagaraj, a worker of the Indian Tin Industries on 23rd Febraury 1970, by beating him severely, forcibly pouring urine into his mouth, shaving his hair, parading him in the street and launching a case against him and others belonging to other political parties. Could this great injustice ever be done against any individual in any civilised nation ?

MR. SPEAKER.—There is no Provision for a speech under Rule 63. The Chief Minister will make the Statement.

† **Sri VEERENDRA PATIL** (Chief Minister).—Sir, on 23rd March 1970, at about 7-30 P.M. information was received by the Police headquarters that more than 1,000 persons had gathered near Krishnarajapuram Police Station and creating disturbance. Senior Police Officers immediately rushed to the spot.

One casual labourer in the Indian Tin Industries, Krishnarajapuram, by name Sri V. Nagaraj, aged about 18 years, was in the Police Station and there was a big crowd of about a thousand around the Police Station. Sri V. Nagaraj complained that on the morning of 23rd March 1970 he was brought to the Police Station by three Police Constables, beaten by them and later one more Constable joined them. He also alleged that the Police asked one of the two persons in the Police Station to urinate in his mouth which one of them did. He further alleged that a barber was brought in and his head was shaved. On recording the statement of Sri V. Nagaraj and others, the boy was sent to the Bowring Hospital for treatment. The crowl which had gathered were pacified by the Senior Police Officers who also promised that departmental action would be taken against the concerned. After considerable persuasion they dispersed at about 11 P.M.

Four Police Constables against whom allegations have been kept under suspension and enquiry initiated against them. Patrolling is being continued in Krishnarajapuram and the situation is peaceful.

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—It is a very serious thing. Pouring urine on an honourable citizen, cutting his hair in three strips, parading him in the street and beating him mercilessly is a very inhuman and savage treatment. Is it a thing that could take place in a civilised nation? This Nagaraj and others are the persons belonging to the Congress (R) who attended the Bombay Session of AICC. They want to wreak that vengeance and so these atrocities are committed and they have launched cases against 30 to 40 persons who attended the Bombay Session of the A. I. C. C., which is not just. Please order the Chief Minister to see that justice and law and order is kept in the State.

Sri VEERENDRA PATIL.—I am sorry, the hon. member is trying to give some colour to this incident. This incident has nothing to do with the activities of either Congress (R) or Congress (O). I can say that the Government will have no sympathies, whether they are policemen or anybody who indulge in these activities. Today I have discussed with the officer and have stated that necessary enquiry should be conducted and stringent punishment given to those who are responsible for this offence. So, I am the last person to show any sympathy whether he is a policeman or anybody. If they take law into their hands, they will have no sympathies from the Government. I can assure the House that we have no sympathies. The question is, as soon as we got information we have instituted an enquiry. After getting the enquiry report, if they are found responsible for those offences, we will not hesitate to proceed against them in the court of law.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, as you are aware the Chief Minister stated that we are giving some colour to this. I would like to know from him one thing. My friend has complained that because they were members of the Congress (R) and they attended the Bombay Session, this thing has happened. I want to know whether a complaint is launched to that effect or not? Apart from these four constables, was there any police officer of the rank of Sub-Inspector of Police or Station House Officer? If so, what action has been taken in the matter and is it not a fact that the Deputy Commissioner of Police Sri Garudachar went there intime as there were nearly 1000 people gathered and heard of terrible atrocities that were committed against peaceful citizens living in that area. Now that a complaint has been placed before the Chief Minister, may I know whether he would like to make enquiries into it?

Sri AZEEZ SAIT.—A complaint of similar nature in respect of Mysore Police Station was made. The police Department conducted an enquiry for urinating in the mouth of a person in the police station. But the matters were hushed up. I hope this enquiry will not be of the same kind. In respect of that Mysore incident I had also sent a complaint. My request is that proper action be taken and an enquiry may be conducted by a senior police officer and punishment must be given to the persons who are involved in these atrocities.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಾಜ್‌ಗ್ರಾಡ್.—**ಶಂತತಿತ್ವಯುಂದ ವತ್ತಿಸಿದ ಸರ ಮೇಲೆ ಕೋಟ್ಯುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇನ್ಸು ಹಾಕಿ ಅವರ ಹೊಲೆ ಹಣವು ಮೆಂಟು ಕೊಡುವಾಗ ಅವರು ನಿರಪರಾಧಿಗಳು ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂತಹ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದರೆ, ಶಂತಕ ಪ್ರೋಲೇನ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ದಿನಾಂಕ ಮಾಡಲು ಒಬ್ಬ ಕೋರ್ಟುತ್ತಿರು!**

ಶ್ರೀ ಎಲೆಂಡ್ರ ಪಾಟ್‌ಲ್ರೋ.—**ಕಾರ್ಲ್ ಅಚೆನ್‌ಫೆನ್** ನೇರ್‌ಇಂಗ್ಲೆಸ್‌ನು ವಿಚಾರಿಸಲ್ಪ ಯಾವ ವಿಚಾರ ಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ಇಲ್ಲ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದೆ ನೇ. ಒಬ್ಬರನ್ನೂ ಹೊಡೆದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳ್ ಮಾಡಿದುದು ಬಗ್ಗೆ ನೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಗ ಅಲ್ಲ ಹೊಡೆದಾಗ ಸಾಮರಾರು ಜನ ಅಲ್ಲದ್ದರೂ ಮತ್ತು ಯಾರನ್ನು ಹೊಡೆದರೋ ಅವರ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ತಿಗಿದುಕೊಳಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಪ್ರತಿಂ ಏವರಾಗಣ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಪ್ರೋಲೇನ್‌ನ ಕಾನ್ ಕೆಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ನಿಸ್ತಾರಣೆ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನದಿಗೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎನ್‌ಕ್ರೆಪ್ತ್ರಾರ್ ಮಾಡಲು ಕೂಡ ಅಡಿ-ರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಶಿಫ್ರದಾಗಿ ಸ್ಕೋಟ್‌ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಯಾವುದು ಭರಿಸಿದೆಯನ್ನು ಅಗಾಗಲೀ ಕೂಡಿಸ್ತೇನೆ. ಪೂನ್ಯ ನಿಖಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು ಈಂದೆ ಇದೇ ರೀತಿ ವಿಲ್ನಾಗಾರ್ಡನ್ ಪ್ರೋಲೇನ್‌ನ ಸ್ತೋಪನ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀ ಒಂದು ದುಡರು ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪ್ರೋಲೇನ್‌ರುಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಿ ಕೊರ್ಟ್ ನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕಾನ್‌ವಿಫ್ನ್‌ ಕೂಡ ಅಗಿದೆ. ವಾನ್ ನಡವ್ಯಾರಾದ ಶಿ ದಯಾನಂದಸಾಗರ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಷಾರಿಗೆ ಪ್ರೂ ಚಕ್ಕಿನ್ ಕೊಂಡ ಉತ್ತೋತಪ್ಯಾನ್ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ನ್ಯಾಪ್ತಿವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ತಪ್ಪಿತನ್ನರು ಯಾರೇ ಆಗಲೇ ಪ್ರೋಲೇನಿಸಿಸರೇ ಆಗಲೇ ಅವಿಗೆ ಶಿಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದು ಅವಶ್ಯ.

ಶ್ರೀ ನಾಗರ್‌ರವರು ಇಲ್ಲ ಯಾವುದಾದರೂ ದೂರುಗಳು ಬಂಡಿದೇವೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹದ ಕಂಜ್‌ಬಂಡುಗಳೂ ಬಂಡಿರಲ್ಲ ಎಂದು ನವಾಗೆ ಇಲ್ಲ ಬಂಡಿರುವ ವರದಿಯಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I want to know whether there was any Station House Officer other than the police constables? According to the Police Act all the 24 hours there must be one officer in the Station. I want to know whether there was any officer or at least immediate superior, present when all these things took place.

Sri VEERENDRA PATIL—According to the information before me the Sub-Inspector, it appears, came to the spot a little late and he did not take effective action. Therefore we have transferred that Sub-Inspector and a departmental enquiry is being held against that Sub-Inspector.

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—Sir, the matter is very serious. I want to know from the Chief Minister, what prompted the police to do all these things against an innocent boy of 18 years. ಇಲ್ಲರುವ ಪ್ರೋಲೇನ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇನ್ನೊಂದೆ ಸ್ಟೋರ್‌ಗೇಟು ಮಾಡಿ ಇದರಲ್ಲಿ ತಪಿ ತನ್ನ ರನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಅವರ ಮೇಲೆ ಉಗ್ರ ಶಕ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದರ ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಲೇನಿಸಿಸರೇ ತಪಿತರ್ಕಾರು ಅಗಿರುವಾಗ ಇವರ ಮೇಲೆ ಕೇರುಗಳೇ ಆಗದಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದರ ಇಂದು ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿವುದು ಇವತ್ತು ಅಗಿರುವಂತೆ ನಾಳೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬಂಡಿರುತ್ತಾಗು ಅಗಬಹುದು. ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ನಾಳೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಅವರ ಒನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರ್ಲೇರಿ. ಇದು ಒಬ್ಬ ಗಂಭೀರವಾದ ಪ್ರತ್ಯೇ. ನಾನು ಈ ನಗರದ ಒಬ್ಬ ಸಿಟಿಜನ್ ಅಗಿರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯಾವ ಈ ನಗರದ ಒಬ್ಬ ಸಂಖ್ಯೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅನ್ನಾಯಾವಾದಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಳೆ ಸೆಮಗ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾದು. ಅಗ ಒನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರ್ಲೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವು ಅವು ಅನ್ನಾಯಾವಾದಿಕರ ಮೇಲೆ ಅನ್ನಾಯಾವಾದು ದಿಂದಿರ್ವೇ. ಯಾವ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿ ಇಂತ್ಯಾಸು ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದರೆ ಮೇಲೆ ಅನ್ನಾಯಾವಾದು ದಿಂದಿರ್ವೇ.

2.00 P.M.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹಿಕೆಗೌಡ.— ನಬ್ ಇನ್ ಪೆಕ್ಕರ್ ಗರಾಂ ಅದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಳತ್ತನ ಮೇಲೆ ಬಂದಿ ದುರಿಯ ಎಕೆಕ್ಕೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆ ತಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಚಂತ್ರಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತು ಈಗ ಆ ನಬ್ ಇನ್ ಪೆಕ್ಕರ್ ಮನ್ಯ ವರ್ಗ ಮಾಡರಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ನನ್ ಹೇಂಡ್ ಮಾಡಿ ಆ ನಬ್ ಇನ್ ಪೆಕ್ಕರ್ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಯೋಗೇಶ್ವರ್ ಪಾಟ್ಲೆ— ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಡೆದಿಲ್ಲವಿದರ್ಲು ಆ ನಬ್ ಇನ್ ಪೆಕ್ಕರ್ ಅವರ ಕೃಷಾದಿಪ್ಪ, ಗರಾಂ ನಡೆದಾಗ ನಬ್ ಇನ್ ಪೆಕ್ಕರ್ ಸ್ವೇಚ್ಛನ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಇರಲ್ಪಿ. ಸ್ವೇಶನ್ ಗೆ ಬಿರುವುದಕ್ಕು ಸ್ವಲ್ಪ ತಡಪಾಯಿತು. ಇಹ್ಲೆಲ್ಲಾ ಗರಾಂ ನಡೆಯುವದಕ್ಕೆ ಇಂದಿನ ಕಾರಣ ವಾಯುತ್ವ ಎಂಬ ಅರ್ಥಾಯಾದ ಮೇಲೆ ಈಗ ಮಾಡಂತಾಗಿದೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ನಡನ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಶ್ರೀ ನಾಗರಾಜ್ ಎಂಬುವರು ಆ ನಬ್ ಇನ್ ಪೆಕ್ಕರ್ ಮೇಲೆ ಕೆಲ್ಲೆಪಂಚ್ ಕೆಲಿಟ್ಟಿರುವದು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕಾನ್ ಕೆಲ್ಲಿಬಿಲ್ಲ ಮೇಲೆ. ಕಂತ್ಯೇ ಕೆಲಿಟ್ಟಿರುವದು ಕಾನೊನು ಸ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾನೊನು ಬಾಹಿರವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವೆಡ್ಡಿ. ಈಗ ತನಿಖಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಾಗಿದೆ. ತನಿಖೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕ ಕುಮಾ ಕೆಗೆಣಿಸುವ ಪ್ರತ್ಯೇ ಉಣಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಾಗುತ್ತದೆ.

Sri R. DAYANANDA SAGAR.— The Senior Officers have visited the Krishnarajapuram Police Station. They could have investigated the matter. A heinous crime has been committed on an Hon'ble Citizen of the City.

Sri H. N. NANJE GOWDA.— I am on a point of order. When you have provided an opportunity for clarification, it is contrary to rules to ask the member to resume his seat. On the other hand you have to pull up the Hon. Minister to furnish reply.

Mr. SPEAKER.— There is no point of order.

Sri R. DAYANANDA SAGAR.— Why did they treat an hon'ble citizen of the City in such a manner? I am asking that question. Under what provisions they did like that?

Mr. SPEAKER.— That matter is under investigation.

Supplementary and Additional Demands for Grants—2nd Instalment For 1969-70 (presentation)

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.— I present a statement showing the Schedule for Supplementary and Additional Demands for Grants for the year 1969-70 (Second Instalment) as required under Article 205 of the Constitution of India.

Mr. SPEAKER.— Schedule of Supplementary and additional Demands for Grants for the year 1969-70 (Second Instalment) as required under Article 205 of the Constitution of India, is presented.

Budget Estimates for 1970-71—Demands for Grants

Demands No. 1,3,5,34,35,36,40,41,52, and 54.

SRI RAMAKRISHNA HEGDE.—Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move.

“That a sum not exceeding Rs. 10,39,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of Taxes on Income other than Corporation Tax.”

MR. SPEAKER.—Motion moved.

“That a sum not exceeding Rs. 10,39,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of Taxes on Income other than Corporation Tax. The other demands viz., No. 3,5,34,35, 36,40,41,52 and 54 are also deemed to have been moved.”

Now the Hon. Members may offer their remarks on all these demands. viz., of Demand Nos. 3,5,34,35,36,40,41,52 and 54.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಉಚಾರ ಪ್ರೇರಣಾಲ್ಪಿಡ್ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ನಾಳೆ ಚಿಂಗಳೂರು ಬಂದ್ ಅಗುವ ವ್ಯಾಪಕ ಎನ್. ಓ. ಬಿ. ಗಳು ಕೂಡ ಅಷ್ಟಿಗೆ ಬರಬಾರ ದೆಂದು ತೀವ್ರಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ದಿಂದ ಏಷ್ಟು ನಾಳೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರೋ?

Mr. SPEAKER.—The matter will be considered by the Business Advisory Committee. ಆಗ ತಾವು ದಿವ್ಯಾಂಡ್ ಹೇಳಿ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ನಡಿವಲ್ಲಾ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ, ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿಕಾರ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ನಂಬಂದುಪಟ್ಟಂತೆ ಕೆಲವು ದಿಹ್ಯಾಂಡ ಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ದುಂಡನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸೇಲ್ಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೈಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿಂದ ಸೆಮ್ಮೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ 65 ಕೆಂಪ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪರಮಾನ್ಯ ಇದೆ. ಸೇಲ್ಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಯಾವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಎಂಬೆಂದು ಅಂದಿಗೆ ಅಂತಿಮ ಅಂತಿಮ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸೇಲ್ಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅದಾಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಾರಾಟ ತರಿಗೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಆದಾಯವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಕುಸಂಧಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಶ್ರೀ ರಾಜೇಶ್ವರಪಾಲಕುರಿಯವರು ಸುಲಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದರಂತೆ ಮಾರಾಟ ತರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಕೊಳಗೆ ಅಬಿಕಾರಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದು ನಾಲ್ಕೆ ಆಗ ಮೂರನೆಯಾಗಿ ರಾಜಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಂದು ಆ ಮೂಲಕ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆಯಂದರೆ ವೋನೆ ಕ್ವಾಂಟಿ ರಾಜ್ಯಪೂರದಲ್ಲಿ ಪೂಲೀಸರು ಒಬ್ಬು ಲಿಗೆ ತರೆ ಹೊಳೆಸಿ ಮೂರು ಪಟ್ಟೆ ಹಾಕ ಬ್ರೆಡಿಂಗ್ ಮುಂತಾದ ಮೇರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿದಂತೆ ಇದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಜನರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ವಾಳರಿ ತರಹದ ತಂಗಿಗಳನ್ನು ಹಾಕ ತಿರುತ್ತಿರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿದ್ದಪ್ಪ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಕ್ವೋರಿಕ ಯಾರು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಶಿದ್ದಪ್ಪ ನವರು ಕೇಳಿದಂತೆ ಇವರು ದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಮೂರು ರೀತಿಯ ಕ್ವೋರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ವೋರಿ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಇವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದು ಬಂದಿರಬೇಕಂದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಪಾನುರೋಧವನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯಕಂಧ ಹಣದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತುಂಬಲು ಮಾರಾಟ ತಂಗಿಗೆಯನ್ನು

(ಕ್ರಿ. ೧೯೮೦. ಶಿವಪ್ಪ)

ಇದನ್ನು ನಕಾರದವರು ತಿಸಿ ವಾಡಿದ್ದೀರ್ಲಾ ? ಅದರಿಗೆ ತಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರ್ಲಾ ? ಅವರು ನಿಮಿಗೆ ಬೇಕಾದವರು ಇಂಥಿಕ್ಕಾದು. ಅದರು ನಿಮಿಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಶಾಶ್ವತರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಕಾರ ಅವರ ಪೀಠಿಗೆ ಭಿಂಗಾಗಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗಾಡ.—ಮುತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ದುಡ್ಡ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತದ್ದರೆ.

ಶ್ರೀ ಐಸ್. ತಿಪ್ಪತ್ವ.— ಅವರು ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಬೇಕು. ಇಂಥಾ ವಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡರೂ ಕಾಲಿದೆ ಇರುವ ಹಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಯಾಂತರ ರಸಪಾಯಿಗು ಅಥವ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದೆ ರೂ ಇರುವ ಸುಮಾರು ನೇ ಇರುವವನ್ನು ಸೂರ್ಯಿದೆರೆ ನಾಗಿಗೆಗೆಂಡಿತನ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಎಪ್ಪು ಜನ ಅದಿಕಾರಿಗಳು ನಾಬಿರಾರು ರಸಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಂಗಳಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕರು ಪ್ರೇಭಂ ಜಿವನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಎಲ್ಲಿಂದ ಹಣ ಬಂತು ಎಂದು ವಿಚಾರಣೆ ವಾದಾದ್ದೀರೋ! ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಇಡೀಯೇ ಎಂಂದು ನಾನು ಹತ್ತೇ ಪೂರುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟ ನಿರಸಗಳು ಕೋಟಿರು ನೋಡುಗಳ ಜಲಾಖಣಿ ಆಯಾತು. ಆಗ ಫೋರ್ನಿಸ್ ಲಾಷರಿ ತೆಂಗಿಗಳು ಬಂದಿದೆ. ಲಾಷರಿ ಯನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ದಕ್ಷತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟದೆ ಅಂಗಿದಿ ಬ್ರಿಡಿ ಬ್ರೆವಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಟಿರಾ ಒಂಟಿಸುತ್ತಿರು ಮಾರತಕ್ಕ ಬ್ರಿಡಿಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ. ಮೌದ್ದೆಲೀ ಕೆಂಪ್ರೋ ನೋಡಿನ್ನು ತಯಾರಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬ್ರಿಡಿ

ಮರು ಇದ್ದರು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೋಟಾ ರಾಟ್ ಫೋರ್ಗನ್ ಷಿಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಾರಾಟ ವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವರದು ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ ವನಾಗ್ಲೇ ನರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗ್ಗತಕ್ಕ ದಕ್ಕತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಸೇರ್ಲ್ ಫೌಕ್ಸ್ ನ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ, ಎಕ್ಸ್‌ಪೋ ಡಿಪಾಟ್‌ ಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಹತ್ತೊಳಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿ ದವರಿಗೇ ಒಂದು ಕೆನಾನು ಬೇಡವಾದವರಿಗೇ ಒಂದು ಕಾನಾನು. ದೀರ್ ನೇರ್‌ಕ್ರಾ ಸ್ಪಿರಿಟ್ ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದೆ ಬಬ್ಬಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಬಹು ಭಾಗವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಸೈಕಿತರು ಇರಬೇಕು. ಕೋಡೆ ಅಂದ್ ಬುದರ್ನ್ ಅವರ ಪರ ಸ್ಥಿತಿ ಪಿಸಿತ್ತು ಇವೆತ್ತು ಅವರು ಕುಭೇರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಇಂ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂಭಾ? ಹೊನೆ ಹೊನ್ನೆ ಶ್ರೀದಾಸನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯಾವರು ಇದರ್ಲೇ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದಾಗ್ಗೆ ಅವರ ಸೇರ್ ತರ್ಲಾ ಅವರ ಜೊತಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಅವರ ಸೈಕ್ಕೆ? ಅವರು ಕೋಟ್‌ಪ್ರಧಾನ ದೀರ್ಘರೂ ಇರಬಹುದು. ಅವರ ಅವರು ನಿಮಿಂತ ದೊಡ್ಡವರಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಅಡ್ಲತದಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಗಿ ಇಪ್ಪಡ್ಡೇ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅಡ್ಲತ ಸರಿಷಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ವಿರಾಳಿಗಳ ಜೀವನ, ಖೋಗಿ ಜೀವನ ಈರಾಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಈರಾಧ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಡು ಪ್ರವರ್ತಕ್ಕ ನಾಧ್ಯ? ನಿಮ್ಮ ಕೆಂಪಿ ಇರಕಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಖೋಗಿ ವಿರಾಳಣೆದಲ್ಲಿ ತೂಡಿಗಿದ್ದಾರೆ. ಸೇರ್ಲ್ ಫೌಕ್ಸ್‌ ಅಲ್ರೈಟ್‌ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅನ್ನಾರಿಸತಕ್ಕ ನೀತಿ ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಬೆಳಕ್ಕು ನಕ್ಕೆ ಬಿರತಕ್ಕ ಹೇಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಬೋಕ್ಸ್‌ನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಕೂಲ್‌ತ್ವ ಬಿರುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ವರ್ತಕರ ಮೇಲೆ ಕೆನ್ನುಕಾರುತ್ತಾರೆ. ಇದರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವರ್ತಕರ ರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ವರ್ತಕರ ಮೇಲೆ ಏತಕ್ಕ ಕೆನ್ನುಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎಂದೇ ಇವರಿಗೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿ ದುಪ್ಪು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ವರ್ತಕರು ರೆಕ್ಕಿವನ್ನು ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆನ್ನುಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಲೆಕ್ಕಿವನ್ನು ಇಡ್ವಿಡ್ರೂ ಅವರು ಉಂಟ ಕೆನ್ನುಹೀ ಅವರ ಹೇಗೆ ಕೆನ್ನು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಲೆಕ್ಕಿವನ್ನು ಇಡ್ವಿಡ್ರೂ ಅವರು ಉಂಟ ಕೆನ್ನುಹೀ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಲೆಕ್ಕಿವನ್ನು ಇಡ್ವಿಡ್ರೂ ಅವರು ಉಂಟ ಕೆನ್ನುಹೀ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೇ. ಸೇರ್ಲ್ ಸಿಟ್‌ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಸೆಟ್‌ ಕ್ರೆರೋ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್‌ ಇನ್‌ಸೆಟ್‌ ಕ್ರೆರೋ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕೆಲವನ್ನು ಕೊಂಡಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಗೆ ಹಂತ ಒಂದಾರಿಗಳಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇ. ಎಂದು ಪಡ್ಡಿ ಕ್ರೆಸ್‌ ಸರ್ವಿಸ್‌ನ್ ಕುಲಿಷನ್‌ನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕ್ರಿಯಾಗಳು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿತ್ತಾರೆ. ತುರ್ತಿಯಾದರೆ ಸೇರ್ಲ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅತಕ್ಕೆಂದರೆ ಸೇರ್ಲ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಖಿಕ್ಕಿಂತ ಗಿಂಬಿ ಜಾಸ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತದೆ ಎಂದು. ಸೇರ್ಲ್ ಫೌಕ್ಸ್‌ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ ಯಾವ ರೀತಿ ಲೀಕ್‌ಬ್ರೆ ಅಗಂತ್ಕದೆ ಎಂಬುದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಗಡೆಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಅದಾಯವನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಸರ್ಕಾರದ ಬೋಕ್ಸ್‌ನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೇಗೆ ಒರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತೆರೆಗ್ಗು ಸರ್ವೆಂಟ್‌ಜ್ಞನ್ನು ಬಾಸ್ತು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ನಭೆಯು ಮುಂದೆ ಅದ್ದು ಪಡೆ ಮಾನಾದೆಯನ್ನು ತಂದಿವಾಡಿರೆ. ನೀವು ಸೇರ್ಲ್ ಫೌಕ್ಸ್‌ ನಿಮಿಂದ ಸಂಬಿಧಾಪ್ತ ಹಾಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ ಇಸೆಂಟ್‌ಬ್ರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದೂ ಕೂಡ ಆ ಹಜರೆಲ್ಲಾ ಸೇರ್ಲ್‌ರ ಹೋಗ್ಗತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಖಾಜಾನ್ ತುತ್ತಾ ಕೊಡ ಇದ್ದ ಪೂಗಿ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಾಕಿದರೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲವಾ ಸೇರ್ಲ್‌ರ ಹೋಗ್ಗತ್ತದೆ. ಸೇರ್ಲ್ ಫೌಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ಬಿರತಕ್ಟ ಹಣದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಫೂಗಾಗ ಹಣವನ್ನು ಉದಿಕಾರಿಗಳು ಹಂಡಿಕೊಳ್ಳಬ್ರೆತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಲತ ಬಿಗಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಪಾದ ನೆಯನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿತ್ತುನೇ. ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕ ವೀರಾಜಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಾಕಷ್ಟು ಕಂತೊಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬ್ರೆದೆ ಹೊದರೆ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾತ್ತಾ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಟ್ರೇ.ಎಂ.ತರ, ದೊಡ್ಡ ಪರ ಬಂಧಂಪ್ರಯ ಏತಕ್ಕು ಕೇರ್ಣಿತಕ್ಕಾದಿಶ್ಯಾರರ ಸೇತ್ತ ಏತಕ್ಕು ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ನಿಮಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡ ಪರಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಂಥಾದ ಪೇತೆ ಸವಾರಿ ವಾಡಕಕ್ಕ ತಕ್ಕಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನಾಳೆ ಅವರು ವಿಧಾನಸೌಧನ್ನೂ ಹರಾಣಿಗೆ ಕೇಳಿಯಾರು? ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂಥಾಗುಂಟಿನ್ನು ನೈಮಿತ್ಯ ಒಂದು ಕಾನಾನು ಜಾಡಿ ಮಾಡಬೇಂದಿ ಅ ತೆರೆಗ್ಗು ಪರಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬ್ರೆದೆಕ್ಕ ಕಾಲಾಧಕ್ತಾ ಕಾನಾನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಿನಿಂದ ಆ ಹಣವನ್ನು ವಸುಲು ಮಾಡಬೇಕಾದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಣವನ್ನು ಒಪನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಇದ್ದಂತಹ ಅತ್ಯಾರ ಅದನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ವನ್ನಲು ಮಾಡುವಾಗ ಏತಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ? ಇವಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇದರಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಜವ ಇದ್ದು ಹಿಂದಿರುತ್ತದೆ ಈ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ನೀತಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ನರಿಯಾಗಿ. ಇವೊತ್ತು ಸೇಲ್ಸ್ ಪಾರ್ಕ್ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವವರು ಏನು ಉಣಿಯಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಮಾದರಿ ನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಫರ್ಮಗಳಲ್ಲ (ಸಿ) ಕಾರಂ ಹಾಕಿ ವೆಚೆಂಟ್ ನಂತಹ ಚಾಸಿ ಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇಚಾಲಿಗಳನ್ನು ವೇತ್ನಿನಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ 10-12 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪಾರ್ಕ್ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಸೇಲ್ಸ್ ಪಾರ್ಕ್ ತೆರಿಗಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗಿ ಮಾದರಿ ಅಲ್ಲ ಚಾಸಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಂಧು ಬಂಧು ನಬ್ಬಿ ಕಂಟಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು, ನಬ್ಬಿ ಕಿಲ್ಲರ್‌ಗಳು ಒಂದೊಂದು ಚಾಸಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕನಕ್ಕೆ ಬಿರಕ್ತಿಯಿಂದ 5-6 ನಾವರಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಸುಮಾರು 50 ಚಾಸಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಿಂದ -3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅವರು ನಾವಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉಣಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಜಣವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋತ್ತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ದಿಂದ ಇಂಥಾ ಜಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕನಕ್ಕೆ ಜರೂರಾಗಿ ತಗ್ಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮುದ್ದಾಹಾನಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಇಕ್ಕೆಪ್ಪಿಬ್ಬಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಬಂದೆರೂ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳಬಿಯಲುತ್ತೇನೆ. ಮುದ್ದಾಹಾನದ ಮಾರಾಟವ ಹಾಬಾಜಾ ಪೊದಿವಾಗ ಅದಿಂದ ಹೊದಿ ವರ್ಷ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣ ಬಂದಿದೆ. ಅದರೆ ಈ ನಾರಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಬರುತ್ತಿರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಅನುವಾನ ಇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ದಕ್ಕಣ ಕುಡಿತ ಸೀಲಿಂಗ್‌ಲ್ಯಾಬ್ ಅನೇಕ ಮುದ್ದಿದ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಕರಾಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ನಾಕಷ್ಟ್ರ ಲಾಭ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇಂಬು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಟ್ಟಿಂದ ಇದು ಮುಂದೆ ಫಾರ್ಮಾಗುತ್ತದೆಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬರೆ ಇವತ್ತು ಮಾರಾಟವಾದತಕ್ಕ ಮಾದ್ದಿ ಏಂದೆ ಅದರ ಗುಣ ಒಳ್ಳೆಯಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಅದರ್ತ್ಯೇಚಿಡೆ ಮತ್ತು ಇಂಟೊಲೆಸ್ ಕ್ಲೆಪ್‌ನೇ ಸ್ಟೋರಿಲುವುದಿಂದ ಜರಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಹೊಗಿದೆ. ಅವರು ಅದರ ರುಚಿ ಕಾಡು ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಭಿಪೂರ್ವಕ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಇಂಥ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಮುದ್ದಾ ವ್ಯಾಪಾರ ಕಿಂದಿಯಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಯಾರಿಗೆ ಇವನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಅವನು ಈ ಕಷ್ಟಭಟ್ಟ ಸಾರಾಯಿಯನ್ನು ಪಾರಾತ್ರಿರೂತ್ತಾನೆ. ಈ ಅದರ್ತ್ಯೇ ಚಿಡೆ ಮುದ್ದಿಂದ ಒಂದು ಲ್ಯಾಟರಲ್‌ನಲ್ಲಿ 4-5 ರೂಪಾಯಿ ಅವನಿಗೆ ಉಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವ ತಿಳಿಗಳಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಒಂದೆಂದು ಪರವಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಹೀಗೆ ನಾವರಿ ರೂಪಾಯಿ ಉತ್ತಾತಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಗೊತ್ತಿರ್ದ್ದೂ ಸಂಖೇಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರೌಢಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ದಿಂದ ನೀವು ಒಳ್ಳೆಯು ಕ್ರೂರಿಟ್ ಮತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ. ಅದ್ದಿಂದ ಹೀಗೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ಅದನ್ನು ಸೀಲ್ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅದರ ಹಂತ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ಅದನ್ನು ಸೀಲ್ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು.

ಮತ್ತು ಈ ರಾಜರಿ ವಿಚಾರ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಇಂದು ಈ ಅವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಬಂಗಿ ಸೆಟ್ಟ ಎಂಬ ಗಾದೆಯ ಹಾಗೆ ಇರು, ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಂಗಿ ಸೆಟ್ಟರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯು ಬೆಲೆ ಬರ. ತ್ತದೆಂದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಈ ರಾಜರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ, ಲಭಾರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಜಣ ಬುತ್ತದೆ ? ಮೂಲನೆ ರಾಜರಿಗೆ 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಿಟ್ಟು ಆಗಿದೆ. ಎರಡನ್ನು ರಾಜರಿಗೆ 60 ಲಕ್ಷ ಬಿಟ್ಟಾಗೆ ಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕ್ರೆಡಿಟ್ 20-25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಿಟ್ಟಾಗೆ ಬಂಬಿತು. ಇದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಪರಿಣಾಮವಾಗಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಹೊಳೆಸಿಸಿದ್ದೀರಾ ? ಬ್ರಿಡಿ ಬ್ರೆಡಿಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ರಾಜರಿ ಕಿಟ್ಟಿಂಗ್‌ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಕ್ಕುವು ಕುಳಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾದ್ದಿರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ, ಅದನ್ನು ರಾಜರಿ ಕಿಟ್ಟಿಂಗ್‌ನು ಕೊಟ್ಟಿರು ಇವತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಇರಿಂದ ಮನ್ಯಾಗಿಲ್ಲ ಜನರ ಹೀಗೆ ಇದೆಂಬೆ ಕಟ್ಟಿ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬ್ರಿಡಿತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೊಣಿ ನೋಡಿನ ಬಿಂದು ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅದರ ಹಂಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಒಂದು ಫಿರಾನ್ ಇರಾಬೆಯ್ ಈಗಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಅವರದ್ದು ಒಂದು ಹೆರಲರ್ ನಕಾರರವೇ ಇದೆ. ನಹನಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನೋಟಿನ್ನು ಪ್ರಿಯೆ ಮಾಡಿ ಚೂಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಅವರಿಗೂ ಒಬ್ಬ ಫಿನಾನ್ಸ್ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಇದ್ದಾನೆ. ಅಂಥರಿ ಇರುವಾಗ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಇನ್ನೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೋಟಿ ಟಿಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಿಯೆ ವಾಡಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಕಾರ ರಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ಅನುಮಾನವಾಗಿದೆ. ಕೋಟಿ ಟಿಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನೇ ವ್ಯವಹಾರಪ್ಲ್ಯಾಟ್‌ಫ್ರೆ ಗಟ್ಟರ್ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಕೋಟಿ ಟಿಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಾವಿರಿಗಟ್ಟಲೇ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರ ಟಿಕೆಟ್‌ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರದ್ದು ವರಾಡಿ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹ್ಯದಿನ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದವು ಈ ಸೇರಿನ್ನು ಒಬ್ಬಕ್ಕೆ, ಏಕೆಷ್ಟಿನ್ನು, ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರ ಈ ಮುಕರು ಬಡಕಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಅನ್ವಯಾಕಾಶವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾತೆ ಹೇಳಿದರೆ, ನಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿರುತಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಭಾಗ ಬೇರೆಯವರ ಕ್ಷೇತ್ರಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟುಂಟಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ನಡಿವರು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಈ ಇರಾಜೆಯನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಾಚಾರದಲ್ಲಿರುವ, ಅದಕ್ಕಾದ ನಕಾರಕ್ಕೆ ವ್ಯವಹಾರ ಹಣದಲು ನಾನು ಕೊಸುವುದಕ್ಕೆ ನವಾಧಾರಾ ಸದ್ಗುಣ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತ್ರಾಗಳನ್ನು ಮಾರಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Next, hon. Member Sri R. G. Wali to speak.

Directing Sri Vatal Nagaraj to withdraw

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಲ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಟಕ್‌ಪೇಟೆ).—ನಾನು ಅಗತ್ಯಾಕಾಶ ಕ್ಷೇತ್ರ ರಾಜ್ಯಪುರದಿಂದ ಒಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಒಂದು ಸುಲಭಾಳಿ ಸೂಕ್ಷನೆಯನ್ನು ಕಿಸಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ವಾದುದು. ಅಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಲೀಸರು ಇವಾದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೋಲೀಸರು ಒಬ್ಬ ಹುದುಗನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ... ...

Mr. SPEAKER.—The notice was received by me at about 12-30 p.m. According to rules, it should have been given two hours before the commencement of the sitting. Further, since the matter has been fully discussed already, I have disallowed the notice.

Sri VATAL NAGARAJ.—ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳಬೇಕಿಲ್ಲ. ಇವು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. * * * *

Mr. SPEAKER.—Is the hon. member not resuming his seat?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಲ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇಲ್ಲ, ನಾನು ಕಾರ್ತಾಕೋಳಣಿ ವಿದ್ದಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—I direct the hon. Member to withdraw from the House. I will give him two minutes to withdraw from the House.

Sri VATAL NAGARAJ.—ನಾಧ್ಯವಿಷ್ಟಿ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಹೇಳಿ ಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—Since the hon. Member is defying the directions of the Chair, I name the hon. member for suspension from the services of the House.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, I rise to a point of order. There is no motion moved in that behalf.

ಶ್ರೀ ಅರ್. ದವಡನಂದ ನಾಗರ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನೇರಿಂದು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒನ್ನೇ ಅಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಬಹುದು. ಸ್ವಲ್ಪ ಅವರು ಹಣತನಾದುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ. ಏಕ ಸರ್ತಂಜನ್ನಿಗೆ ಅರ್ಥರೀ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಅಲ್ಲಿ ಒನ್ನೇ ಅವಾಯವತ ಅಗ್ರಬಹುದು.

****Matter not recorded as directed by the Chair.

3-00 P.M.

MR. SPEAKER.—I have named him under rule 309.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—I rise to a point of order Sir. There is no motion before the House.

SRI RAMAKRISHNA HEGDE.—Sir, I move

“That the Hon’ble Member Sri Vatal Nagaraj be named.”

SRI H. SIDDAVEERAPPA—I am sorry Mr. Speaker, he has moved that motion at the instance of the Chair.

SRI AZIZ SAIT.—This is very unfair.

MR. SPEAKER.—I have already explained that the Hon’ble Member Sri Vatal Nagaraj sent notice of his motion at 12-30 P.M. It should have been given two hours earlier. Therefore that motion cannot be considered today. Also, in view of the fact that the matter is fully discussed today, I cannot give my consent to the motion. I have ordered him to withdraw from the House.

ಶ್ರೀ ಪಾಟುಳ್ಳೆ ನಾಗರಾಜ್.—ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಸಿರುವದರಿಂದ ತಾವು ಈನು ಬೆಕಾಡರೂ ವೂಡಿದ್ದಾರು. ಇದು ಬಹಳ ಕ್ರಮುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ನಾನು ಬಹಳ ದುಃಖಿ ದಿನೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ದಯುವಷ್ಟಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಉದ್ದೇಶ ಕೊಡಬೇಕು ಇದು ಬಹಳ ಕಲೆಯಲ್ಲಿರುವಾದು, ನಂತರ ಬಕ್ಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದೆ.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—On a point of order Sir. I would beg of you to hear me, because you are laying down precedents in this House. I have eyes, ears to hear. The real issue is, you named him. Somebody must move a motion. If the Speaker had not prompted, the Hon’ble Minister would not have got up.

MR. SPEAKER.—Even now I request the hon. member to withdraw.

(At this Stage the Hon’ble Chief Minister entered the House)

SRI S. SIVAPPA.—Now that the Chief Minister has come into the House. Sri Vatal Nagaraj is a Member who has just come from the scene, after having seen the atrocities of the Police Bandhobust, with his own eyes. The very fact that this is going on even when the Assembly is in session he was not able to tolerate and naturally it has pricked him and he wants to say something about the police raj. He wants to give vent to his feelings. I think the Chair should give him an opportunity. I am not questioning the ruling that has been given.

MR. SPEAKER.—I have already explained. The question cannot be admitted today. He has given notice at 12-30 P.M. He should have given it two hours before. Besides the matter has been fully discussed and everything that can be said on this matter has been said. I have therefore disallowed it. Since the Hon. Member did not obey the Chair’s direction, I have ordered him to withdraw.

ಶ್ರೀ ಪಾಟುಳ್ಳೆ ನಾಗರಾಜ್.—ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಕ್ಷಮೆಗಿದು ಪರಾಫ್ರೆನ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಅಪಾರದಾರ ಗೌರವ ಇದೆ. ನಿನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯನು ಮತ್ತು ಅದಿಕಾರ ಇದೆಯೆಂದು ಈ ರೀತಿ ಘಾಡಬಾರಣು.

Mr. SPEAKER.—I adjourn the House for ten minutes.

The House rose at Eight minutes past Three of the Clock and re-assembled at Forty Eight minutes past Three of the Clock.

[MR. SPEAKER IN THE CHAIR]

Mr. SPEAKER.—Now, may I suggest to the hon. member Sri Vatal Nagaraj to obey the directive? It is not good to disobey? Discipline requires him to obey. I request him to obey the direction already given to him.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಿತಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಿರವ ವಾಡಬೇಕೆಂದಾಗಲ್ಲ, ಸಭೆ ನಡೆಯಬಾರದು ಏಂದಾಗಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ನಾನು ಆಗ್ಗೆ ಹೋಗಿ ನೇಮಡಿದ್ದೇನೆ, ಕಣ್ಣೀರು ಇಟ್ಟೇನೆ. ಜನ ಕಣ್ಣೀರು ಇದ್ದುತ್ತಿರ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಇಂದೆಗೇ ಬಯಸ್ತೇನೆಂದು ಅವನನ್ನು ಕೆಂದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ...

Mr. SPEAKER.—The point is, firstly the said notices could not be considered since it was received late. Secondly there was full discussion about it here. Thirdly when one item on the agenda is taken up, it is against the rule to take up some other business. Because the hon. Member has defied the Chair, I have directed him to withdraw even now. I request him to obey and withdraw.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾನು ಕೈವಾಗಿದು ಪಾರ್ಫನ್ ನೇ ವಾಡುತ್ತೇನೆ. ಗುಬ್ಬಾಯಾ ಮೇಲೆ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮೆ ಬಿಂದುವ ಕಾಗೆ ಪಾಪಬೇಡಿ. ಮತ್ತೆ ರೀ ಕನ್ಸಿಡರ್ ಮಾಡಿ ಪಾತನಾಗ್ರಂಥದಕ್ಕೆ ಅರ್ಕಾದ ತೋಡಿ.

Mr. SPEAKER.—I request him to obey the Chair.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ತವಾಗೆ ಎಣ್ಣ ರೀತಿಯ ಗೌರವ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸಭೆಗೆ ತೊಂದರೆ ವಾಡಬೇಕೆಂಬ ಸಾಧ್ಯತೆಯಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—All right. I bring to the notice of the House that it is my unfortunate duty to use force against the hon. Member. I requested him and I will give him another two minutes. If he does not obey I will have to direct for his removal. I request the hon. Member not to compel me to do it. I direct him to leave the House.

ಶ್ರೀ ಐಡೆ. ಎನ್. ಸಂಚೀಗಾಂಡ್.—ನನ್ನ ದು ಒಂಮು ಪಾರ್ಫನ್ ನೇ ಸಾರ್ಥಕ. 29 ನೇ ತಾರೀ ಖನ ದಿನ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಪರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ವಿಳಿಂಬು ದಿನ ರಜೆ ಅವರಿಗೆ ಬೀಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಾತಾ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಮಾದುವೇ ಪುಟ್ಟಿಗೆ ಮಾದುವೇ ನಡೆಯಾತ್ಮಕ. ಶ್ರೀಷ್ಠಾನ್ ಸಂಚೀಗಾರವರ ನನ್ನ ಹೇಳಿನ ವಿಶಾಖಾನ್ದಿಂದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿತಾರೆ. ಇದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ದಯವಿಟ್ಟು ಸಭೆಯಿಂದ ವಿಫಾದಾರಿ ಪಾಠಿ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾನು ಕೈ ಮಾಗಿಮು ತವಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಒಂದು ವಾತಾ ಕೇಳಿತ್ತೋಣಿಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—Is he defying the Chair? The Hon. Member is not correct in doing so.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾನು ಒಂದು ರಿಕ್ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಒಮ್ಮೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಾಣ ತತ್ವ ಒಳಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ....

MR. SPEAKER.—I request him to withdraw from the House.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಪಾಯಾಂಟ್ ಅಥ ಅರ್ಜುನ್ ಸರ್.

SRI SPEAKER.—There is no point of order on this. It is an order from the Chair. He must first obey. I am not allowing any point of order.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ತಾವು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿತ್ತೇನೆ. ಅದರಿಂದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮನ್ನು ಒಂದು ವಿಷಯ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕೃಷ್ಣರಾಜಪುರ ಪೀಠೀನ್ ಸೈಪಾನ್ ನಲ್ಲಿ ಆದುದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ....

MR. SPEAKER.—The Hon. Member is simply repeating it.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏರಿಯ ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಕಾಶ ಏನೂ ಮುಖ್ಯಗಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಪೀಠೀನ್ ನವರು ಎಷ್ಟು ಅನಾಯಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು ನಮ್ಮನೇ ಹೊರಬು ಹೋಗಿ ಅಂದರೆ ಇನ್ನು? ಪೀಠೀನ್ ನಿವರ್ತನೆ ದೋಷನ್ದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಮಾತ್ರ ಇದು. ಆದುದರಿಂದ ಬಹಳ ಕಾರಣಿಲ್ಲದ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡಲು ದಯವಿಟ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿರಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ಪಾಯಾಂಟ್ ಅಥ ಅರ್ಜುನ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾನು ಒಂದು ರಿಕ್ವೆಸ್ಟ್ ದರ್ಮಿಟ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ನಿಮಿಷ ನನಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವೇಲ್ ನಾನು ಹೊರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ರೂಪ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಸಾರಿ ಹೊರಿಗೆ ಹೋದಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣ ಬಿಂಬಿಸಿ ಬರಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನನ್ನ ಹೇಳಿಂಬಿರಿಗೆ ಬರದೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಂಬಿರಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಅಂದರೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಅದರೆ ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಂಬಿರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತನಾಡಿದಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣ ನನಗೆ ಸಭಿಗೆ ಬರಲು ಅವಕಾಶ ಇರುವುದೇ?

MR. SPEAKER.—Once again I remind him that if he disobeys the Chair and does not withdraw from the House. I will be forced to apply the rule to suspend him for the entire Session.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾನು ತಮ್ಮ ರಿಕ್ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಅರ್ಜುನ್ ಒಬ್ಬೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಅರ್ಜುನ್ ಒಬ್ಬೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಮಾತ್ರ ತಗೆಂದು ಹಾಕಬೇಕು ಎನ್ನ ಚೆಲಡ್ತೇ ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಈ ಸಭೆಯು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು ಕಾಲ ವೇರು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಲಾದ್ದೀಶ ನರಗೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಕೃಷ್ಣರಾಜಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪೀಠೀನಿವರು ನಡೆಸಿದ್ದು ದೋಷನ್ಯ ಕೃತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ನರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಕಳಿಸಿದ ನಿಲ್ದಾಂತ ಸೂಚನೆ ತಡೆಬಾಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜಪುರಿಂದ ಅದನ್ನು ಈಗ ಸಭೆಯ ಮಾಂದೆ ತರಲು ಅವಕಾಶವಲ್ಲ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ರೂಪ್ ಪ್ರಕಾರ ಸಲ್ಲಿವಾಣಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸರಳಾದಿಲ್ಲ ಕೊಡಬೇಕೆ ನಿರಾನಾಥಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಿರು ಕಳಿಸಿದ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏಟಿ ಅಂದಂಥ ಆ ಹುಡುಗ ಬೌರಿಂಗ್ ಆಸ್ಟ್ರೆಲೀಯಾಲ್ ಇದಾನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು

ನನ್ನ ಜೊಕೆಗೆ ಬರಬೇಕು, ಹೀಗೆ ನಡನ್ನರು ಬರಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರೋಣ. ಅದಕ್ಕೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ತಮಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Will the Member be pleased to withdraw from the House.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾ ಪಾಲನು ತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಹೊರಗೆ ಹೋದರೆ ನನ್ನ ಬೇರೆ ಪ್ರಕಾರನಿಂದ ಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ತಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾಯ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

(*The member withdrew*)

Mr. SPEAKER.—Sri R. G. Wali will speak now.

Budget Estimates for 1970-71 Demands for Grants

Demand Nos. 1, 3, 5, 34, 35, 36, 40, 41, 52 and 54

(*Debate con'd.*)

Sri R. G. WALI (Hubli).—While supporting the Demands moved by the Hon. Minister for Finance, I have to first thank him for having made all efforts to strengthen the finances of the State and also to secure the necessary finances for the ensuing plan period to complete the programme. We are also happy to hear from him that he is able to secure the full amount. At the same time I have to remind him that there are certain resources wherefrom we can have some more taxes and some more share from the Central Government which is legitimately due to our State. I want to point out that some of the registered Companies that are recognised are having their registered Offices in other States. Since the Registered Offices are in other States, according to the provisions of the Sales Tax Act, we have not been able to get taxes on certain articles like cement and paper. We can get huge sums of tax on these articles. I am sure the Hon. Minister for Finance will kindly take necessary action and see that these offices are located in our State so that we can get the sales tax on the materials that are sold by these Companies. Similarly we will be able to get a reasonable tax from these companies and at the same time I have to point out we are exporting a huge resources of our State which are earning large amounts of foreign exchange and we can claim our legitimate share from the Central Government in this regard, so that we can use this amount for developmental purposes.

While coming to the Sales Tax, we are happy that from year to year, the sales tax revenue is increasing. There were a number of difficulties that are experienced by the Trade in this State along with

(SRI R. G. WALI)

the consumer trade. Representations were made and the Government was good enough to appoint a Committee, i.e., the Boothalingam Committee which has recommended several things and the report is before the House and the Members have also gone through the report. In this report there are several suggestions made and I think the Hon. Finance Minister has promised that many of the recommendations will be made effective from 1st of April. In view of the pending amendment Bill, I do not know whether there will be any difficulty in implementation of these recommendations from 1st April. We have accepted the report and there may not be any difficulty. Necessary clarifications can be given by the Finance Minister so that the trade can function smoothly and this Department can function smoothly.

4-00 P.M.

So far as the sales tax law is concerned, although it is very simple, the interpretations that are made have lead to a number of complications. The Supreme Court passed an order in the case of declared goods that the sales tax collected should be refunded, and as per the decision of the Supreme Court the amount was paid back to the dealers. But because of certain amendment brought forward by the Central Government to the Act, these dealers were again made to pay back the amount to Government. If a proper clarification was there earlier, all of them would have taken care to see that the amount that was collected was to be paid back to the exchequer. It is not as though all the people have got this money for themselves, but many of them have to pay back this money from their pockets, which is a great harrassment to these people the amount that was refunded was subject to income-tax; there are certain cases where they did not anticipate this liability.

Sri M. NAGAPPA.—Some of them have earned interest on that amount!

Sri R. G. WALI.—But there are genuine cases as I know. On account of certain flaw in the law, certain difficulties have arisen. Since the sales tax Act has to be followed, it is better it is made as simple as possible so that it could be applied very effectively and the State get good revenue.

As regards certain concessions recommended by the Boothalingam Committee, I have to express my sincere thanks, and those recommendations have been accepted by the Government as already announced by the Hon'ble Finance Minister. The raising of the lower limit to Rs. 25,000 is really a very good thing. Hitherto the small traders had been put to lot of hardship, they had to pay lot of money to the legal advisers and they had to spend money for going to the offices. Even if the limit is Rs. 10,000 the traders can pay the registration fee without difficulty provided there is no harrassment. If that assurance

is there, even if the limit is fixed at Rs. 10,000 the traders will be happy to get themselves registered and I will be happy if the State Government were to get more revenue.

There are a number of difficulties in the execution of the Act as the officers stick to the letters of the rules. Chillies are used by poor people, and according to the recommendations of the Bhootalingam Committee, these are brought under multiple-point tax system. I suggest that it should be made single-point so that poor people get chillies at a lower price.

Similarly, cotton hosiery and ready-made goods are also brought under multiple-point tax as per the recommendations of Bhootalingam Committee. Usually poor people purchase ready-made goods. I therefore suggest that they may be exempted from tax so that ready-made goods are made available to the poor people at a cheap price.

While collecting the tax, there is lot of harrassment to the small traders—I am not worried about big people. The Intelligence Squad people go and threaten small people and they are made to pay monthly some amount to the Intelligence Squad people. This should be stopped.

Still there is lot of leakage though the officers follow the procedure strictly. It so happens that the officers stick to the letter of the law and the small merchants are put to lot of hardship, and they will have to spend thousands of rupees in going in for appeals. Therefore, I suggest that the rules be simplified and harrassment to small merchants should be avoided as far as possible. Necessary clarifications will have to be issued by the Commissioner from time to time to the subordinate officers.

The High Court order which is of a general nature should be communicated to the various officers so that they can give necessary relief to the concerned people.

I am very happy that fire-wood and charcoal has been recommended to be exempted from tax by the Bhootalingam Committee. But if it is sold to a Hotel, sales tax will have to be charged. So, there is a distinction between a Hotel and a household consumer. I suggest that this distinction should be removed.

Coming to the Excise Department, I want to point out certain difficulties experienced by the location of the shops in residential localities. Lot of nuisance is caused to the families residing in localities where these excise shops are located. I request the Hon'ble Minister to issue instructions and see that no licenses are issued to the shops which are located in residential localities.

Regarding treasuries Sir, the treasuries have become a great hindrance and there is inordinate delay. Even if we are to remit Rs. 2 to the Treasury we find it too difficult. Many a times the head of accounts are not indicated. I hope these difficulties will be removed. I personally had to face the difficulty once when I wanted to credit

(SRI R. G. WALI)

Rs. 10 back from my T. A. amount. I suggest that necessary instructions should be issued to the Treasuries to see that people are guided properly in this behalf.

Then Sir, the Government Insurance Department should not merely function as a department of Government but should work as a business concern, so that more income could be derived from that Department.

With these words, I once again support the demands and conclude my speech.

ఉంచను తేప్పుకిటి కమిషనరిగా కళుహసిద్దారే. అద్దులే వాన్ని హతకాసిన వుంతి గాఖవగో కేష్టుదారే. అద్దుల్లి అనేక తేరుగుచున్న కొష్టుదారే. యానూ వారాణ తరిగేయును కెండి నశారక్కె వేలో వాడిదూరేలో మేత్తు, వేలోల వాడుక్కిదూరేలో ఆ ఎల్లా వీచుగటన్ను ఆ అజ్ఞ ముల్లి ననుశాధిదూరే. ఆచరే నశార ఆ అజ్ఞ ము కడె నశాక్షు ఆపక్క వహించు మతు, సరిఖాద వ్యవస్థలును వాడుతూ ఇల్లి. ఒందు బుదాకరణే కేంచికాదరే Deputy Commissioner (Appeals), Commercial Taxes, Sri K. Jayappa ఇచ్చా అన్న పాఠి, గిగ్గి పూర్వః ఇంద్రజిత్ రా అవర మేలే ననొ కురు తెగే ముకొందిల్లి. అరు డిఫ్యూషన్ కమిషనర్ ఆగిద వరు. అవరిగే కుడి ఆస్తి పిను ఇత్తు? ఆపోతు పచు ఆస్తి పొసి ఇద్ద ఎందు లెక్క తెగెద కొండరే అపరు ఎప్పు జణ వాడివారి ఎందు గొతుగుత్తదే. అవరు ఈ కాయుఫ దండ్లో నిరకటాగివారే ఎన్ను వుదు గొతుగుత్తదే. తావు చునుసు వాడిదరే ఇవర మేలే కృచు తేమెక్కిశ్చ పుడక్కే సాధ్య. తావు చునుసు వాడు పుద్దిల్లి ఎందు అజ్ఞ కొష్టు మేలే ఇన్నా కాయుఫ క్రూ తెగేదుకొస్తే ఇరువుడన్న నేర్చిదర గొతా, గుత దే.

ಇನ್ನು ತೆವಲಪ್ರಮಂಟ ವರ್ಕ್‌ಸ್ಟ್ರೀಗೆ ಪನಾದರೂ ಹಣ ಕೇಳಿರೆ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗೆತ್ಯವರು ಹಣ ಎಲ್ಲದೆ ಎಂದು ಕೇರುತ್ತಾರೆ. ಕೋಡ್ಪ್ರ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಕೋಡ್ಪ್ರ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ರೀಫ್ರಾದ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತ್ತು. ಆ ಹಣ ಎಲ್ಲ ಬಂತು? ಎಂಟು ಹತ್ತು ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ ರೀಫ್ರಾದ್ ಮಾಡಿದರೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಹಣ ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದು ಹಣಕೊಳ್ಳುವೀ? ಈವೊತ್ತು ಬಾರಾ ತೆಗೆಬು ಬೇಕಾದರೆ ಹಣ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿತ್ತೀರಿ. ಈ ಎರಡು ಕೋಡ್ಪ್ರ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಕೆಲವೇ ದಿವಸಗಳ್ರಿ ರೀಫ್ರಾದ್ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಏನು ಪುದು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಜರ್ತಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ರಾವಕೃಷ್ಣ ಹೆಚ್.—ಹೆಚ್‌ರ್‌ ಅದ್‌ರ್ ಅಗ್ರಾಂತಿರಿಂದ ಅನ್ನ ಕೂಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತೆ..

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ ಅಡಿಗ್ರಾ ಇದೆ ಅನ್ನು ಪ್ರದಸ್ತಾ ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದುತ್ತೇ ಅಲ್ಲ, ಮಧ್ಯಾಸ್ತ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಗಿದ, ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಗಿದ, ಅವರ ಕೌಟಿಲ್ಯ ನಿಲ್ಸಿಕೊಂಡರು. ನುವ್ವಿಲ್ಲಿಕೋರ್ಟ್‌ಗೆ ಹೈಗ್ರಿ ತ್ವೀ ಆಡಿಗ್ರಾ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ನೆಲ್ಲಾ? ಇದೊಂದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಚಾದ್ರ ಪ್ರತಿ. ಇವೆತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನವರಲು ಆಡಿಗ್ರಾ ವಾದಾದ್ದರಿಂದ ಅದರಂತೆ ಕೌಡಿಕ್ಕೆಂದು ತಾತ್ತ್ವ ಹಣ ಕೊಣ್ಣುಮೇರ್ ಅದನ್ನು ದಾಪಡು ಪಡೆಯಲು ಇನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಚೆಂಬಿರ್ ಅಥ ಕಾಮ್ ಸಾರ್ ರವರು ಬಂದು ಅರ್ಜಿಕೊಂಡು, ಅನು ತಿಗಳು ಸಮಯ ಕೌಡಿಕ್ಕೆಂದು ವಾಡಿದ್ದರೂ 1970ನೇ ಕೇಳಿದರೂ ಕಿಡಪ್ಪಲ್ಲ. 1969 ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಳ ಕೌಡಿಕ್ಕೆಂದು ವಾಡಿದ್ದರೂ 1970ನೇ ಇನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ ಅಂಗಭಾರರೂ ಇನ್ನೂ ಇವನ್ನು ವಿನಾಯಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯ ಅರಸಿಕೆರ ಹಾಗೂ ತಿಳಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ಶರಿಯ ವ್ಯಾಪಾರನ್ನರು ಇವರು ಕೌಡಿಕ್ಕೆಂದಿಗೂ ಪಟ್ಟಿಕ್ಕೆ ನೊಂತ ಮೊತ್ತ ಹೆಚ್ಚಿಗೂ ಸೆಂಟಿರಿಡ ಬಂದೇ ನಾರಿ ಕೌಡಿಲ್ಲವೂಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಹದು ಅಧಿಕಾರ ಕತ್ತಲು ಪರಿಗಳ ಇನ್ನಾಲ್ಲಾರ್ ಮೇಂಡನ್ನು ಕೌಡಿಕ್ಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ತಾತ್ತ್ವ ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯಕಾಗಿ ನರಕಾರದ ಹೆಚ್ಚಿದವನ್ನೂ ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆ ದ್ವಾರಾ ವ್ಯಾಪಾರಗ್ಗೆ ಬೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಸಿಗ್ಗೆ ಅಗ್ಗಿ ಬೆಂದು ಅವನು ಕೌಡಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕಂಪಾನಿ ರವಾನೆ ಮಾಫಿ ಮಾಡಿ ಬೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಸಿ. ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ರೆಕರ್ಡೆಂಪ್ಲೇ ಬಂದಿರೆ ಅಗ ಮಾಫಿ ಮೊದಲು ಮಹುದು ಏಂದು ಹೇಳಿತ್ತಾರೆ. ಅದರೆ ದೇಹದ್ವಾರೆ ದೂಡು ಪ್ರಾಣರಸ್ತರ ಬಳಿ ಇರಿ: ವಿಭಾಷಣ ಸುವರಣ್ಯಾ 47 ಲಕ್ಷ ರಾಬಾಯ್ಯಾ ಗಾಂಧಿ ಜ್ಞಾನರೂ ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ವಿನಾಯಿ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲವು ಇಲ್ಲವು ಹಿನ್ನೆಲೆ ವಿನು? ಇದು ಲಕ್ಷ್ಯದ್ವಾರೆ ಅಥ ಕ್ಷಾಕ್ರ್ ಅಗುವುತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಇಲ್ಲಿ ಬಂದೇ ಬಂದು ಗಾದಾರಣೆಯನ್ನು ನಾನು ತಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಹೋದೆ ವರ್ಷ ಬಂದು ಅಂಬಾಸಿದರು ಕಾರು ಲೀರಿಷ್ ಅವಾತು. ಇದು ಯಾವ ಬಳಿಗೆ ಕೊಡಿರಾಗುತ್ತು. ನನನು ಗುಂಪಿಗೆ ಗುಂಪಿಗೆ ಪಂಚನ್ನಿಗೆ ಕೊಡಿರಾಗುತ್ತು. ನನನು ಗುಂಪಿಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನೋಲ್ಡಿಡರೆ ಇಲ್ಲಿ ಈ ಪಂಚನ್ನಿಯ ಯಾವ ಅಭಿನ್ನನು ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಚೆರೆಡ್ ಫ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ. ಮಾತ್ರ, ಇಲ್ಲಿರುವ ಏಜೆನ್ಸಿನ್ನು ಪತ್ತೆ ವಾಡಿ ಅವರಿಲ್ಲ ಕೇಳಿದಾಗ ಅದರು ಇಲ್ಲಿ ನವ್ಯ ಅಭಿನ್ನನು ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಸಿಕಂದರಾಜಾನಾದಿನವ್ಯಾದಿ. ನಾವ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಾರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ನಾವು ಸಿಕಂದರಾಜಾನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲ ಕಾರನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡಾಗ ನಮ್ಮ ಬಿಲ್ಲನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಷಣ್ಯನ್ನು ನೇರಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ)

ನಾನು ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದು ದೀಲರನು ಕೇಳಿದೆ, ಈ ಕಾರು ಮೇಲ್ನೊರು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ನಮಗೆ ಬಂದಿರುವದು, ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಜಾತಿಕ್ಕೆ ನೀಡುವುದರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇದವೇ ಎಂದು. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರು ನಮಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಜಾತಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಅಂದು ನರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟಬೇಕು ಎಂದರು. ಆ ನಂತರ ನಾವು ಗುಳ್ಳಿಗಾರಕ್ಕೆ ಬಿಂದು ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಆಚ್ಚೆಫಿನ್ ಕಂಹನಿಗುಳಿಗಾರ ಎಂದಿನಿತಿಗೆ ಕೆಂದುಕೊಂಡಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿದ್ದ ನ್ಯಾಕ್ವೆನ್‌ನ್ಯಾ ಮೇಲ್ನೊರು ನರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಡಬೇದವೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರೂ ಈಂದು ಇಲ್ಲಿದ್ದ ವರ್ವಾಕ್ ಪರ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಕಂದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿದ್ದವನ್ನು ಕಂಪನಿಯವರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದಿರಿದೆ ಅವರು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ನಮತ್ತಿರಾಜ್ಯದಿಂದ ಅಲಾರಾದ ಕಾರುಗಳು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರೆ ನಮತ್ತಿರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಾವಾಗಿ ಬರುವ ತೇರ್ವನ್ ಜಾತಿಕ್ಕೆ ಬಿಂದುವಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸೇಲ್‌ರ್ಸ್ ಜಾತಿಕ್ಕೆ ಹಾಕಾವುದೇ ಒಂದು ಕಡೆ, ನಮಾಲು ಮಾನುವುದೇ ಒಂದು ಕಡೆ ನೂಪರ್ವಿಪನ್ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ಕಡೆ ಎಂದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ನಿರಿಯ್ತಾ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾಾ ನಲಕ ಮಾಡುವುದು ಸೇಲ್‌ರ್ ಪ್ರೇಸ್‌ನ್ ಮೇಲೆ ಜಾತಿಕ್ಕನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ನಮತ್ತಿರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಿಂದು ಬಿಂದು ವರಮಾನ ಹೋಗಿತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ಕೇಳಿದು ಬಿಂದು ಕಾರುನ್ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ನುಮಾರು ನಾನೊರು ಗೊಪಾಯಿಗಳಾಗಿ ನಮತ್ತಿರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನಮತ್ತಿರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಿಂದು ಹೋಗಿತ್ತದೆ. ಕಾರುಗಳನ್ನು ಮಾರುವ ವರು ಎಂತಹ ಒಂತಕ ಒನ್ ಇರುತ್ತಾರೆ ಮನ್ಯಾವುದು ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಇಂದಿಯಿನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೇಸ್ ಪ್ರೆಕ್ರಿಷನ್‌ನ್ಯಾ ಒಂದು ಹೈಕೋರ್ಟು ಜಡ್‌ಮೆಂಟು ಬಗೆ ಏವರಗಳು ಬಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಂ.ವಿ.ಎ.ನಾಯ್ಯಿ ಎನ್ ವರು ಎಂತಹ ಒಂದು ಹೈಕೋರ್ಟು ಫಂಡಿಟ್‌ರ್ ಮೇಲೆ ಸೇಲ್‌ರ್ ಜಾತಿಕ್ಕೆ ಕೇಡೆ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾಗ, ಇದೆ ಮೇಲೆ ಕಾರ್‌ಕ್ಸ್ ಹಾಕ ವೇರಿಕಾದಿಲ್ಲ ಇನ್ನು ವ ನಿರ್ಣಯು ಕೇಂಟಿದ್ದಾರೆ. ವಾಪಾರಾಧಿ ವೆ.ರೆ ಸೇಲ್‌ರ್ ಜಾತಿಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಾಮ್‌ದೆಖುಂತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸೇಲ್‌ರ್ ಓಟಾಕ್‌ನ್ ಬಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕ್ಷಾಂಟ್‌ನ್ ಕಾರ್ಮಿಕಿಯಾಗಿ ಅವರ ರಿಷ್ಯೂಲ್‌ಟಿಫ್‌ನ್ಯಾ ಹೇಳಿರುವ ಒಂದೆ ಒಂದು ಏಜಾರಾವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಒದಿಕೆಯಿಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಜಾತಿಕ್ಕೆ ವಸೂಲಿ ಬಗೆ, ಜಾತಿಕ್ಕೆಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ವಸೂಲಿಗೆ ಅಪವ್ಯಾಸಿತ್ತಾರೆ ಎನ್ನು ವುದರಿ ಬಗೆ ಕೇಳಿರಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ವಸೂಲಿಗೆ ಮೇಲೆ ಸೇಲ್‌ರ್ ಜಾತಿಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು ಕೆಲವು ವಸೂಲಿಗೆ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ, ಕೆಲವು ಏಜಾರಾಗಿ ಮೇಲೆ ಕೆಲೆಗೆ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕಾದೆ ಬಾರ್‌ಕು ರಿಫರ್ನ್‌ನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಏವರಗಳು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬೇಗನೆ ನಿಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ವಸೂಲು ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಕಲ್ಪಿತ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಲ್‌ಪ್ರೈಸ್‌ಲ್ ಬಿಂದುಗಳು ಬಿಂದು ಬಿಂದು ತ್ವರಿತ ಇದರಿಂದ ವಿವಾಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ರಿಸ್‌ಡೈಡ್‌ಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಗಳು ನಿಗುತ್ತವೆ. ಪಿ.ಎ.ಎ. ಕಾರ್ಮಿಕ ರಿಷ್ಯೂಲ್‌ಟಿಫ್‌ನ್ಯಾ ಪ್ರ 64, ಪಾರಾ 185ರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸಭೆಯು ಅವಾಹನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಒದುತ್ತೇತೆ.

“ Apart from specific cases involving leakage of considerable amount of tax, the audit has also been bringing to notice every year a number of cases relating to erroneous computation of tax, short levies due to incorrect application of rates and short or non-levies of licence fees, non-recovery of penalties, abandonment of claim due to non-traceability of parties insufficient financial stability.”

ಇದು ಒಂದೇ ನಾಕು, ನಿಮ್ಮ ಮುಖಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಹಣ್ಣೆಲಕ್ಕು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹಚ್ಚಿರುತ್ತಿರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಲಾಭರಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಒಂದು ಕಡೆ 60 ಕೋಟಿ ಬಿಂದು. 30 ಕೋಟಿ ಬಿಂದು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿವಾದಕ್ಕಿಂತ ಸೇಲ್‌ರ್ ಹೋಗಿತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕೃತಿ ಬಿಂದುಗಳಿಗಿ ಕಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದರೆ ನಮತ್ತಿರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿರುತ್ತಾಗಿ ವರಮಾನ ಬರುತ್ತಾರೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಬಿಂದು ಬಿಂದು ರಿಸ್‌ಡೈಡ್‌ಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಗಳು ನಿಗುತ್ತವೆ. ಪಿ.ಎ.ಎ. ಕಾರ್ಮಿಕ ರಿಷ್ಯೂಲ್‌ಟಿಫ್‌ನ್ಯಾ ಪ್ರ 64, ಪಾರಾ 185ರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸಭೆಯು ಅವಾಹನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಒದುತ್ತೇತೆ.

† తి.ఎ.చుల్లప్ప (బీరూరు).—నసవ్వాన్న అధ్యక్షరే, న్యూబిలీ, ఆధ్య సమివరు ఈ సదనద్వా మండిసిరువ చేడికేగచన్ను విరోధిస్తుటా, ఒడిదేరడ పాతెగణన్ను ఇల్ల కేళబుసుకైనే. రాజు సరకారగాలు వాపాఠ తరిగేయన్న జారిగే తాడదు, వాన నిరోధవన్న జారిగే తరావువాంద కిచేయిశ్శావ నుతన్ వాన్న సాకొగిసువుదక్కాగి సరకారదవరు పాన ఎంచైవన్న రదువుపాసిద మేలూ పైపార తరిగేయన్న వసలు వచాడువ కాఖుఫక్రమవువు ముందువారిసికేందు కేళగుత్తద్వార. లంజదచ్చాపాఠ, లంజావతార నోఇబేస్కెల్విచెర సేర్లు పూక్కు దివాఖుఫమేంసన్లు సేండిప్పాదు. ఇప్పొత్తున దివసనవ్మ రాజుదసేర్లు కూక్కు ములక ఎష్ట్ గతన్నుగథునప్పా సరకారకే బరుత్తుచే అదిక్కు మేల్పుష్ట లుత్తన్న ఇదరల్లివ అధికారిగా జేయగే కోగుత్తదే. ఇదు ఎల్లరిగొ అనుభవిసిద వాదమాకు. ఇదు నమ్మ రాజుక్కే కెంక తావ వాతు. కణ్ణు ముణ్ణికేందు కుశత్తే సరకార ఇప్పువన్న నోదుత్తదే. ఇప్పొకు నమ్మ చూన్న నాయకరాద తీరీ తిచ్చునవచు కోల్ద కాగే, యూగాదరి బందు కిలన సేర్లుపూక్కుస్ ఇరాబేమ్మ ఇల్లిమాదులు సిక్కిదర సాకు, అవరు దూడ్ర కుబేరరాగుత్తార ఎందు కేళు వుదు సరిమాగడ. చేరీ యాకు కలనస్సి బేరీ. ఇల్ల బందు కిలన సిక్కిదర సాకు ఎన్నుక్కారే. ఇదక్కు ఖడకారణిస్సిగా నాను బింగాలరు గాగిగే హీగు నేండబికుము. ఇల్లరువ చేక్క పోన్న యిటిరువ లారిగాల్లు కాగు ఇన్న తర వాహనగట్ట బిదీరువ చూపారాన్నరోస్ వెరీతి పగడి వసలుమాడత్తిద్దార దుక్కు యాండ్రెల్చయాగి వాపాఠ వాపాఠ వాపాఠత్తిద్దార మతు ర్సుతురు తర వ దవసగళ మేలీ వారిఎంత అంచు లంజ వసలు వాపికొందు హచ్చు హచ్చు కుసంపాదన వాడత్తిద్దార ఎన్నువున్న నావు దివసాం నోదుత్తారేవే. ఇదర ఒగ్గే ఎష్ట్ లేభిసెగశను మాడిదిరు అదిరించేనూ ప్రయోజిస్తాగువుద్దిల్ల. గుఢావారణియాగి నావు కేళబేస్కారదరే ప్రతి శ్శక్కావా నమ్మ అరిశీకరే కాగాగు తరికాగే కూక్కు దనసలు మాడలు బురువ అధికారిగాను నాపిరారు మాపాయిగాన్ను సంపాదన మాడికొందు బిల్లత్తిద్దార. లంజద మాలపక సంపాదన వాడికోకూత్తిరువ దిక్కేయుచ్చ కాగు అపామాణికాయుచ్చ అధికారిగాను శరావపుయిటి హచ్చు త్రిరుపుచెంద నమ్మ రాజుక్కు మాన బురువిద్దిల్ల. సేర్లుపూక్కు దివాఖుఫమేంసన్లురువ లంజద వాపాయున్న తప్పొద్దీ హోవేరే నమ్మ రాజుక్కే కెంక తము వుదు బిందు ఇల్ల హేళబేమ్మ ఒచ్చెరల్లే అధికారిగాను కరసి అచురిగే నోఇట్టెనుగాన్ను కొఱ్పు అవరింద బురుకారపాగి కణ వసలు మాడచేక్కమ వాపాడత్తిద్దార. పసకార సంఘాసన్లు ఇదరు స్టీరూ మాడుత్తిల్ల. సోత్సైపయుద కణ బరుపు ఎందు సోత్సైయిన్న హరింజ? మాడువచరేగూ బిదువంత్తిల్ల ఇదర మేలీ కేనుగోళన్న కాశ అప్పిచ్చేర్చోన్న హోగువుదు ఆ నంతర అచురు హోగువు, ఆచేరీ కిరుకుగాగాన్ను కొఱ్పు వుదు ఇదన్న ఇల్ల మాడత్తిద్వార. మాలపలు జపేర్లు సోత్సైపగట్ట ఇలల్ల. ఆగ ఇల్ల కొద పరికారగాన్న పాయులు కోట్టాపగాగాగే అర్దచాతచేకార్ నాదభాగాగు బిది.

4-30 P.M.

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸೇರ್ಪುಕಟ್ಟಾರ್ಕುನ ಅದಿಕಾರಿಗಳ ಕಿರುಕೆಳ ತಪ್ಪಣೀಕಾದರೆ, ಮಂದಾಢ ತಿಂಗಿಯ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಲ್ ಮಾರ್ಕೆಡಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಿಕಾರಿಗಳು ಲಂಡ ತಿಂಗಿಯ ಕೊರ್ಪುವಾದ್ಯ ಜಾಮೂರಾಗಿ ಬಿಷ್ಪದೆ. ತರೀಕೆರೆ ಪಾತ್ರ ಅರಸಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ತಿಂಗಿಯ ಅದಿಕಾರಿಗಳು ಆಗಾಗೆ ಬಂದು ಕಾರ್ಯಾವ್ಯಾಪಕಾದಿ ವರ್ತಕರಿಗೆ ನೈಲಣಿನ್ ದಾರಿ ನಾಮತಾತ್ಮಕ. ಲಂಡ ಕೆಲ್ಲಿಪುವಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪರಿಷಾರ ಕೊರ್ಪುತಾತ್ಮಕ. ಲಂಡ ಕೆಲ್ಲಿಪುವ ಅಶ್ವಿನ್ ಮಾತ್ರಿಕಾಳ್ಯಾಬ್ಕಾರ್ಗಿಲ್, ಲೆಕ್ಕಾವನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಲಂಡ ಕೊಡದೆರಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಕರುಕುಳ ಕೊಡುತ್ತಾತ್ಮಕ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯಾವ್ಯಾಪಕಾದ ಕೂಡ ಅ ಅದಿಕಾರಿಗಳು 5-10 ನಾಲ್ಕಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಲಂಡದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಲಂಟ ಮಾಡಿ

(శ్రీ ఎం. చుల్లప్ప)

ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಮಾದಕಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸೇವನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು ಉದ್ದೀಪಿಸ್ತ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಂಬಾದನ ಮಾಡಿ, ಆಹಾವನ್ನು ಮುಕ್ತ ಲಿಖಿತಾಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನೆಗಾಗಿ ಖಚಿತ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ನೇಹಿತ್ಯ ಬೆಂಬಲ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾರಾಯಿ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಒರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನ್ನು ಖಚಿತ ಮಾಡಿ ಮುಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯದ ಜನಾಂಗವನ್ನು ರಾಜೀವರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದು ಅತ್ಯಾರ್ಥಿಕತನವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾನಿನೋಥವನ್ನು ನಡಿಲ್ ಶೋಧಿಸಿರುವದರಿಂದ ನನ್ನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕಮಾಟ್ ಬಹಳ ಕಡೆಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತು ಹೆಂಡೆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ನೂಲ್ ಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ, ದೇವಿಶಾಂಕಿನದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಜರ್ಜರ್ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಜನರು ಇರುವ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಡಗಳಲ್ಲಿ ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಹಿರಿಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಕಲ್ಪರು ಹೇಳಿದರು. ಕಂಟರ್ಪ್ರೋಗ್ ಬೇಕ್ಸಿನಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿರುವುದು ಹಣ. ಅತ ಲಕ್ಷ್ಯಾತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖಚಿತ ಮಾಡಿ ಚೆಂಡರ್ ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ಆತ ಕೇಳಿದ ಸ್ವಾಂತ್ರ್ಯ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಣಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಜನರ ನೀತಿಯ ಮಾಟ್ ಕಳಕ್ಕೊಳ್ಳಿಸಿತ್ತದೆ. ಈ ಬಾಬಿನಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದು ತತ್ವ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾತ್ರಾತ್ಮಕಾಂದಿಯವರು ಪಾನಿನೋಥವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ನೀವು ಗಾಂಧಿ ಸಾದಿಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ, ಗಾಂಧಿ ಕತ್ತುವಾತ್ ಅನುಸರಿಸುವವರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಪಾನಿನೋಥವನ್ನು ನಡಿಲಗೊಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ದೇಶಕ್ಕೆ ವನೇ ಕಟ್ಟ ಬಿರು, ಪಾನಿನೋಥವನ್ನು ನಡಿಲಗೊಳಿಸಿದ್ದೀರಿ ಅದರಿಂದ ಬಿರುವ ಆ. ಯಾವನ್ನು ಬಳ್ಳಿಯ ಕೆಯ್‌ಗಳಿಗೆ ಖಚಿ. ಮಾಡುವುದು ನರಿಯಲ್ಲಿಂದು ಮುಕ್ತಾಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತು ನದಿವನ ಅವರಿಂದ ಸಿಂಧಾಲಾನ ಅಧಾಯು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿರುತ್ತದೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಪಾನಿನೋಥವನ್ನು ನಡಿಲಗೊಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಹಳಿದಿಂದಲೇ ನಾವಿಗೆ ಮುಕ್ತ ಅಂದು ತಿಳಿದ್ದೀರಿ. ಪಾನಿನೋಥವನ್ನು ನಡಿಲಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕೆಲವೇ ಜನರಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸವಾದ್ಯಂತಿಗೆ ಇತ್ತು. ಅಂದವರು ಗೂರು ಹೊರಗೆ ಹೊಗ್ಗಿ ಕಮ್ಮಿ ಕೂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವತ್ತು ಈ ದುಷ್ಪಿಷ್ಟ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಿಂಡಿದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗೆ ಕಾಡಿಯ ಬಂಡಿ ರಿಂದ ಇಡು ಕುಡುರೆ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ, ಬಳ್ಳಿಯ ಜರಾಂಗ ಬೇಕಾಗೆ ಮಂದ ಹೇಳಿಸುವುದರೇ ವೆಂದು ಇದು ಪಾನಿನೋಥವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾತ್ತು ಸಮಾಜವನ್ನು ಬಳ್ಳಿಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಕೆಂದುಕೊಂಡು ಹೇಗೆ ಸ್ವಾಧೇನಕ್ಕೆ ತ್ವರಿತ ಡಾಬೆಕೆಂದು ಹೇಳಬಿರುವುದ್ದಿನೆ. ಕೊಸಯಿ ವಾಗಿ ಹೇಳಿಸುವುದಾದರೆ ಪಾರಾಧ ತ್ರಿಗ್ರಾಮ ತ್ರಿಗ್ರಾಮ ಜೀರ್ಣಾಪ್ಯಾಲ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಅಲ್ಲೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಾಧಾಳೆ ಕತೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಕತೆ ಇರುವೆಂತ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾತ್ತು ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಕತೆ ಅಗುತ್ತಿರ ಕವ್ಯವನ್ನು ತಿಫ್ಫಿನ್‌ಬೇಕಂತು ಹೇಳಿ ಇಮ್ಮು ವಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ತೊಷ್ಟಿಗೆ ವಂಡಿಸಿ ನನ್ನ ಏರಿಯಿ ದಾಳಾಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾನುರಳಿಪ್ಪ (ಕಾಪು).—ಸಾರ್ವಿ, ಈ ಮನುಸ್ಯ ಮುಂದಿರುವ ಬೇಕಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಳಿದಿರುತ್ತಾ ನಾರಾ ಕ್ರಮವಾಗಿ ವರ್ಕೊಷ್ಟೆ ಉಪಕಾರ್ಧವಿಂತಿನ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಪವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಾತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿಗಳನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದೇ ನಾನು ಆಶಾವಾನಿಯುದ ಇದನ್ನು ಅವರ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಡಳಿತ ಬಂದು 23 ವರ್ಷಗಳಾದವು. ವರ್ಷಾತ್ಮಕ ಗಾಂಧಿಯವರು ಜ್ಞಾಪಿತವಾಗಿ ಇದೆ ಅವರಿಂದ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಧೇನದಿಂದ ಶಿರೀಷಿಕ್ಕಿದೆ. ಅವರೆ ಇವರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರೂ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದೀರೆ. ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನವರು ಸೇರಿದಿರುತ್ತಾರೆ ನಾನು ಕಂಟರ್ಪ್ರೋಗ್ ಮಾಜಾಂತರ ಮಾರುಪುದಕ್ಕೆ ಶಾರು ಮಾಡಿದಾರೆ. ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಾಖ್ಲಿ ಬಂತು, ವಾಸ ಬಂತು, ಸರ್ವೇಥ ಬಂತು, ಲಾಟರಿ ಬಂತು), ಜರರ ಸೈತಿಕ ಬಿಂದು ನಾಯಿ ಬಂದ ಕು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಬಂದು ಸೈತಿಗೆ ದ್ವಿತೀಯನ್ನು ತಾರಿಷ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಗಳ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ರಾಜ್ಯದ ಮತ್ತು ತಂಡಿಟಿದ್ದೀರಿ. ಮಂಕವಾದ್ ಬಿನ್ನ ತೊಗಲಿಕ್ಕನ ಹಾಗೆ ದಬಾರಾ ವಾದು ತಾರು ಸರ್ಕಾರವ ಬಿಂದುಗೆ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ತುಂಬಿತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಏರ್ಪಾದು ಶ್ರೀಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಂಡಿಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರವ ಬಿಂದುಗೆ ನಾಯಿನ್ನು ತುಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹೇಗೆ ಬಿಂದುಗೆ ನಾಯಿನ್ನು ತಾರಿಷ್ಟಿ ಅದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ನಿರಾದರೂ ಅನುಷ್ಠಾನ ಪಾಡಿದ್ದರೂ ಏನುಷ್ಠಾನ ವಾಡಿದ್ದರೂ ರೆಹೆಚ್ಚಿದ್ದೀರಿ. ಶಿಂಗಾರ್ ಇಲಾಜಿ ಏನಾರ್ಥಾ ಅವಲರ್ನ್ ನಾಯಿ ಮತ್ತು ಮೆರ್ಲಿ ಏನ್ ಎನ್ ನ್ ಗೌತಿಲ್. ಶ್ರೀಮತಿ ಐಸ್‌ಫ್ರೆಡ್ ಎಫ್ ಫರ್ಮಾಂಡ್‌ಸ್ ಅವರು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸ್ವತ್ತರಾದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರೂ, ಏನೆಂದರೆ ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲ್ಲಿಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾರಾಯಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಬ್ರಾಂಚುಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸುರ ಶಂಕ್ರ)

ಶ್ರೀಸನ್‌ ಫೆಬ್ರವರಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಮತ್ತು ನಾರಾಯಿ ಘರೀರುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಸಂಪರ್ಕುಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಹಣವನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅಂಥ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಅಡ್ಡತ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದೆಂದೂ ಅಂಗಡಿಯವರು 160 ರೂಪಾಯಿ ಶ್ರೀಸನ್‌ ಫೀಡು ಕೊಡಬೇಕಾದಾದ್ದಾಗೆನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. 100ಕ್ಕೆ 10 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಂಡವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೋದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಈ ವರ್ಷ ಏಕ್‌ಸ್ಟ್ರೋಬ್ ಬಾಬನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು! ಹಣ ಎಂದರೆ 19 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರಹಹುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವರದಿಯೆಲ್ಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಡೆದ ವರ್ಷ ಈ ಬಾಬನಲ್ಲಿ 12ಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬಂದಿದೆಯೇಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಈ ಬಾಬನಲ್ಲಿ 6ಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ಕರಾಬು ಮಾತ್ರ ಇತ್ತಾಯಿವಾಗಿದೆಯೇಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕರಾಬಿನಲ್ಲಿ ಬರಹಕ್ಕು ಆದಾಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಏನಾಗೆ ತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಕ್ಷಾಂತಿಕಿ ಸಾರಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ಷಾಂತಿಕಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕ್ಷಾಂತಿಕಿಯ ಕ್ಷಾಂತಿಯನ್ನು ತಮಿ ಸುಸುಫುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ವಾದಾದಿದಿರಿ? ಏಕ್‌ಸ್ಟ್ರೋಬ್ ಇಲಾಖೆಯು ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ಷಾಂತಿಕಿಯನ್ನು ತಮಿನು ವ್ಯಾಪಕ ಯಾವ ಅಭಿನರ್ವ ಏಷ್ಟು ಜನಕಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಏಕ್‌ಸ್ಟ್ರೋಬ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಉದಳಿತವನ್ನು ಸ್ವಾಕಷನುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಯಾವ ಅರ್ಥಸರನ್ನು ನೇಮುಕ ಪ್ರಾಧಿತ್ಯೀಕ್ರಿಯೆ ಅವರು ತೋಳಿ ಕೆರಿಮುರಿಯನ್ನು ಕಾಯುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಅಡಿಕಾರಿಗಳು ಕ್ಷಾಂತಿಕಿ ತಾಯಾರಿಕರೂವನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಏಕ್‌ಸ್ಟ್ರೋಬ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಭಿನರ್ವ ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ತರಾಬು ಸಂಪರ್ಕಾಕ್ತಿ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕ್ಷಾಂತಿಕಿ ತಯಾರಿನುವರಾಗಿ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಸ್ವೀಕೃತು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂಂತು ಇನ್ನು ಸ್ವೀಕೃತು ಎಲ್ಲರೂ ಸಂಪರ್ಕಾಕ್ತಿದಾರಿಗೆ ಕ್ಷಾಂತಿಕಿ ತಯಾರಿನುವರಿಗೆ ಶ್ರೀತಿತ್ವಕ ಸ್ವೀಕೃತು ಇವರು ಒಂದು ವ್ಯಾಪಕವಾದನ್ನು ಲಾಳಿ ಪಾಡಿ ಆವಾನ ಹೇಂದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಭಕ್ತರು ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ ಕಲನಗಳನ್ನೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇವರು ಕರ್ತಿತ ಮಾಡುವಾರದ್ದನ್ನು ಪಾಡಿದ್ದಿಂದ ಅವರ ಅಕ್ತುಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಸೀಕ್ರೆಡ್ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿಗಲ ಒಂದು ಶಾಂತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಭಕ್ತರು ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ ಕಲನಗಳನ್ನೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇವರು ಕರ್ತಿತ ಮಾಡುವಾರದ್ದನ್ನು ಪಾಡಿದ್ದಿಂದ ಅವರ ಅಕ್ತುಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಸೀಕ್ರೆಡ್ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿಗಲ ಒಂದು ಶಾಂತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಆ) ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಭಕ್ತರು ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಸೇರಿಂದಿ ವಿಕಾರದಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ವಿಕಾರದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತಾತ್ತ್ವಾಸ್ತಿದ್ದಾರೆ ವಾದ ಕ್ಷಾಂತಿಕಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೇರಿಂದಿಯನ್ನು ಇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅ ರೀತಿ ಸೇರಿಂದಿಯನ್ನು ಇಳಿಸುವವರು ಒಂದು ಮಾರಕ್ಕೆ 7 ರೂಪಾಯಿ ಫೆಬ್ರವರಿ ನರ್ಮಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನು ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ವಾಂತಿಕ ಗಳು ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ, ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರಕಣ ಫೆಬ್ರವರಿ ಕಷ್ಟದೆ ಸುಧಾರಾ ನಿ ನಾಬಿರ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಂದಿಯನ್ನು ಇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕಾಕ್ತರು ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಿ ಇಳಿಸುವವರು ಒಂದು ಮಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರ ಬೇಕಾದ ದಪ್ಪ ಇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿತ್ತಾರೆ ಇಂಥ ಇಂಥ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕ್ಷಾಂತಿಕಿಯ ಹಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಇದಾದೆಯೇ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಂತಿಕಿ ನಾರಾಯಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನರ್ಮಾರದ ತರಾಬು ಏಷ್ಟು ಏಪ್ಪು ಬೆರೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾದೆಯೇ ಅದರ ಮೂರಿನ್ನು ಬೆರೆಗೆ ಕ್ಷಾಂತಿಕಿ, ನಾರಾಯಿನ್ನು ಜನತೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ವಾನಿಪ್ಪ ಒಂದು ಕಡೆ ಮಾರಾತ್ಯದ ಬಿಸಿಲಿಸಲ್ಲಿ ಕಾಡಿದು ಬಿರ್ತು ಕೊಂಡು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗೆದೆಯೆವರನ್ನು ಕುರಿತು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಳ್ಳೆಯಾಗಿ ನರ್ಮಾರ ನಾರಾಯಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅ ಮುರ್ತಿ ಒಂದು ಸಲ್ಲ ಎರಡು ಅಂಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾನ್ಯ ನಾತೆ ಕಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಸೇರಿದಿ ಕುಂಡಿ. ಒಡಾಡುತ್ತಾರೆ ಹೆಗೆದೆಯೆವರು ನಾವಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಶರಾಬಿನು ಸಹ್ಯತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ; ಅವರು ನಾನ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿತ್ತಿದ್ದ್ದು. ಶ್ರೀ ನಾನ್ ಹಂಡೆಯವರ ಕೆನೆರಿಗೆ ಕರಿಮಾಜ್ಞದ ಬದಲು ಇರ ವಾಸನೆ ಕುಪ್ಪಿದ ಕಾಪ ಬಂದಿದೆ. ಅದ್ದಿರಿಂದ ಅವರು

ಜನಗಳಿಗೆ ಒಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಶರಾಬನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಈ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೈಡ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಅಫೀಸರನ್ನು ನೇಮುಕ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತೇ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ರೆಯನ್ನು ನೇರುಹಿಡಿತ ಒಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ದಷ್ಟಿರು ಪಾರಾಮಾರ್ಥಿಕರಾದುತ್ತದೆ. ನೋಡಿ ನೇಮುಕ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆ ಬಹು ಜೀವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕಾಗೆ ಮಾಡದ ಬೇರೆ ಗ್ರಾಂತರವ್ವಿನ್ನು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಒದಗಿಸಿರುವ ಅಂತ ಅಂತಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ತಂತ್ರ ಚಾರ್ಚ್‌ಕ್ಷೆ ನಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, 19 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಉತ್ತರ್ವ ಅಕ್ಸ್‌ಪ್ರೈಡ್‌ನಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ತಾವು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ವಿವರು ದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾಗ್ರತ್ತ ದಷ್ಟಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿರು, ಇನ್ನೂ 10 ಕೋಟಿ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ತರಬಹುದು. ಅಂಥ ಒಂದು ಕಡಿವಾಳವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಎಳ್ಳಿಯಬೇಕು. ಮಾತ್ರ ಅದಕ್ಕೆ ಈಗ್‌ರೂ ರಾದ ಅಭಿನರ್ಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಹಿಡಿಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತರ್ವ ತೆಗೆಯಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಿಚಾರ. 1968ನೇ ಇವಿಷ್ಟು, ಗುಲ್ಬಗ್‌ರ್, ರಾಯಃಕೂರು ಶರಾಬು ಕಂಟಾರ್ಕ್‌ ವಿಚಾರದ್ದು ಏನೂದು ಭೂಮಾರದ್ದಿಲ್ಲ ಪ್ರಕರಣ ನಡೆಯಿತು, ಮಾತ್ರ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನವರು ನಕಾರಾದ ಹೇರೆ ಏನು ಸ್ವಿಕ್ರಾಂತ್ ಬೆಂದು, ಅದೇ ರೀತಿ ಒಂದು ನಣ್ಣ ಪ್ರಕರಣ ನಮ್ಮೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಆ ಪ್ರಕರಣ ಏನೇಡರೆ, ಉದ್ದಾಹಿತಾಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಎಂ. ಕೆ. ಶಿವಿವಾಸ್‌ ಎಂಬುವರು ಹೋದ ಜಾನ್ ಅಂಗಳಿಂದ ಬರಬ ಅಂಗಳವರ್ಗ ಶರಾಬು ಕಂಟಾರ್ಕ್‌ಗೆ ನಿಂತರು. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಹೆತ್ತು ಅಂಗಳಿಗೆ ಏರಡು ಲಕ್ಷ್ಯದ 79 ನೇ ಏರ ರೂಪಾಯಿ. ಅಂತರು ಕಂಟಾರ್ಕ್‌ಲ್ಲಿ ಆ ಕಣವನ್ನು ಉಟ್ಟಿರು. ಆ ಹೇರೆ ಅಕ್ಷಿಲ್ಲಿರ್ ಅಂಗಳಿಲ್ಲಿ ಈತು ಬಾಕಿ ಮಾಡಿರು. ಬಾಂ ಮಾಡಿದಾಗಿ, ನಕಾರಾದವರು ನಮ್ಮೆಬಿರ್ ನೇನೇ ತಾರ್ಕಿಕು ಇವರು ದಿಫಾಲ್ಪರ್ ಎಂದು ಗೆಜ್‌ಟ್ ಪಟ್ಟಿಕೆನ್ನ ಹಾಡಿ ಉಡುಪಿ ತಾಳ್ಳೂಕು ಸಾರಾಬು ಅಂಗಳಿಗಳನ್ನು ಆಕ್ಸ್‌ನ್ ಮಾಡಿರು. ಆಕ್ಸ್‌ನ್ ಮಾಡಿದ ಹೇರೆ ಏನಾಯಿತ, ಅಂದರೆ, 11ನೇ ತಾರ್ಕಿಕೆಗೆ ಉಡುಪಿಯು ತಾಹಿಸಿಲ್ಲಾರೂ ರೂಪಾಲ್ಪರ್ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಜಳಿತೆಗೊಳಿಸಿದಾಗ್ಗೆ. ಆಹೇರೆ ನಾಬ್ಯಾನೇ ತಾರ್ಕಿಕೆಗೆ ಬೆಂದ ಪಾರ್ಶ್ವಗೆ ನೋಟ್‌ರ್ ಕೊಳ್ಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾರು ದಿವಸದೊಗೆ ಜಳವನ್ನು ತುಂಬಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ್ಗೆ. ನನ್ನ ತಿಳಿತಳಿಕೆಯ ಹೇರೆಗೆ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಅಂದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಜೊಡ್ಯು ಒಂದು ಬುದ್ಧಿಪಂಡಿತರು ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಾತ್ರಿಯವರ ವಾಟ್‌ಡಲ್ಲಾಗಲ್‌, ಅಥವಾ ನಕಾರಾದ ಮುಟ್ಟಿದಲ್ಲಾಗಲ್‌ ಹಿಡಿಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇಗ್‌ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ದಾರ್ಖಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ. ಹಾಗೆ ನಾಗ್ನಿನುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ನಿಡವೆಡ ಕಂಟಾರ್ಕ್‌ ದಾರರು ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಶಿವಿವಾಸರವರವರು ಮಧ್ಯಾಂಜರ ಸೋಡರ ಮಾನಾಂಜರಾರೆ. ಅವರು ಸಿಂಟಿಕೆಂಪನ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಹಮವಾಯಾದಿನ ಕೋಣ್‌ಸ್ಟಿಗ್‌ ನೀ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಪಾಳುವೆಂಬೀ, ಒಂದು ಲಕ್ಷ್ಯವೇ ಸೊಂಟಿದಾಗ್ಗೆ ದೆಂಪಾ ಜರಾ ಹೇಳಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಅಂವರೆ, ಅದರ ಹಿನ್ನಲೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ನೀನು ಸತ್ಯಾಂತ ಮಾಡು, ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಇವರು ತಾಹಿಸಿಲ್ಲಾರುಗೆ ಇಲ್ಲವು ಅಫೀಸರ್ ಮುಖ್ಯಾಂತರ ಹೇಳಿಸಿ, ಹಣ ತೆಗೆಸುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ವಾಡಿದಾಗ್ಗೆ. ಅವರು ಏನಾಗಾರೂ ಕೋಣ್‌ಗೆ ಹೊಂತರೆ ಕಡೆ ಮಧ್ಯಾರಾಜರಿಗೆ ಹಣ ಸಿಗೆಜೀಸನ್‌ ವರಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ವಾಡಿತ್ತಾರೆ. ಇಮ್ ಭೂಮಾರದ್ದಿಲ್ಲ ಪ್ರಕರಣದ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಕೋಣ್‌ಗೆ ಹೋವರಣ ಶ್ರೀ ಮಧ್ಯಾಂಜರಾ ದಿಫಾಲ್ಪರ್ ಆಗಬಾರದು ಎಂಟು ನಾಬ್ಯಾಂಜರಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ತಾಹಸೀಲ್‌ಇರಾರ ಮೇರೆ ಕಾನಾನು ಪ್ರಕಾರ ಕಾಯ್ಯಾಕ್‌ಮು ತೆಗೆದುಕ್ಕಾಳುತ್ತೇವೆಂದು ರೆಂಬಿತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಅಂತಹ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ಇಂದ್ಯಾಯವರ್ಗೂ ಇನ್ ಕಾರ್ಯಾಂಶಾರಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಇನ್ ಕಾರ್ಯಾಂಶಾರಿ ಮಾಡುವೆಂದು ಗೆಂತಿಲ್ಲ. ತಾಹಸೀಲ್‌ಇರಾರು ಉಡುಪಿ ತಾಳ್ಳೂಕೆ ನ್ನಾಯೀ ಇವಾದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಾಮಾನ್ಯವಾದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಕ್ರೂರುಡುವ ವಾಯಾರ ಕಂಟಾರ್ಕ್‌ರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಾವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಕಾರಾದವರು ಹಾಡಿರುವ ಸಂತು. ಅವರೂ ಬುಕ್ರಾವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೇನೇ ತಾರ್ಕಿಕೆಗೆ ಏನು ಒಂದು ಗೆಜ್‌ಟ್ ನೋಟಿಕೆಂಪನ್ ಮಾಡಿದಾಗ್ಗೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಒಂದು ಕಾನಾನು ಪಾಡಿದಾಗ್ಗೆ. ನವಂಬರ್ 4ರಂದು ಒಂದು ನೋಟಿಕೆಂಪನ್ ಮಾಡಿಸಿ ರೂಲ್ಸ್‌ಗೆ ಅವೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತಂದಿದಾಗ್ಗೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ:

“(1A) The Deputy Commissioner may, on an application made to him in this behalf, if satisfied, for reasons to be recorded in writing, that the monthly rent could not be paid

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾನುರ ಶಿಕ್ಷ)

before the end of the month due to circumstances beyond the control of the licensee and after obtaining adequate security in the form of an irrevocable bank guarantee of a Scheduled Bank for an amount equal to the amount of one month's rent together with interest due for the full month, grant time up to a maximum period of one month.

ಅಂತಹ ಕಂಟಪ್ರಕರ್ತೆ ದಿಫಾಲ್ಪರ್ ಆದರೆ, ಹಳ ಕಟ್ಟಲಕ್ಕೆ ನಾಧ್ಯವಿಲ್ಲರಿದ್ದರೆ, ಅದು ದಿಪ್ಯಾಚ ಕರ್ಮಿಗಳನ್ನೇ ಬಂದರೆ, ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಸಮಯ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಇದೆ. ಖರೀಗುವಾಗ ಮಧ್ಯರಾಜರಿಗೆ ಏಕೆ ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ? ಅವರಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಬಾರದು, ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಹೇಗೆದರೂ ಬಹಳವು ಮಾಡಬೇಕು, ಏನೇಂಬ ಒಂದು ಪು(ರ) ಪರ್ವತ ಸಿಗ್ರಿತೆ ಎಂದು ಇಡನ್ನು ವಾದಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯರಾಜರು ಕೋಲ್ಡೆಸ್‌ಗೆ ಹೋದರೂ, ಅವರು ದಿಫಾಲ್ಪರ್ ಆಗಬಾರದ್ದು, ಮತ್ತು ಮಧ್ಯರಾಜರನ್ನು ಉತ್ಸವದಕ್ಕೆಲ್ಲಿರ ಸರ್ಕಾರದ ಬಹಳವಾಗಿ ನಷ್ಟವಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲಂದು ಈ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟರವರಿಗೆ ತಾಹೀಲ್ಲಾರರ ಹೇಳಿ ಏನು ಕ್ರಮ ತೇಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಏನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎನ್ನ ಕ್ಷಾಯಿರು ಮಾಡಿದ್ದಾರಂಬು ದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ವಾಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರಿಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ತಾಹಸಿಲ್ಲಾರರು ಇನ್ನು ನಿ-ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ರಿಟ್ಯೂನ್ ಆಗಿತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಜರಿಯೆ ಹಣವನ್ನು ಬೈಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಂಬಿಜವಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು; ಇಲ್ಲಿದಿದ್ದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏಕಾರಣಿ ನಡೆಸಬೇಕು. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಹೇಳಿ ಸಂತುಷ್ಟಿ ಪಡುವಂತಹ ವ್ಯಾಪಕಾರ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ನಾಯಾದಿತರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಂಬಿಜವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಯವರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತಾಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಅರ್. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ (ಆರ್.ಕೆ. ಮಾನ್ಯ) — ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಮಾಂತ್ರಿಯವರು ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯದ ವಾಂಡಿಸಿರುವ ಬೇಡಿಕಗಳನ್ನು ಸರ್ವಧರ್ಮನೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ವರ್ಷದ ಹೆಚ್ಚಿನಕ್ಕೂಸ್ತರ ಬೆಲ್ಕಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಕಣಿಕನು ಮಂಜೂರಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಬೇಡಿಕಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಹಾಗೆ ಮಂಬಿರು ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ್ನೇ ಸಮ್ಮುಕ ಕರ್ಕೆ. ಆದರೆ ಸರ್ವಧರ್ಮನೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಬಂದಂತಹ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಈ ಕರ್ಕೆನ್ನೆ ಇಲ್ಲಾರಿಯೆ ವಿಚಾರಿದಲ್ಲಿ ಒಂದರಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳು ನಿಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಂದಿಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಇಲ್ಲಾಗೆ ನಿರಾಯಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಇಲ್ಲಾಗೆ ನಿರಾಯಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ. ಏರಾಲ್ ಕಡೆಯೂ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವಾಬ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂಥಾ ಅಂಗಡಿಗಳು ಹಕ್ಕಾಗಿ ಬಡಿ ಜನರು ಇರುವ ಕಡೆ ಇದೆ. ಇದು ಒಬ್ಬು ಯಿದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ದೂರ ಹಾಕಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದೆ ಇವೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಅ.ಗಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಂಡೆ ನಿರಾಯಿ ಸ್ನಾಂಧಿ ಬರಿವ ವೆಂದು ದೇರೂ ಇಂಥ ಅ.ಗಡಿಗಳು ದೂರೆ ವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹೋದ ವರ್ಷದಿಂದಿಂಬೆಗೆ ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆದು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸೇಲ್ಪ್ ಕಾಂಪನ್ಸ್ ವಿಚಾರ. ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬಿರಗಳ ಮೇಲೆ ಸೇಲ್ಪ್ ಕಾಂಪನ್ಸ್ ಹಾಕಬಾರದು. ಇದರಿಂದ ರ್ಯಾತರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸೇಲ್ಪ್ ಕಾಂಪನ್ಸ್ ಅವರಿಂದ ಕರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹೋರಿಯೂ ಬೇಳುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರ್ಯಾತನು ಹಕ್ಕು ಬೇಳೆಯನ್ನು ಬೇಳೆಯಾವಾದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹಕ್ಕಿನೆಂಬು ತುಂಬಾ ನಾಬಹಿನಿಯಾ ಕಾರಿ ತಿಂಗಳ ಏನು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ, ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಆಗದ ಹೋಗಿ ರ್ಯಾತನು ನಿರ್ಯಾತನಾಗಿತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಾಂಪನ್ಸ್ ಇಂಡಿಕ್ಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಗೊಬ್ಬಿರಗಳ ಹೇಳಿ ಹಾಕಬಾರದು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ತ್ತೇನೆ.

5-00 P.M.

ಇನ್ನು ಕಾರ್ಯಪೂರ್ವ ಪ್ರೋಫೆಸರ್ ಬಿಬಿಯ. ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರು 30 ವರ್ಷಗಳು ಅಥವಾ 40 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೇರ್ವೆವಾಡಿ ಅವರ ದುರುಪ್ಯ ಅದರ್ಮೇಲೈ ಹೊರ್ಚೆನ್ ಆಗಿತಕ್ಕ ಕಾಲ ಬುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಲಾಭದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೋಫೆಸರ್‌ಗಳನ್ನು ಕಂಡುತ್ತಾಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹಳಹಳಾಸಿನ ಇಲಾಖೆಯಾಗಲೇ, ಅಥವಾ ಅಯಿ ಇಲಾಖೆಯು ಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಾರ್ಟಾಗಲೇ ಅಧಿಕಾರ ಅಯಾ ಇಲಾಖೆಯು ಸರ್ಕೆರಿಗುಂಬಾಗಲೇ ಇದುವರೆಗೆ ಇನ್ನೂ ವಿನಿಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ ಹಂಗೆ ಕಾಣಲ್ಪ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದಿವಸವಿಂದಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಯೋಜಿತವಾದಿ ರಿಕೆರ್ಡ್ ಅಗ್ರಾವರಿಗೆ ಡಿ.ಗ್ರೆತೆ.ಎಂ ಪ್ರೋಫೆಸರ್ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ನನ್ನ ಕ್ರೀತರ್ಕೆ ನಿ:ಬಂಧಪಣಹಳಗೆ ಹೇಳುವದಾದರೆ, ಬಂದ್ರು ಹಂಡ್ ಹೆಚ್‌ಪ್ರಸಿಗಾಗಿ 32 ಜನರು ಆಗಿರ್ತಿರೇ ಆಜಿF ಕಾರ್ಕಿಕ್ಸಿಂಡಿಪ್ರಾರ್. ಅವರಾಗ್ಗೆ 7 ಜನರು ನತ್ತು ಹೋದರು, ರಿಕಾರ್ಡ್ ಬಿಂಬಿಪ್ರ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಪರಾಫಾನ್‌ಗಳ್ಟೇ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಆ ಏತೀ ಅಗ್ರಾವರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅತಿ ಜಾಗತಿಕ್ಯಾಗಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮುನ್ಸುಕ್ಕಿರಿಗೆ ಪ್ರೋಫೆಸರ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಹೇಳಿ, ನವಗೆ ಇಂಘುತ್ತೇ ಮಾತ್ರಾದುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಕಾಗಿ ಅಧಿಕೃತರಿಂದ ವಂದಿನಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಇನ್ನು ಕೃಷಿ ಅದಾಯ ತೆರಿಗೆ ವಿವರ. ಇದು ನ್ಯಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮುತ್ತಲ ಕೃಷಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾರ್ಗವಂಥ ಜರ್ರಿಗೊ ಅನ್ಯಾಯನ್ನಾಗಿ ಉದಾಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ಮಾಡುವಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದರ ಕಷ್ಟ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಇರಾಬೆಯ ಮಾತ್ರಗಳಿಗೆ ಅಪೂರ್ಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಕೃಷಿ ಮಾಡುವಾಗ ಖಚಿತ ಜೂನಿ, ಅದಾಯ ಕಡಿಮೆ. ಅದ್ದಿಂದ ನಾವು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಮಾಲಿನ ಮುರ್ಕೆ ಸೀಪು ಯಾವ ರ್ತ್ಯಾ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಜನೆವಾಡಬೇಕು. ಅವನಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಖಚಿತ ಪನ್ನ, ಅವನಿಗೆ ಬರುವ ಅದಾಯವೇ ಹೀಗೆ ಅದಾಯ ಉಳಿಯಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ಅದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಕಾತುವ ಸಂಭವ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

నమగే కాటి తెర్కుడింద ఒండువరేకోణి రూపాయి సంప్రాదనే ఆగుత్తదు. అదు వాటిజ్య బేళీ మాత్రా జీతర బేంగలిగి అన్నయిలున్నత్తదు. అదక్క కాన్సాప్ ఎప్పు ట్రేకుత్తదే ఎను ప్రదు నిండి గొత్తుగుపెద్ది. ఒందు తెగిన వుర్కై ఇష్ట సెన్ ఎందు హేళ్ల కేసిదేంబేకు ఎందు హేళ్లాత్తీరి. అదరింద తాప కిరుకుచుట్టు తాగిగాగుత్తదే. అవగణ హేలే తీరిగి పశిలుమాచూరుదు. అల్పస్వల్ప ది ద్వారా బుత్తద. రాచుక్కు కేగ్గిచే అపర కాలప్ల తేగెయిన్ను తేగెయికాకిదరి అవాన్నాయి కాది హేగా అవరిగి దేవరప్ల ఆశ్రమాద వస్తూ కోర్కుత్తారి. నించు కోసి దిల్చాలు వరపూన బిరువ కడే ఈ ఒందు పిపంస్తు తేగెయికాకిదరి ఏమగేను తేందేరుగాగుచెప్పి. నమ్మ రైతిరిగి ఆచ్చరించే బశ్చయిదాగు త్తదే. ఈ స్థితి ఆదాయు తీరిగి నొయివాదద్వా అప్ప. శాస్త్రియి వాద లక్ష్మణు వ్యవస్థ తప్ప దిర్భులు ఇదువడక్కాగుపెద్ది. అదుందింద ఈ బడ జనతేయి హేలే కషికు తేగెయిన్ను తేగెయికాకి బశ్చయు హేసరన్ను తేగెయికొల్ప బేంకందు ఉప్పు మాలక పాపుధానె మాడుత్తేని. ఈగి బంధరతక్క సేల్చుప్పాక్కాస్సు తీరిగి ఎక్కార సంపుగణ మాలక వేసిరియాగి బుర్తిదే. వారకరు కేంద్రచీకాద తేగెయిన్ను కొండుత్తు ఇప్ప. అదుందింద సేస్టేషిగణ హేలే ఇరుతక్క సేల్చుప్పాక్కాస్సు వీటిరమాదిదర రైతిరిగి మాత్రు బడ జనరిగి ఇదరింద అనాకులపూగుకెదు. అదేక్కుస్వరూప సూప్షేషిగణహేలే కాంచుప వారాట తేగెయిన్ను రద్దువాడబేంకందు సరకారక్క తప్పు మయిఖాంకర మాడి కేందు ననె వేతను మాక్కారు వాడుతేనే.

ತೀರ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅವರಲ್ಲಿಂದ ನನ್ನ ಎದುರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಥಂತ ಪ್ರಯೋಗ ಮಧ್ಯವಾರಾ ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪದಕ್ಷಿಂತ ಹೊದಲು ರಾಷ್ಟ್ರಿ ಚರ್ಚಾರ್ಯರಿಂದ ಏರದು ಮಾತನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿಂದ ಇದ್ದೇನೇ. ಸದಸ್ಯರು ಬಿಹಳ ಛಿಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಜವರನ್ನು ಇದೆಲಾಂದು ಡಬಿಂಗ್, ಕಷ್ಟ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದೀರೆ, ಇದು ಅನೀರಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ, ಮನಮಾರು ಹಾಳಾಗಿ ಹೊರ್ಲಾತ್ತಿದ್ದ ಎಂದು ಹಿನ್ನೆಸೆ. ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವತೀಸಿದಂತ ಸದಸ್ಯರು ಛಿಕೆ ಮಾಡಿದರು. ದಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿ ಕೇರ್ಲಾತ್ತಿನೇ. ರಾಷ್ಟ್ರಿಯಿಂದ ಸಾರ್ಥ

ದುಡ್ಡನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಸರಕಾರ ನಡೆಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಗ್ಯಾಂಜೀ ಸಮ್ಮಾನು ಅನ್ನ. ಅವರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಲಾಟಿರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಕಾನೊನಿಸಿದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮಾರಾಟ ವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ನಾಧ್ಯಭಿಲ್ಲಿದೆ ಇರುವಾಗ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಣ ಲಾಟಿ ಮುಖಾಂತರ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ, ನಾವು ಲಾಟಿರಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿರುವುದು ಅಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾದ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದ ಲಾಟಿ ಚಿಕ್ಕಣನ್ನು ಶೈಲಿಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡುವುದು ಕಾಗುವಾಗಿದ್ದೇವೇ ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—It is a game of chance. That is true but legally it is not possible. Even if it is legally possible naturally according to law a lottery ticket of any other state cannot be sold here unless the State Government approves of it. But it is very difficult to put a check. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಇದು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಒಹನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಅಗದಿದ್ದರೆ ಕಂಡು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮನುಷ್ಯಾಗೆ ಅನೇಕ ತರಹ ಚಟ್ಟ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಂ. ಬಜುಪ್ಪಕಾರ ನಾರಾಯಣ್.—ಚಟ್ಟ ಎನ್ನುವುದು ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಚ್.—ಮಾನ್ಯ ನಡನ್ನರಿಗೆ ಮಧ್ಯೆ ಬಾಯಿಕಾರುವ ಚಟ್ಟ. ಹಿಂಬನ ಕರ್ಯಾಂವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಚಟ್ಟ. ಪ್ರತಿಯೊಳ್ಳಿರುಗೂ ಚಟ್ಟ ಇರುತ್ತದೆ. ರಾಟಿರಿಯಲ್ಲಿ ಕಡೆವೆ ದ ದ್ಯು ಹಾಕ ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡ ಗಳನ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ಚಟ್ಟ. ತನ್ನ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಅಧಾರದ ವೇರೆ ಏನಾದರೂ ಗೈಸ್ಟಿಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಬಾಹು ಚಟ್ಟ. ನಾಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅನೇಕ ಸರ್ವಸರು ಇಸ್ಟಿಂಟ್ ಅಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಚೆ ಅಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬಂದು ಹೇನಾ ಹಾಕ ಇಸ್ಟಿಂಟ್ ಅಡುತ್ತಾರೆ. ಅವಂದ ನಾಮಾರ್ಥಿಕ ರೂಪಾಯಿ ಗೆಲ್ಲಾವುದಿಲ್ಲ, ಸಾರಿರಾಮ್ ರೂಪಾಯಿ ಕರ್ತೀಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಸ್ಟಿಂಟ್ ಅಡಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಯಾಕ ಅಡಬೇಕು. ಬಂದು ಹೇಸ್ತನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಮಂಜ ಬುಂತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಳಿದುಕೊಂಡಿಯತ್ತಾರೆ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬಂದು ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿದರೆ ತನ್ನ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದಿಂದ 50 ನಾಷಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬಂದರೂ ಬರಬಹುದು, ಎರೂದರೆ ಲಕ್ಷ ಬಂದರೂ ಬರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಯುಗಾದಿ ಉದಾಗರೆಯನಿಗೆ 5 ಲಕ್ಷ ಬಂದರೂ ಬಂಬಹುದು. ಏನೂ ಇಲ್ಲದಿದೆ ರಸೂಲ್ ರೂಪಾಯಿ ಬಂದರೂ ನಾಕು ಪಂಚ ಯೋಜನೆ ವ್ಯಾದುತ್ತಾರೆ. ಅವರೂ ಬಿಟ್ಟೆ ಹೊಡಿರುವುದು ಬಂದು ರೂಪಾಯಿ, ಅದರೆ, ಅದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಾಗಳು, ನವಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಗಾಗಳು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನೀರಾವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅಂತಹ ಪಾಪ ಅಥವಾ ಪ್ರಮಾದ ವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದುನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಲುತ್ತು ತಪ್ಪಾರಾಗಿಳಿ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಹೇಸ್ತನೆಯ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಟಿ ಬಹಳ ಜನಪೀಠ ಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನ ವಿಗ್ರಹ ಹೇಳುವಾದರೆ ಹಿರಿಟಿ ಮಾಡಿ 15 ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ ಅಥವಾ 17 ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ ಬಂದು ಕೊಟ್ಟ ಚಿಕ್ಕಣಿಗಳು ಬಿಂಬಿಗೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ತಿವ್ಯ.—ಖಚಿತ ದುಕು, ಅದಾಯಿ ಎಪ್ಪುತ್ತೀ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಚ್.—ಜರವರಿ 26ನೇ ತಾರೀಫೀ ಮೇಲೆಲನೆ ಲಾಟಿ ಡಾಂಪಾಡಿದೆವು. ಮೂರಂತಹೆಯದು ಏಸ್ಟಿಲ್ ರಿನೇ ತಾರೀಫೀ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಪ್ಪರೊಳಗೆ ಸುಮಾರು 80-85 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ನಿರ್ವಿಳ ಅದಾಯಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಖಚಾನೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಅಷ್ಟೊಂದು ಅಗಣ್ಯಾಯವಾದ ಉತ್ತರಾದ್ಯಾಸ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ತಿವ್ಯ.—ಖಚಿತ ಎಷ್ಟೂಯೆಂದು, ಕರೆಕ್ಕನ್ ಎಷ್ಟೂಗಿದೆ, ಕರೊಷನ್ ಎಪ್ಪು ಎಂದು ಥಿಗರ್ನ್ ಕೂಡಿ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಚ್.—ಅವಿಗಳ ಥಿಗರ್ನ್ ಕೂಡುವುದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಹೇಳಿನಾನ್ ದಿಪಾತ್ಮಕಾರ್ಯವೇ ಅದು ನಿಸ್ತೋಪ್ರೀಚಿತ್ ರಿಪೋಟ್‌ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ, ದಿಪಾತ್ಮಕಾರ್ಯ ಅದರಿಂದ ಸೋರಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಹುದು. ಜಂಡಾನನಲ್ಲಿ ಹಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಲಾಟಿ ವಾದಬೇಕುದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಸ್ಥಾರೆ. ನಾವು ಕರೆದ ಬಂದು ತಾಗಿಂದ ಯೋಜನೆ ವಾದುತ್ತೇವೇನೇ, ಬಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬದಾಗಾಗಿ 15 ದಿವಸಗಳಿಗೆ ಬಂದು ವಾದಿದರೆ ಹೇಗೆ ಎಂದು. ನಾಕಷ್ಟು ಮುದ್ರಿಸತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಏತರಣಮಾಡತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲಕೆ ಬದಗಿದರೆ ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ವಾರಕೆ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಿ ಮಾಡಿ ಒಂದು ದುಡ್ಡನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತೀರಿ!

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಚ್.—ಒಂದು ಹಣವನ್ನು ತಗೆದುಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಇದೆ. ಏರದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಅಯಿತು. ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು ಸದಸ್ಯರ್ವ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಕೂಸಯಿ ಸದರ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಬಹುರಿಗೂ ಹತ್ತೆಲಿಟ್ಟ. ಬುಂದ ಯುಗಾದಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದರೂ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಆಕಜ್ಞ ಕೂತ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಹೊಡಿಯಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ.—ಸದಸ್ಯರ್ಲೈರೂ ಸೇರಿ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಹತ್ತು ದೇ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಚ್.—ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಇಂಡಿಕೇಟ್ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು.

ಇವು ಮೆರ್ದುವಾನದ ವಿಚಾರ. ಭಾಸ್ತರ ಶೆಟ್ಟಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಉನ್ನಬವ ಇದೆ. ಈಗ 3-4 ಹೆಚ್‌ಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಪಾನುರೋಧವನ್ನು ಸಡಿಲಪುವದಕ್ಕೆ ಹೊದಲು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅವಕಾಶ ಬಂದಾಗಲೂ ಭಾಸ್ತರ ಶೆಟ್ಟಿರು ಎಲ್ಲಿರಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹಾನಿ ನಿರೋಧವನ್ನು ತಗೆದು ಹಾಕಬೇಕೊಂದು ಸ್ತ್ರೀಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಇದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಪರಿತಾಪ ಪಡುತ್ತಾರೆಯಿರಲ್ಲ. ಅಂತ ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಮನಿಷಿಗಳ ಒಳಾಂತು ತಗೆದರೆ ಈಗ ಆ ಪಾಪ ಚನ್ನು ನಮ್ಮ ತೆಗೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ ಇದ್ದರೆ. ಸೀವು ಗಾರಿಧಿಭಕ್ತರು, ಪಾನುರೋಧವಲ್ಲಿ ತ್ರಿದ್ವೀ ಇತರಕ್ಕಾದು ತಗೆದು ಹಾಕಿದಿರಲ್ಲಾ ಅಂತ ಶಾಪ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇವ್ವೇರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ತರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ವಿನಿದಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ, ನಮ್ಮ ಮಾತಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಕೊಡುವುದು ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಇವೆ. ಆಶ್ಚರ್ಯನನ್ನೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೀನೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಚ್.—ಭಾಸ್ತರ ಶೆಟ್ಟಿರು ಬಹಳ ಬಿಂದುವಂತಾಗು, ಸೌತ್ ಕನ್ನರಾದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಪಾನುರೋಧವನ್ನು ತಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಪಾನು ನಿರೋಧವನ್ನು ತಗೆದು ಹೇಳಿತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಹೇಗೆ ಇರಲು, ಇದರಲ್ಲಿ ಏರದು ಮಾತು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೀನೆ. ಮೊದಲನೆಯುದು ಶೇಂದಿ ಕುಟುಂಬ ಮಾತು ಎಕ್ಕುತ್ತೊ ಕುಟುಂಬ ಮಾತು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಅಂತ ಅನ್ನು ವುದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಪರ್ವಾನಾಳಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೀನೆ, ಯಾವುದೇ ಕಂಣಾರ್ಕಿಗೆ ನಾವು ಫೇರುತ್ತಾನೆ ತೊರಿಸುತ್ತು. ಅದರು ದೊಡ್ಡದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕ್ರಿಕೆಟರಾಗಲಿ, ಅವರ ದೊಡ್ಡನ್ನು ಅಥವಾ ಒಕ್ಕನ್ನು ನಾಂಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಶಿಲ್ಪಿಯಾಗಿ, ಕೆಲವು ಕಳೆದ ಸಲ ಬಿಡ್ಡಿಕ್ಕೆ ಜಡೆ ಯಾಗುವಾಗ, ಆ ಡಿವ್ಯಾಂಡ ಚೆರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ದೊಡ್ಡ ಅಬ್ಬಾರಿ ಕಂಟೂಕ್ರಾಗಳಿಗೆ ಫೇರ್ವರ್ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಅಂತ ಅನ್ನು ವುದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಪರ್ವಾನಾಳಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೀನೆ, ಯಾವುದೇ ಕಂಣಾರ್ಕಿಗೆ ನಾವು ಫೇರುತ್ತಾನೆ ತೊರಿಸುತ್ತು. ಅದರು ದೊಡ್ಡದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕ್ರಿಕೆಟರಾಗಲಿ, ಅವರ ದೊಡ್ಡನ್ನು ಅಥವಾ ಒಕ್ಕನ್ನು ನಾಂಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಶಿಲ್ಪಿಯಾಗಿ, ಕೆಲವು ಕಳೆದ ಹರಾಡು ಹಾಕಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾರಾದಪ್ಪ ಪ್ರಾಣಿದಲ್ಲಿ ಬಿಡ್ಡ ಬಿಡ್ಡತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಿಯ ಬಿಡ್ಡ ಬಂದರೂ ಅನೇಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಿಯ ಬಿಡ್ಡ ಬಿಡ್ಡತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಇಲ್ಲಿ ಕಿರೇ ಬಂದಪ್ಪೇಲೆ, ಇಲ್ಲಿ ಚಕ್ರೇಯಾದಮೇಲೆ ಈ ಬಂದು ಹೇಳನ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡೋಣ ಅಂತ ತೆಂಬುಕು ಮಾಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹರಾಡು ಹಾಕಿದೆ, ಅದರಿಂದ ಬಳ್ಳಿಯ ಉತ್ತಾದನೆ ಬಂತಾ. ಹಂದಿನ ವರ್ಷ ಸೌತ್ ಕನ್ನರಾ, ಶಿವಮೇಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಏರದು ಮಾರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಬ್ಬಾರಿ ಕಂಟಾರ್ಕ್ರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭ ಆಗಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಬಹ್ಕ ಹಾರುಣಿನಿಂದ ಈ ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಭಾಗ ವಹಿಸಿದ್ದು. ಇದು ಏನು ಕೊರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ನಾರ್ಕಾರದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಕಂಟಾರ್ಕ್ರಿಗೆ ನಾಕಾಯು ಮಾಡೆಕ್ಕು ಅಥವಾ ಅವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಬಂಗಾಗಿ ನಾವು ಕೆಲನ ಮಾಡುತ್ತೀವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಸಲ ಈ ನಾಂದಿನ ವರ್ಷ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಿಡ್ಡ ಈಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದಂತಿನ ವರ್ಷ ಎಕ್ಕುತ್ತೋ ಸೇರ್ಪ್ರೋ ಅಥವಾ ಮಾಡುತ್ತೀನೆ. ಆದ್ದಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಕಂಟಾರ್ಕ್ರಿಗೆ ಅಥವಾ ಕೆಲವು ಕಂಟಾರ್ಕ್ರಿಗೆ ಅನ್ನೋ ಫೇರ್ವರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅಜಾದನೆ ಮಾಡುವುದು ನರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಫೇರ್ ಅಲ್ಲ.

Sri D. DEVARAJ URS.—Unfortunately it is the Supreme Court that has made that remark. What we can do for it?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—That has been discussed here. We are discussing today the budget proposals for 1970-71. If the question is not yet dead and if the hon. Member is still interested in raising it, he is most welcome and it is for the Chair to permit it or not. My objective is limited. I am to answer to the criticisms made on the floor of the House in the course of the discussion today and nobody raised that question.

SRI D. DEVARAJ URUS.—That question was already raised and it is still before the country.

5-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಬಿ ಭಾನುರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಫಾರ್. ಡಿ. ಸಿ. ಎಂದು ಸಹಿ ಹೆಚ್ಚಾರೆ.

శ్రీరామకృష్ణ హగే.—కాగె మాడలు అవాగె అధికారివిల్లి. అపరు హగె మాడద్దుక్కే నాను జివాబూరన్ని. నరకారద్దు సేక్కుబరి, కమిషనరు, తా లావ్రార్ తారాజీ ముంతాదవరాళ్ళ ఇయవరు. ప్రతిమేణింగ్ రో క.ద రాలో ప్రకార కేలవు అధికారిగాను నమ్మిదాగిపే.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ .. — ಕಾಗಾದರೆ ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಪುಣಿವಾಗಿ ಕೇಳಿ. ಕಾಗೇ ಕೇಳಿದರ ತಮ್ಮ ನಂಷೇಹ ಹೋಗಬಹುದು. ಸೋಣಿಸು ಕೆಳಪ್ಪಮೇರೆ 10-11-6. ರತ್ನ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಕಣಿಕನ್ನು ಒಪ್ಪಾ ಜಿಟ್ ವಾದಿದಾ೦. 3 ದಿನ ಅವಕಾಶಿತ್ತು. ಮೂರನೆಯ ದಿವಸ ರಷ್ಟು, ನಂತರ ರಷ್ಟು, ಆರು ನಂತರ ರಷ್ಟು ಇತ್ತು. 10ನೆಯು ತಾರೀಖು ರಜ ಮುಗಿದನಂತರ ಮೊದಲನೆಯ ದಿವಸ ಒಬಾಜಿಟ್.

(ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಚ್)

ಒಂದಿದ್ದರು. ಅಹೇರೆ ಕರ್ತಾಪನರು ಮತ್ತು ಸರಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರಾನವಾದ ಚೇಕ್ಸೋ ಅ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರು. ಮಾನ್ಯ ನದನ್ಯರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಸಮಾಧಾನವಾಗುವುದಾದರೆ ನಾನು ಖೈಲನ್ನಲ್ಲಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯುತ್ತು ಕಡುತ್ತೇನೆ. ತಾಸಿಲಾರಿರ ಎನ್‌ಕ್ಷೆಪ್‌ರಿ ವಾದಚೇಕ್ಸೆಂದು ಯಾವತ್ತು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, 3-12-69ರಲ್ಲಿ ಎನ್‌ಕ್ಷೆಪ್‌ರಿ ಸೊಇಳ್ಳೋ ಕೆಲಸಪ್ಪಣಿ ತು ಡಿ.ಎಂ.ಎಸ್ ಕೂಡಲೆ ಎನ್‌ಕ್ಷೆಪ್‌ರಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತೆಂದು ತಿಳಿಸಿರಾಯ್ತು. ದೇವ್ಯಾಂತರಿಕಮಾಜನರು ಎನ್‌ಕ್ಷೆಪ್‌ರಿ ಅಭಿಸರಾಗಿದ್ದಿರು. ಇದರಲ್ಲಿ ತಾಸಿಲಾರಿರ ಪಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಗೆ ಅಸಾಮಾನಾನ್ನಿದವಾಗಿ ನನಗೆ ಕಂಬಾಬ್ದಿದೆ. ಎನ್‌ಕ್ಷೆಪ್‌ರಿ ವಾದಿ ವರದಿ ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪಮಾಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲವು ಅಜಾಗರೂಕತೆ ಸರೆದಿರುವುದು ನಿಬಿಡ. ಅದರೆ ಕೆಳಗಿನ ಅದಿಕಾರಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿನ್ನಾರೆ, ಇತ್ತುವೇ ಏಬಿಉದನ್ನು ಈ ಸಂಪರ್ಖದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಕಡ್ಡ. ಅದರೆ ಯಾವಾದೇ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾವುದೇ ಕಂಬಾರ್ಕ್‌ರಿಗೆ ರೂಲ್ಸ್‌ಗೆ ವಿಶೇಷಧವಾಗಿ ಇವಾವದೇ ಒಂದು ಸಕಾರುಯಾಡಿರುವುದು ನಿಜವಾದರೆ ಸಿದ್ಧವಾದರೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ವಿಪ್ಪು ಕರಿಣಿತರವಾದ ಇತ್ತೇವು ಅಧಿಕೆಂದ್ರೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೇ ಏಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಬಿನುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಬಾಬುರಾಜೆಚ್. -- ಎಷ್ಟೀ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಎನ್‌ಕ್ಷೆಪ್‌ರಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಲಕ್ಷಣತರ ರೂಪಾಯಾಗ ಶ್ವರ್ಯವಹಾರಿದ್ದು, ಸುಮುಕ್ಸೆ ಪಿಂಚಾಷ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಎನ್‌ಕ್ಷೆಪ್‌ರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಡಿ.ಎಂ.ಅಂರುಹಾ ತೆಗುಂಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿಲಾವಾಗ ಹೇಗೆ ಎನ್‌ಕ್ಷೆಪ್‌ರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಡಿ.ಎಂ.ಮತ್ತು ಕರ್ಮಾಂಶವನರು ಪ್ರವಾಸವಾಡ ತಾಸಿಲಾರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಚ್. -- ಎನ್‌ಕ್ಷೆಪ್‌ರಿ ಮಾಡಿದ ಗ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರವೂ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಿಂದುವುದು ನಿವಾಷೆ ವಿಚಾರವೇನ್ನೂ ಇಂಬಿ. ಭಾಷಣರ್ತಕ್ಕಿಲ್ಲರು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎನ್‌ಕ್ಷೆಪ್‌ರಿ ಮಾಡಲು ನಾರ್ತೆಗೆದು ದಿವಸಗಳ ಕೆಲಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಬೇರೆ ಯಾರಂದಲೂ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪತ್ರ, ಬಿಂದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರ ಗೌತಮಾದ ದಿವಸ ಎನ್‌ಕ್ಷೆಪ್‌ರಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಅನುಮಾನದ ಪ್ರಸಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ತೀವ್ರಿಕಾನಾರಂಭಿಗಾಗಲ ಅಥವ ಬೇರೆಯ ವರಿಗಳ ಗಲ ಅದನ್ನು ದಿವಿದಿನರೆ ಸರಕಾರ ಸಹಕ್ತಿಕ್ರಮ ಕೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಯಾವ ಕಂಬಾರ್ಕ್‌ರಿಗೂ ಸರಕಾರ ಫೇರರ್ ವಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಣಾಸಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಅಂತಂತ ಪ್ರವಾಣಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಇಂಧಿರಿಯ 15 ಸಿಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಮ್ಬಿಫಿರ್‌ಲ್ ಕಾರ್‌ಕೆಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸೂಚಿತವಾಡಿರಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವೇಷಣ್ಣಮೇಲೆ ನೇಯುದಾಗಿ ಕಮ್ಬಿಫಿರ್‌ಲ್ ಕಾರ್‌ಕೆಸ್ ಸ್ಕ್ರೋಚ್‌ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇನ್ನು ತರ ಹಿಂಬಾಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸರಕಾರ ಅತ್ಯಾಗತ್ತವಾಗಿ ಯಾವ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬಿದನ್ನು ಶಿಥಾರಾನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಭಾಷಿತಿಂಗಾ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇರ್ಪಾಕ ಮಾಡಿದೆವೆ. ಆ ಎಂಬಾರ ಹೊದರೇ ಪ್ರಸಾರಿಸಿಲ್ಲಿದ್ದೇ. ಆ ಕಮಿಟಿಯೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಪರದಿ ಕೆಂಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದ್ಯ ನದನ್ಯರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕಳುಸಿದೆ. ಬಿಂದಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸಾರಪಡಿದೆ. ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಶಿಥಾರಾನ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಪು ಬಿದರಾವಳಿ ಮಾಡಿ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದೆವೆ. ಆ ಸಂಭರಣದಲ್ಲಿ ಆ ಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ಮತ್ತು ನಾವ್ಯಾಗೂ ಅಂರುವಾದಿರುವ ಕೆಲಸಕಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಪರಾಗಿ ಕೃತ್ಯಾಗಿ ನಾವ್ಯಾಗಿನ್ ಪ್ರಿನ್‌ನ್‌ತ್ತೇನೆ. ಆ ಸಮಿತಿ ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಸೂಚಿತಗಳನ್ನು ಕೆಂಟಿದೆ. ಅದನ್ನು ಆಗ ನಾನು ಪ್ರಸಾರಪಡಾಡುವುದಲ್ಲಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಂಶಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಮೊದಲನೇಯದಾಗಿ 10 ಸಾರಿರ ರೂಪಾಯ್ ಇನ್‌ಎ ಒವರ್‌ ಇರುವುದನ್ನು 25 ಸಾರಿರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನದ್ದೇಕೂ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿವಾಗಿದೆ. ಇದ್ದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಕ್ರೋಕೆಂದು ನೇವೆಗೆ ಅನೇಕ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಇಂದ ಮಾನವಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದಿವೆ. ಅದರಂತೆ 25 ಸಾರಿರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಹಾಗೆ ಕಾಂಪ್ಲೇಸಿಂಗ್‌ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಲೋಟ್‌ 75 ಸಾರಿರಕ್ಕೆ ಪಿರಿಸಲಾಗಿದೆ, ಭೂತಲಿಂಗಂ ಕಮಿಟಿಯಾವರು ಏಂಬು ಸಾರಿರಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ನಾಡಿನ ನ್ಯಾಯದಿನ ಅದರಂತೆ ಪರಿಸಾರದಲ್ಲಿ ಬಾಹಿಸಿ ಅದರಂತೆ ಪರಿಸಾರದಿನಿಂದೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವೇಂದು ವರುಗಳ ಹೇಳೆ ರಾಜ್ಯಾಸ್ತ್ರಸೈಕ್ಸೆಪ್‌ನ್ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ದೂರ ಹೆಚ್ಚಿ ಕಡೆಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬಿಂದಿನ್ನು ಒಂದೆರಡು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಫೇದುಮಾಡಿಕೆರಿಗಾಂಧು. ಆ ವಿಚಾರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಲ್ಲಿ ಮೂಲಾನಾಲ್ಕು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸಾರಪಡಿದ್ದಾರೆ.

ಒಂದನೇಯವಾಗಿ ಘಟಕ್‌ರೈಜೆಂಡ್‌ ಹೇಳಿ ವಾರಾರಾಟಿಕೆರಿಗೆ ಹಾಕಬಾರದು ಎಂದೂ, ಏರಾತೆಯುದಾಗಿ ಅಹಾರಧಾನ್‌ಗೂ ಹೇಳಿ ತೆಗೆ ಹಾಕಬಾರದು ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಅನೇಕನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಘಟಕ್‌ರೈಜೆಂಡ್‌ ಹೇಳಿ ಹಾಕಿರುವುದು ನಾಮಿನರ್, ಅದರ ಹಾಗೆಯೇ ಅಹಾರಧಾನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವುದೂ ನಾಮಿನರ್. ಅದರಿಂದ ಬಿಳಕ್ಕದಾರಿಗಾಗಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ವ್ಯವಸಾಯಗಳರಿಗಾಗಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಹಾಸಿ ಅಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿದ್ದೀಲ್ಲ. ವಣನ್ಯ ಶಿವಕ್ಕನವರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಲ್ಲಿಕ್‌ನವರು ಸೇಲ್‌ಪ್ರಾಯ್‌ಕ್‌ನ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದು. ಅದು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ವಾತಾವರಣ. ಅವಾಗಿ ರಾಜಾಜಿಯವರು ಹೊನ್ ಕ್ರಾಕ್‌ಎಂಜನ್ ತರುವಾಗ ಫಿರಾರ್ಪ್ರಾ ಜಿಸ್ಟಿಷ್ಟ್‌ಮಾರ್ಪಿಂದ ಇದ್ದೇಶಿಂದ ಈ ವಿಚಾರಣನ್ನು ಹೇಳಿರುಬಹುದು, ಸೇಲ್‌ಪ್ರಾಯ್‌ಕ್‌ನ ಇಡೀಪ್ರಾಪಂಪೆಲ್ಲ ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆಗಿದೆ. ಯಾವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕುಡಿ ಸೇಲ್‌ಪ್ರಾಯ್‌ಕ್‌ನ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಾಡಿಕ್‌ಗಳ ಪೇಡೆಯೂ ತರಿಗೆ ಇದೆ. ಬಿಳಕ್ಕದಾರರು ಯಾರೇ ಅಗಲ್ಲಿ ನಕಾರಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದು ಮಾಡಿದೆ ಒಂದು ಅಗತ್ಯ ಬ್ರಿಲ್ಯಾತ್ತದೆ. ತ್ವರಿತ ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕೆಲ್ವಿಂದು ದೇಖಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಅದರ ಗಳಿಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ದಿನಾಂಕ ಅಹಾರಾರದ ಹೇಳಿ ವಾತಾವರಣ ಘಟಕ್‌ರೈಜೆಂಡ್‌ ಹೇಳಿ ಕೆಲವೇ ನಾಮಿನರ್ ಪ್ರಾಯ್‌ಕ್‌ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ತಗ್ದು ಹಾಕಲಷ್ಟೆ ನಾನು ನರ್ವಫಾರ್ ಒಪ್ಪಿದ್ದು.

ನಮ್ಮ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ಜಡ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ತಲೆಬಾಗಿ ನಾವು ಕೆಲವೇಂದು ಹಿನ್ನಬನ್ನು ಚ್ಯಾಲಾರನ್‌ ರಸ್ತೆಗೆ ಕೂಡಿತಕ್ಕ ಪ್ರಸಾಗ ಬಂತು. ಇಡು ಅದನ್ನು ಏರಿದೆ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ. ಈಂಧ್ರ ಕೆಲ್ವಿಂದು, ಮಾದ್ರಾಸ್‌ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಕೇರಳ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ನೈವ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯ ಏನು ಬಂತು, ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ ಒಂದು ಮಾನ್ಯ ನಡನ್ಯಾರಸ್‌ ಕೆಲ್ವಿಂದು. ನಾವಾಗಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೊಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕೂಡ ನುಖ್ಯೋಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನಿಂದ ಪನ್ನ ಕೊನೆ ಸಿದ್ಧಾರ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಾಡು ನೆಲ್ಲೋಣಿ ಎಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅದರೆ ಚ್ಯಾಲಾರಸ್‌ ರಿಂದ ಕೆಲವು ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಗೆ ಹೊಗಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಾವರು ಅರ್ಜಂ ವಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ನಕ್‌ರಿಂದ ವರು ಇಂಟಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸೀವೆ ಡಿಕ್‌ಕೊಡಿಕ್‌ಕ್ರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ ಅಧಾರದನೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗವಿತ್ತು. ಕೇಂದ್ರ ನಕ್‌ರಿಂದ ವರು ಆ ನೆನ್‌ ಹೆಚ್ಚಿ ಸಿದರು ವಾತಾವರಣದ್ವಾರಾ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ, ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ, ಹಿನ್ನಬನ್ನು ವಾಪನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಡನ್ಯಾರಸ್‌ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪನ್ನ ಅವರು ಕೆಲೆಕ್‌ ಮಾಡಿದ್ದರು ಅದನ್ನು ನಕ್‌ರಿಂದ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸಿದ್ಧಾಯಾಗುತ್ತಾ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ನೆನ್‌ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ, ಇನ್ನರು ಯಾರಿಗೆ ರೀಫಂಡ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನೆನ್‌ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ, ಹಿನ್ನಬನ್ನು ವಾಪನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಡನ್ಯಾರಸ್‌ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪನ್ನದಲ್ಲಿ ಬಂದೇ ನಲ ಹಿನ್ನಬನ್ನು ಏಕೆ ರಿಕವರ್ ಮಾಡುವಿಲ್ಲ ಎಂದು.

Sri D. DEVARAJ URS.—Through you Mr. Speaker, what I want to submit is, I will be glad if the Government takes a decision in accordance with the amended Act, to take back all the money that they had improperly given. Even now, they should make use of this opportunity to take back that money and we will not come in the way of Government to do it.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—We are very keen on taking back all the money. There is no question of giving it up. But there are certain cases where traders have refunded this money to their Principals from whom they had collected this money. So we had to give them an opportunity to prove that they have refunded all this money to their principals or agriculturists. If they have done it before 31st March 1968, then their cases will be considered, for waiver. Otherwise, in no cases this tax is going to be waived. But in certain cases, they have approached Government with the good offices of several of the Members of this House to give them instalment facilities.

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

Government is considering. Government has not taken a final decision. May be, it may be necessary to give instalment facilities in certain cases if the amount involved is very heavy.

మాన్య అధ్యక్షరదీ, ఇదర హారతాగి ఎరపు మాత్రమై నదన్యరు ఏను కేల్దిదరు ఎందే సేవ్రోప ట్రాక్స్ నమ్లి బహుచ్ఛ్యాలండివిచే ఏను ప్రదు బందు, ఎప్పు లాత్స్ న్సిక్స్ బేస్కోల్ ఆప్స్ సిక్కుత్తల్లి, నశాంకరస్కే సిక్కుపడిక్స్ తెక్కొ అదికారిగించే హోగ్గుత్తదు ఎన్నుప్రదు జ్ఞానోందు. ఇదు అతిరంజితదాద మాత్రా ఎందు కేళ్ళచుదక్క బయసు తేసే. కొద నాలోప్పిదు వచ్చాద అంశ అంతగాను ఈ విచారాదల్ల మాన్య సదన్యరిగే హేళ్లచుదక్క బయసుత్తేరే. 1965-66రాల్ల 19 కోణ్ణి రూపాయి వరమానివ్విధైంధ ఊ బందు ఖాత్యేల్ల బరువ చంపాను అందాడు 42 అథవా 53 కోణ్ణి రూపాయిగామమ్మ ఆగబహుదు ఎందు ఇదే ఎందరే ఐదారు వచ్చాగా అవధియ్యల్ల ఈ ఖాత్యేలుండ బరతక్క దరమానదల్ల ఎరదు పట్టిగ్గాత హెచ్చు వ్యాధియాగిదే. ఇదక్కే తగలితక్క లిక్కా ఎప్పు ఎందరే కేవల 2.2 పసెంట్స్. అందె ఒక్కు 90-92 లక్ష రూపాయిగామ్మ లిక్కాగు తదే.

ಶ್ರೀ ಹ.ಜಿ ತಿಳೆಣ್ಣ.—ಅಂತಿ ನಂಬ್ಯಾಗ್ರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ವರಮಾನವಿರುವಂತೆ ಕಾಣಬಂದು. ಅವರೆ ಪ್ರಾಕೃತಕ್ಕಾ ಅಗಿ ಅಲ್ಲಿಯುಕ್ತಾಳ್ಯಾಪದಕ್ಕು ಪ್ರಯೋಜ್ಯ ಪಟ್ಟಿರ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸಕರ್ವರಕ್ಕು ಬರಿಪಡಿಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಲಂಟವ ರೂಪದಾಗಿ ಹೊಗ್ಗಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕಾಲುಕರ್ಪದಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರು?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ—ನಾನು ಈ ಪಾಠ್ಯಾಲ್ಪು ಒಂದು ಜೂರು ಕೂಡ ಉತ್ತಮವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಸ್ಥಿತಿ. ಈ ಪಾಠ್ಯಾಲ್ಪು ಇದೆ, ಬೇರೆ ಬಾಕಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಯಾವರ್ತಿತ ಅಗ್ನತ್ವದ್ದು, ಈ ಪ್ರಸಾರಣೆಗೆ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ಬಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಕಾರಾ ಅಧಿಕಾರಿಗೂ ಉಂಟೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಕೂಡುವವರಲ್ಲಿ ಇನ್ನತ್ತಾರೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ್ಯಾಂದಬಜನರು ಉಂಟ ತೆಗ್ನಿವರು ಒಂದು ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದು ಅ ಇರಾಖೆಯನೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದಿಕ್ಕಿನಿಸುವದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಒಳೆಯು ಸಿಬ್ಬಿಂದ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಳೆಯು ಸಿಬ್ಬಿಂದ ವಿಭಿಂಬಿಸಿದ ತರಲ್ಲ? ಇಗ್ನೆಸ್‌ಪಿಲಿಂದ ರಪ್ಪು, ಮಾಡಿ ತರಲ್ಲೇ? ಸಿಬ್ಬಿಂದ ಯನ್ನು ಆರಿಸುವವರು ನಕಾರಾದವರಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಿ ಸರ್ವಫ್ರೆಸ್ ಕರ್ಮಿನ್ ನವರು ಆರಿಸುತ್ತಾರೆ.

శ్రీ ఉ. పి. గంగాధర్..—తుచ్ఛకూరినల్లి ఒక్క అ.సి.టి.బి. ఒండెరలు వామాంగికులు ఒక్కాందు రూపాయి ఇప్పుడు, ఇన్నిర్మిత అమరికారె. అవరను కేళావర్షే ఇలపథకమై

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಈ ಜೀವಾಯಲ್ಲಿ ರಂಜವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ ; ಇರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರಾಮಾಣಿಕತೆ ಇಡೀಯಂದು ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಕೆಲವು ಜನರು ತಪ್ಪಿ ಮಾಡಿದರೆ ಇಡೀ ಇರಾವತಿಗೇ ಮಾನಿಸಿ ಬಳಿಗುತ್ತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಾದಾಚಾರದು. ಅನೇಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಿಗಂಚಿಂದು ರಂಜ ಕಡಪೆ ವಾದುವದರಕ್ಕೆ, ತಡೆ ಆಗತಕ್ಕುದನ್ನಾಡು ಕಡಮೆ ವಾದುವರಕ್ಕೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಡಿಕಾರಿಗಾಗ ಚೆರ್ಕುಸಿಗಾಗಿ ಸೌಧುವುದಕ್ಕೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಾದಾಚೆಯೇವೆ. ಒಂದು ಇಂಟಿರಿಜನ್ಸ್ ನಾಡ್ಯಾಡು ಇಡೀ ದೇ ಇಂತೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆಗದು ಇದ್ದರೆ ಏನು ವಾದುವುದಕ್ಕುಗುಂತಹ?

ಶ್ರೀ ಎಂಟಿ ಶಿವಳ್ಳಿಯ ಜನರನ್ನು ಸಂತಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಒಂದೊಂದು ದಿವಸ ನಾಬಿರಾರು ರೂಪಾಯ ಲಂಟ ತಿಂಡುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಯಾರನಾನ್ನದರೂ ಕಣ್ಣಹಿಡರ ತೈಲಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದೇ.

ಹಗ್ಗೆ ಕೇಡಪ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರನ್ನು ದೊಳಿಸಿದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾಗುವುದ್ದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದವರು ಈಚೆಗೆ ಒಂದು ನಿಷಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರು ದೊಡ್ಡವರಿಲ್ಲ, ಹಿಕ್ಕಾಪರಿಲ್ಲ, ಉಂಟ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂಥದ್ದು ರುಜುವಾತಾದರೆ, ಅವನನ್ನು ತಕ್ಷಣ ದಿನನ್ನು ಯಾವಾದೆಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕರ್ಮಾಂಶಿಲ್ಪ ಪ್ರಾಣವೆಂಬು ಯಾವಾದೂ ಇಲ್ಲ. ಅತ್ಯಂತ ಕಡೆಮೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು ಅಂದರೆ ದೊಸುವುನು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ಇಂಥ ಕರೆ ನಿಷಾಯ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾರಾಭಾಜಿಕರ ಸರಕಾರು ಬೇಕು. ನೂರಕ್ಕೆ ಬಹತ್ತರಪ್ಪು ತೆರಿಗೆ ಹಾನಿನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮುಚ್ಚಿದಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರ ಸಂಕುಳಣ ಹೆಣ್ಣಿ ವ್ಯಾಪಾರನ್ನರು ಮೇಲೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಜನ ಬಾಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸಂಬಂಧಿತವ್ಯಾಪಕ ಇಲ್ಲಿ ಇರುವ ರೋಗ. ಈ ರೋಗ ಸರಾಜದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಈ ರೋಗ ಮೇಲೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಬ್ಬ ನಿಂದ ಅಗುವ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಸರಕಾರಿ ಕರ್ಮಾಂಶಾಲಿಗಳಿಂದ ಅಪ್ಪೀ ಅಗುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ನಾಧ್ಯಾಯಿಲ್ಲ. ಅಬಾದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಆಶ್ರಮ ಸನ್ನೇ ಕೆಳಡುತ್ತೇನೆ. ನಿರ್ಬಿಯಾವಾಗಿ ನಿರ್ವಾತ್ತಿಜಿ ವಾಗಿ ಯಾವಾದೇ ಅಧೀಕ್ಷರ್ ಇರಲು, ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೈಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ ಇರಲು, ಕರ್ಮಾಂಶಾಲ್ ರೂಪಾಯಿಸಿ ದಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇಲ್ಲ ಸರಕಾರಿಗಳಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಅಧೀಕ್ಷರ್ ರೂಪಕೆಲ್ಲಾರ್ ಇದಾನ್ನೇ ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಇಂಟಿಲ್‌ಜನ್‌ನ್ನೇ ಸೇರು ಕಳಿತ್ತಿಕೊಂಡಲು ನಾನು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಹೇಳಲು, ನೇರವಾಗಿ ಬಾಡು ನನಗೆ ಹೇಳಲು, ಇಂಥ ಅಧೀಕ್ಷರ್ ಇವಾನ್ನೇ ಏಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಲು ನಾನು ತಯಾರು ಇಡೀನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ನದನ್ನರೂ ನನಗೆ ಸರಕಾರು ಮಾಡಬೇಕು ನಂತರ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ವಾನ್ಯ ನದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲ ವಿಕಾರಗಳ ಬಗೆ ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಉತ್ತರ
ಕೊಟ್ಟುದ್ದೇನೆ. ಏಕೈಪಡೀ ದಿಪಾಂಗವೆಂಂಂಣ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದು ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿತ್ತೇನೆ.
ಸೇಂದಿ ಎಂತು ನಾರಾಯಣ ಯಲ್ಲಿ ಅದಲ್ಲಿರ್ದಿಂದ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನು
ತಮ್ಮ ಸಲಕ್ಕು ಗುಪ್ತಾಯಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅರೇಕನ್ನು ಸೀಲ್ ಮಾಡಿದ
ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಅರೇಕ್ ವಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.
ಕೊಡಿಗಿನಿಂದಿಂದಿಂದ ಬಾಟಲ್ ಸೀಲ್ ಮಾಡಿ ವಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಹಡತಿ ಇದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಚೀರೆ
ಕಡೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಬೂ ಕಡೆಗೂ
ಸೀಲ್ ಬಾಟಲ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಅರೇಕ್ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಬಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಇದೆ.
ಇದರಲ್ಲಿ ಇರುವ ದೇಹದ್ವಾರಾ ಅಂದರೆ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗುವವು ಬಾಟಲ್ ನಿಸ್ಕಾತಿಲ್ಲ.
ಸೀಲ್ ಬಾಟಲ್ ನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರೆ ಕಮ್ಮುತ್ತಲ್ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಬೀರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದನಿಷ್ಟು
ಬಳಕ್ಕಿದಾರರು ಎಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನಿಷ್ಟನುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಜ್ಞಾನ ನಿಷ್ಟನು ನೇರಿದಬೇಕಾಗಿದೆ.
ಗುರುಂಬಾರ್ ಮಾತ್ರ ಬೀರ್ದರ್ ಜೀಲ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿ ಬೀರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.
ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅರನ್ನು ಕೆಂಪು ಮಾಡುವ ನಾಗಾರ್ಥಿ ಕಣಿಕನಿರ್ಗತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯು ಕಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿ
ಕೆಮಿಂಡು ಗ್ರಾಹಾ ಮೀಧಿನ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದು ವ್ಯಾರ್ಥ್ ಕಾಡಿಯೇ, ಹೈಲಾಂಡ್ ಕಾಡಿಯೇ
ಎನ್ನುವುದು ಗೂತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ತೀಳಮಿಬಾದವೇಲೇ ರೈನ್‌ರ್ ರದ್ದು ವಾರುವ ಕ್ರಮ
ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತ್ತೇವೆ. ಆ ವಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊನ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ.
ಸಿರೋನ್ ನಲ್ಲಿ ಕಾಡಿ ಮಾರಾಟ ಸೀಲ್ ಬಾಟಲ್ ನಲ್ಲಿ ಅಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರೀನೆಸ್ ಮಾಡಿ ಸೀಲ್
ಬಾಟಲ್ ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರ್ ಬಂದು ಒಂದು ವರೆ ತಿಂಳಣ ಕೆಡೆ ಬೆನಾಗಿ ಗುಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು
ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮೈನಾಲಿನಲ್ಲಿನ ಕೇಂದ್ರ ಆಕಾರ ಸಂಕೊಳಿಸಿಗಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿಫ್ರೇ ನಡೆಸ
ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಸಹಾಯ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಪ್ರೋಸಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿ ತೆಗೆದು
ಪ್ರೀನೆಸ್ ಮಾಡಿ ಅರನ್ನು ಬಾಟಲ್ ನಲ್ಲಿ ಸೀಲ್ ಮಾಡಿ ಕೆಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.
ಎಂದು ಹೇಳಿವಾರೆ. ಈ ಪ್ರಯೋಗ ಯಾತ್ಸ್ಯಿಯಾದರೆ ಅದನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಡಾರಿಂಗ್‌ಲ್ ತರಬೇಕು
ಎಂದು ನಮ್ಮ ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗತಕ್ಕ ಹೊನಿ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡ
ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾಡಿ ಘಾಪ್ ಪರಾಬು ಮಾಡುವಾಗ ಸೀಲ್ ಬಾಟಲ್ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಬೇಕು
ಎನ್ನು ವ ಕಂಡಿಟನ್ ಹಾಕಿದರೆ ತರಾಸಿಸನ್ನಿಬಿಡ್ ಅವುಂಟಿಂಬಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.
ಎನ್ನುವುದನು ನೋಡಿ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದು ಒಂದು ಉತ್ತರ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಅದಮ್ಮ
ಜಾಗತ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಸಂದು ಇವೆವೆ. ಇಂತ್ರ ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ನಬಸ್ಯರ ಸೂಕ್ತನೆಗಳಿಗೆ
ಕ್ರಿಜ್ ತಗಳನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ ಮಾತ್ರ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That the respective sums not exceeding the sums mentioned in Demands Nos. 1, 3, 5, 34, 35, 36, 40, 41, 52 and 54 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending with 31st March 1971.”

The motion was adopted.

As directed by the Chair the motion for Demand for grants adopted by the House are produced below :—

DEMAND No. 1.—TAXES ON INCOME OTHER THAN CORPORATION TAX.

4. Taxes on Income other than Corporation Tax.

“That a sum not exceeding Rs. 10,39,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of ‘Taxes on Income other than Corporation Tax’.”

DEMAND No. 3.—STATE EXCISE.

10. State Excise Duties

“That a sum not exceeding Rs. 1,39,72,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of State Excise Duties.”

DEMAND No. 5.—SALES TAX—ADMINISTRATION

12. Sales Tax.

“That a sum not exceeding Rs. 93,95,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971 in respect of ‘Sales Tax’.”

DEMAND No. 34.—PENSIONS AND OTHER RETIREMENT BENEFITS.

65. Pensions and Other Retirement Benefits.

“That a sum not exceeding Rs. 3,81,10,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of ‘Pensions and Other Retirement Benefits’.”

DEMAND No. 35.—TERRITORIAL AND POLITICAL PENSIONS.*66. Territorial and Political Pensions.*

“ That a sum not exceeding Rs. 1, 45,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of ‘Territorial and Political Pensions’.”

DEMAND No. 36.—PRIVY PURSES AND ALLOWANCES.*67. Privy Purses and Allowances of Indian Rulers.*

“ That a sum not exceeding Rs. 13,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of ‘Privy Purses and Allowances of Indian Rulers’.”

DEMAND No. 40.—COMMUTATION OF PENSIONS.*72. Commutation of Pensions*

“ That a sum not exceeding Rs. 24,40,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of ‘Commutation of Pensions’.”

**DEMAND No. 41.—MISCELLANEOUS COMPENSATIONS
AND ASSIGNMENTS.***76. Other Miscellaneous Compensations and Assignments.*

“ That a sum not exceeding Rs. 1,39,76,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of ‘Other Miscellaneous Compensations and Assignments’.”

(MR. SPEAKER)

DEMAND No. 52.—COMMUTED VALUE OF PENSIONS.

120. Payments of Commuted Value of Pensions.

“That a sum not exceeding Rs. 22,76,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of ‘Payments of Commuted Value of Pensions’.”

DEMAND No. 54.—ADVANCES AND LOANS.

Q. Loans and Advances by State/Union Territory Governments.

“That a sum not exceeding Rs. 17,03,82,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1971, in respect of ‘Loans and Advances by State/Union Territory Governments.’”

Mr. SPEAKER.—Now the House will Stand adjourned and will meet again tomorrow at 12 NOON.

— — —

The House adjourned at Six of the Clock to meet again at Twelve of the Clock on Friday the 26th March 1970.

— — —

ನಕಾರ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೧೯೭೦
GOVERNMENT PRESS BANGALORE, 1970

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ನಡವಳಕೆಗಳು
MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ
OFFICIAL REPORT

ನಾಲ್ಕನೇಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಕಳನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ
SEVENTH SESSION OF THE FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

೨೬ನೇ ಗುರುವಾರ, ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೭೦ [ಚೈತ್ರ ಶಿ. ೧೯೭೧ (ಶಕ)]
THURSDAY, 26TH MARCH 1970 [CHAITRA 5, 1892 (Saka)]

ಸಂಪುಟ ೨೬—ಕ್ರಮಾಂಕ ೫

Vol. XXVI—No. 5

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು
Mysore Legislature Secretariat, Bangalore

ದೀರ್ಘ : ೨೫ ಪ್ಯಾಸೆ
Price : 25 Paise

C O N T E N T S

	PAGES
1 Adjournment of the days sitting in view of the Bangalore Bundh	... 361—367

ಮೈ ಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, 26th March 1970.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore, at Twelve of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI S. D. KOTHAVALE) in the Chair.

Adjournment of the days sitting in view of the Bangalore Bundh

† శ్రీ టి. ఆరా. శామణ్లు (బెంగళూరు కోర్టిచె).—మాన్య సభాపతిగాలే, ఈ దిన తమగార్లు త్రిధకాగే బెంగళూరినట్లు మైసునారు దేశక్కు న్యాయమన్ను దొరకినికిడచేసేకు అంత హేఠి వుకాజిన్ రిప్రైలెఫ్స్ న్ను నంపుణివాగి ఒప్పుకోచుచ్చేడు అన్నావ ల్యాపీల్ దింద బెంగళూరు మహాజనరు ఒందు జచువచి, దొర్కె బందోస్తు అచెరినుత్తిద్దారీ. అనేక కాపిఎస్ కు తచుగే బురుత్తు ఇరుతక్కుంథ కూలినారేమును సహ కఢేదుకొందు ఇదరప్ప భాగాపణుత్తిద్దారీ. ఇదర జోకిగే ఏర్పు వక్షకరూ సహేకరిసిద్దారీ. అనేక ఏద్వార్ఫిగారు సహకరిసిద్దారీ. అనేక సంఘపంష్టగాళు సహకరిసియె. బెంగళూరినట్లు ఏధానసభ నియుత్తారు. ఇరువురింద మాత్రా ఈ ప్రత్యే బికి ముఖ్యమాదుదరింద తమక్కి మాసలక సహస్రరస్తు బికి ఏనియిదింద కేళికోళ్ళుత్తేనే. ఈ దినద సభిము కాయుఫ కపరాబగిణ్ణు ముందుకే కాబిఏకు. తావూ కూడ దయిపుట్ట బందిగే సహకార కౌదచేసేకు ఎందు ఏనియుపూవ్ కవాగి కేళికోళ్ళుత్తేనే. సదవ్యరిగే ఈ మహత్కార్యార్థప్పు ఇప్పకి ఇదీ, చెంబిల ఇదే మాత్రా తమ్మ సహకార ఇదే ఎందు తోరిసుపుడచ్చోస్యూర తావూ ఏఖంబి వొడపే ఈ సభిము కాయుఫ కావాగిణ్ణు ముందుకే కాబిఏకు. ఈ సుధాధరిప్ప ఇన్నోందు భరవసేయును కోడుతేనే. అప్పేకిన బదలాగి రహానిన కూతుకోళ్ళువుడికి నిద్ర రిద్ధివే ఎందు తమగీర్లా కృమిగిదు బోరైకోళ్ళుత్తేనే. అదిన బెంగళూరు బందోగే తాబెల్లరూ లుత్తేడన కౌదచేసేకు. ఇదు మహాక్షేత్ర విచార ఎందు ఏనియుపూవ్ కవాగి కేళికోండు నన్ను మాతన్ను ముగిసుత్తేనే.

† శ్రీ ఎం. ఎస్. కృష్ణ నే (మహారాజురం).—నానుఱి, తమిక్క కెత్తిర శ్రీమాన్.—నాచుణ్ణనపరు ఏనంత చాడికొండ కాగే అదిన చెంగళూరు బిందో కాయాఫస్కర్చు తెగేపు కోండిద్దేవే. కేంద్ర సర్కారకే ఒత్తుయి తరబీచెందు, ఈ సభ్యులువరా కూడా ఇంధాన చాడిద్వారే. మహాబూ కమిషన్ వరపిలున్న పూర్తా జారిగే తరచీకు ఎన్నాడ లుడ్సీతిదిండ డెల్గెస్ డెలగేషన్ హోదరే నాలడు, జనగణ ఒత్తుయిపూ ఇదటేచు. చెంగళూరినట్టు నషస్తూర్చు జన, లక్ష్మాంతర జన కాయాఫస్కర్చు హృషికేశ్ కేపగారారు, బి.పి.ఎస్. నొకరరూ పూతియేందు వగ్గాదిందలూ పొర్తెట్టాడ బుదిదే. ఈ సందబ్ధపరిష్కారాలు

† Indicates that remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್)

ಈ ಸಭೆಯ ಶಾಸಕರು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಕರಾವಾಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದೇ ಇದು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಯದ ಏಧಾರಾಗುತ್ತದೆ. When Rome was burning Nero was fiddling ಎನ್ನು ವರ್ತಾಗೆ ನಾಷ್ಟ ಇಂತಹ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಈ ದಿನದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಜಿದು ರಾಜಕೀಯದ ಪ್ರತ್ಯೇ ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ನದನ್ಯರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಕಾರ್ಯಕರಾವಾಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು. ಇದು ಯಾವರ್ತಿತ್ವ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವುದರಕ್ಕೆ ತಾವು ಏಧಿನಿಯಾವಾಗಳನ್ನು ಹುಡುಕ ಸಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಇಂತ್ಯೂ ಮಾತ್ರ ನಾನು ತಮ್ಮೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಎಕ್ಸಾಕ್ಟಾರ್ ಹೈಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈಗ ಹೋದ ಹೈಕ್ ಪೇಡಿಸ್ ಇಲ್ಲಿದೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೀರೆ. ಅದನ್ನು ತಾಷ್ ಬಿಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಡ್ಯೂಲನ್ಯಿ (ಹಾಸನ).—ಇಡೀ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ತಕ ವರ್ಗದರೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹರತಾಜವನ್ನು ಅಡ್ಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಗರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವ ಪ್ರತಿಭಟನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾದು ಅವಕ್ಕೆ. ಈ ಶಾಸನನಿಖಿಯು ಕಾರ್ಯಕರಾವಾಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿಸಿಫಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನಿನ್ನ ಮಿಶ್ರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂತ ಕಾರ್ಯಕರಾವಾಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏತಕ್ಕೆಂದರ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನೇರು ವಿಂಡಿತ ವಾಗಿಯೂ ಈ ಶಾಸನನಿಖಿಯನ್ನೆನ್ಕೂಡುದಾದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಮೇಸುನಾರು ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಸ್ವತ್ಪ್ರಕರಿಸುವಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಶಾಸಕರ ಮೇಲೂ ಬಿಡ್ಡಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಈ ಶಾಸನನಿಖಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಕರಾವಾಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ನರಿಯಲ್ಲ. ನಾವಾಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡುವರೂಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸುವುದು ಸಾಕ್ಷತ್ತ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯಕರಾವಾಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ನೀಡಿ, ಪ್ರತಿಭಟನೆ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಪಾರ್ಫಿನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಿನ ಏಷ್ಟೀಗ್ ಜನ ಪ್ರತಿಭಟನಿಯನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಬಿಸಿಲಸಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿತ್ತಾರೆ. ಇರುವಾಗ ನಾವು ಏರ್ ಕಂಡಿದ್ದಿನ್ನು ರೂಮು ನಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ಈ ಏಷ್ಟೀಯಿಲ್ಲಿ ಡಚೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದು ನರಿಯಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣಿನವರು, ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ ರವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವೋತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಬಿಸಿನೆಸ್ಸನ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವೆತ್ತಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಸದನ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂತೆ ಈ ಸಲಹೆಗೆ ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಕೊಂಡಬೇಕು. ಈ ದಿನದ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕಿಂದು ನಾನು ನೂಡಿನ ಬಿಯಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹೆಚ್. ಡ್ಯೂಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್ (ಸಿರಳಿ).—ನಾಷ್ಟಿನು, ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರತ್ಯೇ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಕಿರಣನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆನು ವ ಪ್ರತ್ಯೇ. ಇದನ್ನು ಏಂಬ್ಲೋ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅರ್ವಾರ್ಥಿಸಿದ ಪ್ರತ್ಯೇ. ಸೀಮೆ ಅವರ ಅರ್ವಾರ್ಥಿನಕ್ಕೆ ಏರೋಧಿಪಾಗಿ ಹೋಗುವುದು ಬಾಡಿತವಲ್ಲ. ನೀವು ಈ ಬಿಂದಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹೊಗೀತಕ್ಕಂಡ ವದೇಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕಿದೆ. ಇದು ಜರೂರಾದ ಏಷ್ಟು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಮಣಿನವರು ಏಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಏಷ್ಟೀ ಮಾಡಿ ಈ ದಿವಸ ಬೆಂಗಳೂರು ಬಂದೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಜೊತೆಗೆ ನಾವು ಸಹ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಾಸನನಿಖಿಯ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬಂದಿಗೆ ನಾವು ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀವೆ ಅನ್ನು ವಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅವಾಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬಂದು ನೀಂವನ್ನು ನಾವು ಪ್ರತ್ಯೇರಿಸಿದಿಕಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ದಿನದ ಕಾರ್ಯಕರಾವಾಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ನರಿಯಲ್ಲ. ಹೊರಗಡೆ ಮಕ್ಕಳು, ಮುಂದುಕೂ ಹೇಳಿದ್ದು ಬಂದು ಈ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಾಗ ನಾವು ಅವರಿಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸದೇ ಕಲನ ಮಾಡಿದರೆ, ನಾವು ಅವರ ಪ್ರತಿಸಿಫಿಗಳಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕರಾವಾಗಳನ್ನು ಒಂದುವುದು ಸಲ್ಲಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಈ ಕೂಡರೇ ಸಭೆಯನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ರೂಲಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಜನರು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಸಂದಿದ್ದಾರೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿನ್ನ ಮುಂಬಿಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಫಿನಿಸಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿ, ಇದು ಏರಿನಾ ಪಕ್ಷದವರ ಮಹತ್ವಾರ್ಥ ಎಂದು

ತಳದು ಇದರಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿ ಈ ದಿನದ ಸಭೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಾಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—Sir, I rise to a point of order. This is the Question Hour. How are you allowing my hon. friends to talk? I wish to know whether you are going to take up the Question Hour according to the Agenda or not.

Mr. SPEAKER.—Every Member has got a right to make a request to the Speaker and through the Speaker to the House to adjourn the proceedings of the House including the question hour. It is perfectly in order to make such a request.

† **Sri B. P. GANGADHAR** (Tumkur).—Mr. Speaker, we cannot get ourselves shut out from the situation that is prevailing to-day in Bangalore. Even though every one of us is a peace lover, I may recall to your memory what happened in Bengal when a similar situation arose; we cannot forget the incidents in Bengal in this connection. I have heard what people are talking about the sitting of the House to-day. None of us can read mob mentality. We cannot say when critical times will develop and when untoward incidents may happen in the House also. It is impossible to read mass mind.

So in order to see that we also sympathise with the people who are holding demonstrations outside, I submit we have to adjourn. They have been doing all these things as we have done here by passing a resolution. Those people have been expressing their sentiments. Therefore in the fitness of things I request you to adjourn the House as it is absolutely necessary. It is not proper to carry on the business in the today and today's work may be taken up on any other day. We can give an assurance that this day's business will not suffer.

† **ಎಂ. ರಾಮಪ್ಪ (ಹೊನದುಗ್ರ)**.—ಆರ್ಥಿಕ, ಗಡಿ ಸಮಾನ್ಯೆ ಏಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಗಮನ ವನ್ನು ಸೇರಿ ಮಾರ್ಪಾಠಿ ಮಾತ್ರ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಯಿ ದೊರಕಹೇಗು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಯಾವ ಭಾನ್ಯ ಬೇದ್ಯ ಭಾವವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಬುದ್ಧಿ ಅಕ್ಷರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ನಾವು ಎಲ್ಲರೂ ಸಹ ಕರಿಸಿ ಗಡಿ ಹಿಂಬಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒನ್ನು ಒಂದು ನಿಷೇಖಿಸಿದ್ದೀರ್ಥ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೂಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದ್ರ ಅಕ್ಷರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ನನ್ನ ಏಷಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳತ್ತಾಕೂಂಡು ಇಷ್ಟೇತಿನ ದಿನ ಯಾವ ಒಂದು ಏಷಣೆ ವನ್ನಾಗಿ ಗಲ್ಲೀ ತಜ್ಞ ಚಾರುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ ನಾನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ನರೆಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ. ಈದಿನ ನಾವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳತ್ತಾಕೂಂಡು ಹಿಂಬಾರದ ಹಿಂಬಾರದ ಕೂಡಿಸಿದ್ದೀರ್ಥ ಅಂಶಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೇಳಿದೆ ನಾವು ಬೇಕಾಗಿಯೇ ಹೋದೆವಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರೆಯ ಏಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಣನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಈ ಒಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸಹಾನುಭವಿತ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† **ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ (ಶ್ರವಣಬೆಗ್ಗೆರ್)**.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಭಾಬಿಂಬದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಈ ದಿನ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಜನರು ತನ್ನ ಸಹಾನುಭವಿತ ಮನ್ನು ಮಹಾಜನ ವರ್ವಾಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಕರಣತಿರುವುದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಗವರ್ನರನ್ನು ಸೇರಿಯಿಲ್ಲ ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕರಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ವಾದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಗರದ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಡಿಗಳವರೂ ಹಾಗೂ ಇತರ ಹೋಳಿಗಳ ಗಳು ಮತ್ತು ಇನ್ನು ತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಅವರ ಎಲ್ಲ ಘೂರ್ಣಿಸಬಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೀರ್ಥ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಮಾಡುವುದರ ಮುಖ್ಯನ ಎಲ್ಲ ರಾಜಕ್ಯ ನಾಯಕರುಗಳೂ ಹಾಗೂ ಜನತೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಗಳನ್ನು ಕೊಂಡೀರಿಸಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಂಟ್ರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಜನತಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ, ಜನರಿಂದರೇ ಮನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಶಾಸಕರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ದಿವಸ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಣನ್ನು ನಡೆಸಿದೆ ಇಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದ ಅಕಾಶವೇನೆಯ ಕಳಿಕೆ ಬ್ರಿಳಿಷ್ವಾಸಿಪ್ಪಿ. ಜನತಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾದ ನಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಾವು ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಪರಿಣಾಮಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಇದು ನಮ್ಮ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಅದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇದೇ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಿಂದ ನಾವಾನ್ನು ಮತದಿಂದ ಅಂಗೀಕಾರವಾಗಿ ರೂಪ ಸಿಂಹಾಸನದಿಂದ ಜನತೆ ತಮ್ಮ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಇಂದು ಇಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಬಿಂದು ಅಡರಿಸಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವಾದರೂ ಕೂಡ ಇಂತಹ ಒಂದು ಬಂದನ್ನು ಜನತೆ ಅರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಜನತೆಯ ಅಶೇ ಅಕಾಶವೇಗನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಇಂದು ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ನಡೆಸಿದೆ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದುದೆಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜನತೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಕುಳಿತು ಕೆಲವ ಮಾಡುವುದು ನಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಾವೆಲೂ ಶಾಸಕರು ಇಂತಹ ಬಂದುಗಳನ್ನು ನೂಡಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ (ಬಿಂಗರೆ).—ನಾಯಕೀಗೆ, ಈ ವಿಚಯ ಬಹು ಗಂಭೀರವಾದುದು. ಮಾನ್ಯ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಕಾಗೆ ಇದು ಬೇರೆ ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯು 216 ಜನರ ಸುವಾರು ಏರಡುವರ ಕೊಣಕ ಸನ್ದಿಗ್ರಹ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದ್ರಿ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಿಸುತ್ತಿರುವೊಗ ನಾವಿಲ್ಲ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡು ಸಭೆ ನಡೆಸುವುದು ಅಪ್ಪಿ ಓಟಿತ್ತುವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ; ನನ್ನ ಸೈಕ್ಹಿತ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಪ್ಪನವರು ಅಗತ್ಯಾನೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇದೇ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೂ ಹಾಗೂ ಅವರು ನಿಸ್ತು ಮಾನ್ಯಾಂತಿಗಳನ್ನು ಭೇಳಿಷಾಡಿತ್ತಿನಿಂತೆ ಇದ್ದೇವು. ಅದರೆ ತಾವು ಅಪ್ಪಿ ರಿಂದಿನ ಸರಿ ಕಾಣಿಸಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ನಾವು ಆ ಕಾಣಿಸಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದು ದರಿಂದ ಲಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅವಕಾಶಾವಿರಲಲ್ಲ. ಇಂದು ಇಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ಮಾನ್ಯ ಬಹು ಮಹತ್ವದಾಗಿದೆ. ಇದು ತಮಾಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಏಷಯ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏರೋಡ್ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹಾಗೂ ಇತರರೂ ಹೇಳಿದಂತೆ ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಬೇರೆ ದಿನದಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ (ಧಾರವಾಡ).—ನಾಯಕೀಗೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಂದು ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದಾರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವಿನ್ಯಾಸಿಸಿದಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಏರೋಡ್ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಸಭಾ ನಾಯಕರು ಹಾಗೂ ತಾವು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಯಾವರಿತ್ತಿ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದನ್ನು ತಾವೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಸಿ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬಹುದು.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಾಚೆ (ಕಾಶ್ಮೀರ).—ನಾಯಕೀಗೆ, ಇಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನೋಡಿದೆ ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಟಿ ರಿಖೋಳು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿದೆ ಮುಕ್ಕೆನಾರು ಜನತೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ, ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಡರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚುನಾರು ದೇಶದ ಚರಿತ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದು ಇದನ್ನು ಸುವಳಾರ್ಥಕರಣಿಂದ ಬರಯಿಬಹುದಾದೆ ದಿವಸ. ಕೇಂದ್ರ, ಸರಕಾರ ಮಹಜನ್ ಕಮಿಟಿ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಡಿದ್ದಿರೆ ಮುಕ್ಕೆನಾರು ಜನತೆಯ ರೋಧಕ ಹಾಗೂ ನೇರೀಷ್ಯ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವರು ಅಡರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಬಂದನ್ನು ಅಡರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಚಯ ಬಂದನ್ನು ಅಡರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತರುವುಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸರಕಾರ ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತರುವುಬಹುದು ಕೂತುಕೊಂಡು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಸಹಾನುಭೂತಿ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡರೇಬೇಕು.

ಇಂದಿನ ಕರಾಯ್‌ಕರಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಅಪ್ಪು ಬೆಂತಕೆಪ್ಪಿ. ಮೈನೂರು ಜನತಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನ ಪ್ರಾದು ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲಿರುಗೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆರುವಾಗ ಇಂದಿನ ಕರಾಯ್‌ಕರಾಪಗಳನ್ನು ನೊಷು ಬೇರೆ ಬಾದು ದಿನ ಬೆಂಗಳ್‌ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಕುಳಳತ್ತಕೋಂಡು ಸರಕಾರದೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಿ ನಡೆಸಿಕೊಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾಷ್ಟ ಸರಕಾರದೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಅಶ್ವಾನದೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆಪ್ಪೇರೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಏಡು ವಿಚಾರ. ಬಂಗಳೂರು ಬಂದು ಅಡರಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಉರಿಗೆ ಹೊಗ್ಗೆ ವ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ತಾವು ನಫೀಯನ್ನು ಈ ದಿನ ಮುಂದೊಡುವಾದರೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಾದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ತರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ದಿವಸ ಹೇಳಬಹುದು ಅಗ ಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾನುರತ್ನಪ್ಪ.—ಅಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಹಂಡಿ ತಿವಣ.—ನಾಯಿಲು, ಗಡಿ ರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋದಹರಕತ ನಡ್ವುರಿಗಿಂತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ನಡವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪಕ್ರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಲಪರು ಈಗ ತೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ.—ಅ ರೀತಿ ಯಾರೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

Sri B. B. SAYANAK.—Mr. Speaker Sir, I oppose the adjournment of the House today for the simple reason that the M.E.S. Group is opposing the implementation of the Mahajan Report since it is baseless, one-sided and perverse. The Bangalore Bundh has nothing to do with the siting of the Assembly. I strongly plead that the House should not be adjourned.

తీవ్రాలు. నాజీగొడు. — ఇప్పత్తు బెంగళార్ బుద్దు నడియుక్కిదే. అదక్కినన్నె నంబుణ్ణవాద సివధి ఇదే. నేనై దివశే ఏరోధపక్షద నాయికులుగు చంతు అఖిచ పక్ష నాయికరుగలు గంగాక్కాగు వానతనాదికొండు ఆ దిన సభీయున్న నడిన బారదు ఎంటువాగి తీవ్రాన వాపిద్దరే అవరిల్ల హింగ్ ల అధ్య కరుతిత్తు ఎందు కాబట్టదే. ఈగ నాను బుద్దు నవిజనే కూడాతేమేనే. ఈగాగలే నావు బందు అచిం దేన్ను నవ హాకిదేవే. ఆదకారణ నావు ఇవత్తు సభీయున్న నడిసిదే 2౨ రూపాయి గింజన్ను ఎణోసికొండు; కోగువుదరిల్ల అధ్య చిల్ల. సభీయున్న ఇవత్తు ముండూడిదరే ఒందు తీవ్రానవచున్న నావు తేగేసుకొస్తుబేకాగుత్తదే. ఈషంగ్ చూజస్తు నావు తేగే దుకోశ్శుపుదు బేడ్ ఎంబ తీవ్రానవచున్న తేగేడుకొస్తుపుదు ఒళ్లుయదు. నేనైయే నాళీ సభీ సేర్పావుద్దిల్ల ఎంబ తీవ్రానవచున్న తేగేసుకొండిద్దరే చేస్తాగుతిత్తు. అదరే ఇవత్తు సభీ సేరిద మేరే కాయికరాపే నడినదే ముందొదుపుదాదరే అదు ఒళ్లుయదోరే అదవా కట్టద్దోర్ నాగే గోక్కిల్ల. నభీయున్న ముండూడుపుదాదరే సిటంగ్ చూజస్తు తేగేడుకొస్తుపుదు నెజిన్చువెళ్ల ఎందు హేళుకేఱైనే.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಮಪತ್ತಣ್ಣ—ಇವತ್ತು ನಾವು ಸಭೆ ನಡೆಸಿದ್ದರೆ ಇವತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಕರಾಪ ಗಳನ್ನು ಭಾಸುವಾರ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ. ಅದ್ದುರಿಂದ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಿಟಿಗ್ ಚಾರ್ಫನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರವರ್ತಕ ನಂಬಿಂಧಿವಿಷ. ಅಗಳಗೆ ನಾವು ಭಾಸುವಾರ ಸಭೆ ನಡೆಸುವೆಡ್ಡುವೆನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಲಿ ರೂಪವರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ನಂಬಿಂಧಿದರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದು ನರಿಯಾಲು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಗಂಗಣ್ಣ.—ಇವತ್ತೀನ ಬೆಂಗಳೂರು ಬಂದೆ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಕಡೆಯ ಮತ್ತು ಈ ಕಡೆಯ ಸವಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಪೇಟ್‌ಹಿಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆಗ್ರಹಿತ್ತಿರು ಅವರು ಉದ್ದೇಶ ಪ್ರಸ್ತುತಗಳ ನಾಯಕರುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯಾದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು. ಆ ರೀತಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಭೆ ನಡೆಸಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಬಿಡಲು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶೀರ್ಷಾಂಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಭೆಯನು ಮುಂದಾಡಿ ನಾವು ವಹ ಹೊರಗಡೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪೂರ್ವನೆನ್ನಾನ್ನಿಧಿ ಭಾಗವಹಕನುವುದು ಒಳ್ಳೆಯಾದು. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಈಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I heard the Hon. Members. Some hon. Members have made a suggestion to adjourn the House. But one hon. Member suggested that the House should not be adjourned. The Suggestion of the Hon. Member Sri Nanje Gowda gives an impression that the House should be continued.

Sri H. N. NANJE GOWDA.--That is not my suggestion. Please do not equate me with Sri Sayank. I suggested that D. A. should not be given for the day.

Mr. SPEAKER.—Before coming to a conclusion, I want to consult the Whips and the Leaders of all the parties. I will consult them for 10 minutes. Therefore, I will adjourn the House for 15 minutes.

*The House adjourned at Twenty-five Minutes past Twelve of the Clock
and re-assembled at Three Minutes past One of the Clock.*

(Mr. SPEAKER in the Chair)

[†]Sri H. N. NANJE GOWDA.—On a point of order, Sir.

MR. SPEAKER.—Nothing has happened. What is the point of order?

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Something happened before the House was adjourned for 10 minutes. “There was some dissenting voice.” अंत केळी सैनकांवर ज्ञात नन खेरनु आक्रोषित वाहुवदक्षे केळेदी. नन कृत्या लौह इच्छा नाम्यामि, तावू कै नफ्फी वःएंदुवरयुवदक्षे एवंचे वातनादि दवर पैसे की Sri Sayanak's was the lonely dissenting voice. I never protested against the adjournment of the House. बैरेश्वरांगे एक्सप्रेस चातुर, अभवान आग्दि नम्येयु बर्गे इदयें अदरल्ल I am second to none. आद्यरिंद्र 315र राही प्रकार आ नफ्फेयनु अद्यजर्वे वाहुवदक्षे नाना विरोद्ध आल्ल. As a protest against the Government of India delaying the implementation of Mahajan Award we may adjourn after passing the demands without discussion. नाना केळेदीनु नरियांगी तावू केळीनिकैलंदीर्ही इच्छा गोत्तुल्ल. नाना केळेदी ननेवर नम्यु लिंदर्स एराळ केळीदार. We could have abstained. In fact, we were willing to abstain in sympathy with the strike

going on. ಇದು ಅಗಲಿಲ್ಲವರಲ್ಲಾ ಅಂತ ಅನ್ನು ವೆದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ತಾವು ದಯಾಪಣ್ಣ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನು ಒದಿನನ್ನು ಬಗ್ಗೆ ವಿನ್ಯಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿರವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸ್ನೇಹಕೌರವರ ಜೀತೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕುಳಿತುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಳಿಯಲ್ದೇ ಹೇಳಿಗಬಹುದು ಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆದು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಕಾಳಿಸಿದಿ. I request you, "Don't try to equate me with a Maharashtrian. That is not correct. I am first a Kannadiga and then only anything else. So please rectify your mistake verifying the records.

MR. SPEAKER.—I quite understand the sentiments of the hon. Member Sri Nanje Gowda. I did not mean any disrespect to the hon. Member.

I have never clubbed the hon. Member Sri Nanje Gowda with the hon. Member Sri Sayanak. They hold different views in this matter and I know that and the entire House knows that. I only wanted to indicate that in addition to adjournment of the day's sitting the hon. Member Sri Nanje Gowda also wanted Members not to take their D.A. for the day.

Even with regard to dissent Expressed by the hon. Member Sri Sayanak is entitled to have his opinion and there is nothing wrong in that and I have no disrespect for him on that account.

I find that there is consensus of opinion that the House should be adjourned without transacting any business. I accept that consensus of opinion and adjourn the House till day after tomorrow. Today's work has to be accommodated and in that context I have had consultations with the Leaders and Whips of the parties and it is agreed that there should be two sittings on Saturday, one in the morning and another in the afternoon. The morning's sitting would be devoted to today's demands and the evening's sitting would be devoted to passing the Supplementary Demands. I now adjourn the House to meet again on Saturday at 8.30 A.M.

The House adjourned at Eight minutes past One of the Clock to meet again at Thirty minutes past Eight of the Clock on Saturday the 28th March 1970.

ನಕಾರ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೧೯೭೦
GOVERNMENT PRESS, BANGALORE, 1970

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ನಡೆವಳಕೆಗಳು

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ OFFICIAL REPORT

ನಾಲ್ಕನೇಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಕಳೆನೇಯ ಅಧಿವೇಶನ
SEVENTH SESSION OF THE FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

ಶೆಷೆ ಶನಿವಾರ, ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೭೦ [ಚೈತ್ರ ೨, ೧೯೨೧ (ಶಕ)]
SATURDAY, 28TH MARCH 1970 [CHAITRA 7, 1892 (SAKA)]

ಸಂಪುಟ ೨೬—ಕ್ರಮಾಂಕ ೬

Vol. XXVI—No. 6

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಂಸದಿಲಾದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು
Mysore Legislature Secretariat, Bangalore

ದೀರ್ಘ: ೨೫ ಪ್ಯಾಸೆ
Price: 25 Paise

CONTENTS

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭೆ

MYSORÉ LEGISLATIVE ASSEMBLY

Saturday, the 28th March 1970.

The House met in the Assembly Chamber, Vithana Soudha, Bangalore, at Thirty Minutes past Eight of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI S. D. KOTHAVALA) in the Chair.

[*Quorum formed at 8-33 A.M.*]

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Purchase of Railway Wagon Scrap by M.I.S.L., Bhadravathi

94. Sri N. A. CHANNE GOWDA (Pandavapura).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

(a) since how long the Mysore Iron and Steel Limited, Bhadravathi is purchasing railway wagon scrap and the total value of purchases made since 1967 up-to-date ;

(b) the method followed in purchasing railway wagon scrap and the rate at which it was purchased ;

(c) whether regular accounts of the transactions are maintained and audited annually;

(d) who was the purchasing officer and what was his special qualification to fix the purchase rate ;

(e) whether the M.I.S.L. Limited, Bhadravathi, suffered any loss in this connection and if so, amount of loss ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY (Minister for Industries, Information and Publicity).—

(a) The Mysore Iron and Steel Limited has not purchased Railway Wagon Scrap.

(b) to (e) Does not arise in view of reply to (a).

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—Sir, I want to clarify one point, perhaps there is confusion in the mind of the hon. Member. The question relates to railway wagon and not to the scrap. That relates to the general scrap.

Sri N. A. CHANNE GOWDA.—In my question I have mentioned clearly railway wagons scrap that is supplied by the railways to manufacture sleeper plates.

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—We have not purchased railway wagon scrap.

Sri K. H. PATIL.—Is the Minister aware that general scrap includes railway wagon scrap also?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—I want notice.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ಜ್ಯಾಲನಯ್ಯ.—1967-6 ನೇ ಸಾಲನಲ್ಲ 12,412.7 ರಣಗಳಪ್ಪು ಸಾಕ್ಷರ್ತವಾದ ಸುಮಾರು 1,547.0 ರಣಗಳಪ್ಪು ಮಾತ್ರ ಬಂದು ಇನ್ನು 7.54 ರಣಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದೆ ಇಲ್ಲವಿದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಯಾವ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇದರ ಲಕ್ಷ್ಯ ಪತ್ತೆಗೆಂಂದೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಏನು ಕಾಯ್ದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—The point raised by the hon. Member does not relate to railway wagon scrap.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Is not the Hon. Minister taking cover under the technical flaw in the framing of the question because railway wagon scrap includes other kinds of scrap also? Is it correct and is it not the responsibility of the Speaker to pull up the Minister and to ask him to answer the question correctly?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—The railway wagon scrap according to the hon. Member does not include other scraps but other scraps includes railway wagon scrap.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR.—Is it not a fact that in the year 1966 the railway wagons scrap was purchased at Hubli and it was disposed of there alone and in lieu of that scrap, other scraps were supplied?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—In the first place the allegation is not correct and that supplementary does not arise out of this.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಭದ್ರಾಚಲ ಕೌರ್ತಾನೆಯಲ್ಲ ಸಾಕ್ಷರಣಾಗಳನ್ನು ತಂಡುವುದರಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಬಾರನೆಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿರುವಿದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಯಾವ ಯಾವ ಕಾಯ್ದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದೆ?

SRI M. RAJASEKHARA MURTHY.—The hon. Member is not correct. He has not been fully informed about it.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೊಡ್ಡಪೇರೀಗೌಡ.—ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಲ್ಲ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೇಳಿದರು. ಆ ಕಾಬಾರ್ಸಿಗೆ ಬ್ಯಾಕಿಂಗ್ ತರಿಂಕೊಂಡರು ಎಂದು ಇದೆ. ಅಂತಹ ಬ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಜನನ್ಯ ಯಾವಾಗ ತರಿಸಿಕೊಂಡರು ಮತ್ತು, ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ನಮ್ಮೆವಾಗಿದೆ?

SRI M. RAJASEKHARA MURTHY.—We are going out of the purview of the question.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಹೆನ್ನೆಗೌಡ.—ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟನಲ್ಲ 28ನೇ ಹೆಚ್ಚನಲ್ಲ ಹೇಳಿದಂತೆ ಹಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ರೈಲುಬಂಡೆಯ ಕೂರುತಾಯಿಸಿನ್ನು ಕೊಂಡ ಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಜಕೆರ್ನರಮೂರ್ತಿ.—ನೋಟ್‌ನ್ನು.

National Rural Water Supply Scheme for Humnabad Town

287. **SRI V. N. PATIL** (Humnabad).—

Will the Minister of State for Municipal Administration be pleased to state:—

(a) whether there was any request and representation made to the Government by the Town Municipality, Humnabad for taking up the protected water supply scheme at Humnabad Town under the National Rural Water Supply Scheme;

(b) whether the proceedings of the Town Municipal Council, Humnabad, dated 26th November 1968 have been received by the Government and if so, on what date and the steps the Government has taken so far;

(c) whether the Humnabad Town Municipality is or is not eligible for the benefits as the population of the Humnabad Town is far below 20,000;

(d) whether it has come to the notice of Government that the Deputy Commissioner has strongly recommended for this scheme to be sanctioned under the N. R. W. S. scheme and further has held that the said Municipality is the only Municipality functioning promptly and properly;

(e) whether there are any difficulties in sanctioning the above N. R. W. S. Scheme;

(f) the stage at which the matter is pending now; the extent of time the Government will take to sanction the request of the Municipality under N. R. W. S. Scheme;

(g) whether any correspondence has taken place between the Government of India and Government of Mysore in the above matter?

SRI B. M. PATIL (Minister of State for Municipal Administration).—

(a) Yes.

(b) No.

(c) Not eligible as the scheme was sanctioned as a local loan scheme on 8th November 1966.

(d) Yes.

(e) Since the water supply scheme to Huminabad Town was approved by Government on 8th November 1966 as a local loan scheme under 'Q-Loans and Advances' this scheme cannot be taken up under National Water Supply Scheme.

(f) Does not arise in view of reply to clause (e) above.

(g) No.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಪಾಟೆಲ್.—8-11-1966ರಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ನಾಲ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ನಡರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರಾದ್ದಿಇರಿದೆ ಹುಮಾಬಾದ್‌ ಈನಾನ್‌ಪ್ರಸಂಭೇಷಣೆ ಅಥವೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ; 20,000ಕ್ಕಂತಲೂ ಒಳಳಿ ಕಡವೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿರುವ ಚೆರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಾಗಲ್‌ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರಾದ್ದಿಇರಿ. 1966ರಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ನಾಲ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ನಡರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರಾದ್ದಿಇರಿದೆ ನಮಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಗ್ರಾಮಾಂತರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯು ಸಹಾಯ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೆಲ್.—ಮಾನ್ಯ ನದಸ್ಯರ ಭಾವನೆ ಸರಿಯಾದುದು ಅಲ್ಲ. ತಾರೀಫು 20-6-1967ರಂದು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು 20 ನಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಕಡವೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಸೌಕರ್ಯದನ್ವಯ ಒದಗಿಸಿ ಕೂಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ನಾವು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಯಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ತಾರೀಫಿಗಿಂತ ಪೋದಲು ಮಂಜೂರಾದ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಅನುಕೂಲ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದರೂ ಈ ಮಾನ್ಯ ನದಸ್ಯರ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಪಾಟೆಲ್.—ಹರಿಶ್ಚೆಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಅಧ್ಯ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಧ್ಯವಾಯಿತು. ಬಿದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಿಲ್ಲಾದಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿಭಾಗಾದಿಕಾರಿಯವರು ಹುಮಾಬಾದ್ ಜೂರಸಭೆಯವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹುಮಾಬಾದ್ನಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು 26-11-1968ರಲ್ಲಿ ರೆಕೆಂಡೆಂಪನ್ ಮಾಡಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ? ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು 20-6-1967ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಹುಮಾಬಾದ್ ಜಿಲ್ಲಾಗೂ ಕೂಡ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೆಲ್.—ಅಗ್ಗಾಗ್ಗೇ ಕೇಂದ್ರದಿಂತ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜಿಲ್ಲಾದಿಕಾರಿಯವರು ಮತ್ತು ವಿಭಾಗಾದಿಕಾರಿಯವರು ರೆಕೆಂಡೆಂಪನ್ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ 8-11-66 ರಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ನಾಲ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ನಡರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರಾದ್ದಿರುವುದರಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಹುಮಾಬಾದ್ ಇತ್ತಾನೆನಲ್ಲಿ ತೋರಿದ್ದಿಂದ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ಇವು ರಮಣಗೆ ಸಾಧ್ಯ. ಎಂಬುದನ್ನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಬೇಕೆಂದ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ.

*Indicates that remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

Amount spent on Medical Colleges and Attached Hospitals

Sri R. G. WALI (Hubli) [On behalf of S. R. BOMMAI (Kundgol)].—

294. Will the Minister for Health be pleased to state :—

(a) the amount spent by the Government during the last five years in respect of each Government Medical College and attached Hospitals in the State ;

(b) the basis of allotment of the finances to these institutions for each year ?

Sri Y. RAMAKRISHNA (Minister for Health).—

(a) Details are given in the statement appended.

(b) The requirements of the Institutions concerned.

(SRI Y. RAMAKRISHNA).

STATE

Showing the expenditure in respect of Government Medical Colleges and

Particulars	1	1964-65			1965-66		
		Normal 2	Plan 3	Total 4	Normal 6	Plan 7	Total 8
1	Medical College, Bangalore.	11.881	3.847	15.728	14.444	3.614	18,058
	Victoria Hospital	22.862	..	22.862	23.167	..	23.167
	Vanivilas Hospital	9.628	...	9.628	10.655	...	10.655
	Minto Ophthalmic Hospital, B'llore.	3.248	...	3.248	3.358	...	3.358
2	Medical College, Mysore.	12.699	2.716	15.415	15.251	2.980	18.231
	K. R. Hospital, Mysore.	11.753	...	11.753	13.139	...	13.139
	C h e l u v a m b a Hospital, Mysore.	4,290	...	4.290	5.080	...	5.080
3	Karnatak Medical College, Hubli.	10.426	0.787	11.213	11.567	0.989	12.556
	K. M. C. Hospital, Hubli.	15.115	...	15.115	16.516	...	16.516
4	Medical College, Bellary.	...	7.821	7.821	...	9.464	9.464
	College Hospital... } Hd. Qrs. Hospital . }	6.214	...	6.214	6.848	...	6.848
5	P. G. R. I and B o w r i n g and L. C. Hospital, Bangalore.	12.230	...	12.230	13.743	...	13.742

MENT

Attached Hospitals for the period from 1964-65 to 1968-69 (5 years)

1966-67		1967-68				1968-69		
		Normal	Plan	Total	Normal	Plan	Total	Normal
9	10	11	12	13	14	15	16	17
16.176	3.780	19.956	17.463	3.865	21.328	20.238	3.570	23.808
48.607	...	48.607	53.378	...	53.378	57.222	...	57.222
14.191	3.657	17.848	17.599	2.964	20.563	18.519	3.509	22.028
20.291	...	20.291	21.588	...	21.588	29.268	...	29.268
12.540	1.810	14.350	16.150	1.940	18.090	17.867	0.990	18.857
25.330	...	25.330	24.684	...	24.684	28.919	...	28.919
8.273	3.748	12.021	10.349	2.286	12.635	10.089	2.521	12.610
7.095	...	7.095	13.370	...	13.370	12.883	...	12.883
15.258	...	15.258	17.875	...	17.875	19.263	...	19.263

Sri R. G. WALI.—In answer to (b) it is stated that the requirements of the institution are taken into consideration for allotting money. The Karnatak Medical College, Hubli, has not been allotted adequate amount. There is dearth for beds and at present the patients are put in the verandah. May I know whether the Government is considering to increase the strength of beds as also necessary facilities?

† **Sri Y. RAMAKRISHNA.**—I will consider it.

Sri R. G. WALI.—There is also scarcity of medicines and X-ray plates in that Hospital and therefore adequate amount should be provided. Will the Government provide extra amount this year?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—Sir, I have already stated that I will consider it.

Sri S. SIVAPPA.—Are any standards prescribed by the All-India Medical Council for a full-fledged Government Medical College, and if so, whether those conditions have been fulfilled by the Government of Mysore where the Medical Colleges are running the hospitals?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—The Indian Medical Council has prescribed standards, viz., 600 bed hospital for every 100 students if they are attached to Medical Colleges. We are trying our best to see that this condition is complied with as far as possible. So far as the Government Colleges are concerned, this condition is almost complied with.

Sri S. SIVAPPA.—What about Bellary Medical College?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—So far as Bellary Medical College is concerned, the bed strength is 510—it is short by 90. Government will see that the prescribed conditions are fulfilled.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಬಿಗಾರಪತ್ರ.—ಕರ್ನಾಟಕ ಮುದಿಕರ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇರುವ ಅನ್ವಯತ್ವ ಒಳಿತ್ತು ದಾಗಿದೆ. ಈ ಅನ್ವಯತ್ವಯಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕನಾಟಕದ ಜನರು ಪಾತ್ರವಲ್ಲದ ಹಳೆಯ ಮುಖ್ಯನಾರಿನ ತಿಳಿಕೋಗ್ರಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನರು ನಕ ಶಾಪರ್ಸನ್‌ಗ ಪಡೆಯಲ್ಪಡ್ಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅನ್ವಯತ್ವ ಒಳಿತ್ತು ರಂಭಬಾಧಾಗ ಯಾವ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತೋಗ್ರೇ ಅದೇ ದರ್ಜೆ ಈಗ ಇಲ್ಲದ ಕಡುಹೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಒಳಿತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಹಾಗೆ ಆ ಅವಕ್ಕಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಜರಾನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಡಾಕ್ ನಾಃಫೀಯನ್ನು ಬಾಸಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ?

ಶ್ರೀ ವ್ಯಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ.—ಮೊದಲಗಿಂತಲೂ ಈಗ ಅಲ್ಲ ಸ್ಥಾಂಡಿಂಗ್ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿತ್ತೀಲ್ಲ. ಬೆಂದ್ ಸಂಭೇದ್ಯನ್ನು ಬಾಸಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾನ್ಯ ನಡವ್ಯಾರು ಯಾವ ಯಾವ ಅನು ಕೂಲಕೆಗಳನ್ನು ಬರಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಕೇಳಿವಾರ್ಹೀ ವ್ಯಾಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡು ಪುಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋತ್ತು ಮಾಡುತ್ತೀನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಡ್. ಪಾಂಡಿತ್.—ಇದೇ ಅನ್ವಯತ್ವಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆಂದ್ಯೆ ಏಷಿನಾಗಳೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೀನೆ.

Sri B. B. SAYANAK.—May I know the student-strength and bed-strength of each of the hospitals attached to Medical Colleges?

ಶ್ರೀ ಹೆಂ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ದೆಂಗಳಾರು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾರ್ಲೇಜ್, ಅಡ್ವಿಷನ್ 200, ಬೆಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ 1600, ಮೆನ್‌ಸೆಲರ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾರ್ಲೇಜ್, ಅಡ್ವಿಷನ್ 215, ಬೆಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ 1410, ಹುಬ್ಬಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾರ್ಲೇಜ್, ಅಡ್ವಿಷನ್ 201, ಬೆಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ 750, ಬ್ರಾಹ್ಮಾರ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾರ್ಲೇಜ್, ಅಡ್ವಿಷನ್ 150, ಬೆಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ 500.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—(ಆ) ಪ್ರತ್ಯೇಗ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಅಥಾದ ಮೇಲೆ ಈ ಒದಗಿನಿಷ್ಠೆಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಬ್ರಾಹ್ಮಾರ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾರ್ಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದು ನಾಕಾಪ್ಪ ಸಲ್ಲಿಲಭ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲಿಯಂದು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತ 200 ಮೆಡಿಕಲ್ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿರಿ. ಏಲ್ಲ ಸಲ್ಲಿಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿನಿಷ್ಠೆಯಿಂದುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ. ಆದರೆ ಈ ಅನ್ನತ್ವಗೆ ಈ ಕಡಿಮೆ ಒದಗಿನಿಷ್ಠೆ ಘಾಡಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ಹೆಂ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನ್ನತ್ವಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುದಕ್ಕೆ 84 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿನಿಷ್ಠೆಯೇ. ಈ ಹಾಜರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವೀರಿಸಲ್ಪ. ಅಗ ಕಟ್ಟಿದವ ಕೆಲಸ ನಾಕಬ್ಬು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ಪಾಟೀರ್. —ನಕಾರ್ ರೀ ಕಾರ್ಲೇಜ್‌ಗಳು ಇರುವ ಕಡೆ ನಾಕಬ್ಬು ಜಿಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿನಿಷ್ಠೆಯೇ, ಉಳಿದ ಕಡೆ ಒದಗಿನಿಷ್ಠೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಪಾಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾರ್ಲೇಜ್ ಇದೆ. ಆ ಕಾರ್ಲೇಜ್‌ಗೆ ನಂಬಿಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಂದು ಮೊದಲ್ ಅನ್ನತ್ವ ಇದೆ. ಆ ಅನ್ನತ್ವಗೆ ನಾಕಬ್ಬು ಜಿಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಎಕ್‌ರೇ ಹೈಫೋಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲ್ಪ. ಎಕ್‌ರೇ ತೆಗೆಸುವಾರು ಹೊಂಗಡೆ ತೆಗೆಸೆಕ್ರೆಟಿಕಿಡೆ. ಈ ಅನ್ನತ್ವಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಿಂಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯು ಅಡ್ವಿನಿಸ್ಟ್‌ಇಂಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ ಘಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ!

Mr. SPEAKER.—The Supplementary is Disallowed as it pertains to private College.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I invite your attention to appendix on pages 14 and 15. It is shown as 11.881. We are not able to understand what the figure is. We do not know whether it is lakhs or crores. May I know what is this figure?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—It is in lakhs.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—What information does it convey? Please explain. That information you have not provided.

Sri Y. RAMAKRISHNA.—The words ‘Lakhs’ is omitted.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—If it were lakhs, it should have been something. But it is shown as 11.881. I can understand if it is written like Rs. 11.88 lakhs. But it is written as 11.881. I cannot understand this.

ಶ್ರೀ ಹೆಂ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿ ನಿಸದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವದಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—It is 11,88,100.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—We have to learn mathematics now.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಬ್ರಾಹ್ಮಾರ್ ಹುಬ್ಬಿ.—ಹುಬ್ಬಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾರ್ಲೇಜ್‌ಗೆ ಹೆಸಂದಿಕೆಯಂಡಿರುವ ಅನ್ನತ್ವಯಲ್ಲಿ 750 ಬೆಡ್‌ಗಳವೇ, ರೆಕ್ಕುದ ಪ್ರಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ 125 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇರುತ್ತೇವು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲ 200 ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇವಾರೆ. ಹಾಗಾಗೂ ಹುಬ್ಬಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾರ್ಲೇಜಿನ ಸಂಖ್ಯೆ 75 ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಬಾಸಿ ವಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು, ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡ ಕಾರಣವೇ ಅಥವಾ ಚೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಅಳ್ವಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರೂ?

ಶ್ರೀ ಹೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಎವೆಚೆನ್ನಿ ಬಂದಾಗ ಸಂಡಯಾ ನಕಾರರದವರು ತಿಳಿತಕ್ಕ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾರ್ಡೆಜಾಗಳಲ್ಲಿ 50 ಪನ್‌ಎಂಟ್ ಸೀಡುಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯ ವಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಸಿ ವಾಡಿದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. That depends upon the nature of the case and it varies from bed to bed and person to person.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಡ್ಡಪೂಸ್ತಿಗೌಡ.—ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಖಚಿತ ರೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸರಾಸರಿ ಒಟ್ಟು ರೋಗಿಗೆ ಪೆಚ್ಚ ಹೊಸಾನ್ನು ಖಚಿತ ಮಾಡುತ್ತಿರಿ, ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನ್ವತ್ತೆಗೂ ಇನೆಣ್ಣಂಬು ಅನ್ವತ್ತೆಗೂ ವ್ಯತಾನ ಇದೆಯೇ? ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟು ರೋಗಿಗೆ ಎಟ್ಟು ಖಚಿತ ಮಾಡುತ್ತಿರಿ?

ಶ್ರೀ ಹೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಇದನ್ನು ಜ್ಯೇಷ್ಠವಾದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

Loss due to burning of Underground Cable at M.I.S.L., Bhadravathi

420. ABDUL KHUDDUS ANWAR (Bhadravathi).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state:—

- (a) the total loss incurred due to burning of the underground cable in Mysore Iron and Steel Limited, Bhadravathi (Ferro-Silicon) Plant and the reason for the same;
- (b) whether it was due to the bad maintenance and lack of proper supervision;
- (c) whether it was not possible to save the O.C.B. set if the fire engine had come in time and save 3 lakhs by preventing the O.C.B. set catching fire;
- (d) the reason for allowing so much oil to be accumulated in this duct;
- (e) whether there is let out to these ducts?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY (Minister for Industries, Information and Publicity).

- (a) Rs. 14,535. Due to heavy surge in the H.T. Cable leading from the circuit breaker to transformer resulting in puncturing of cable.
- (b) No.
- (c) The fire engine came in time and still it was not possible to save the O.C.B. set.
- (d) There was no accumulation of oil in the duct.
- (e) Yes.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR. In answer to (a) it is stated there is a loss of Rs. 14,535. Does it include the stocks of O.C.B. set?

SRI M. RAJASEKHARA MURTHY.—Yes. The damage was only to the extent Rs. 14,535. There is no loss on account of any other thing.

SRI ABDUL KHUDDUS ANWAR.—You have agreed that O.C.B. set should not be saved. Do you know the cost of each O.C.B.? It costs nearly Rs. 5 lakhs.

SRI M. RAJASEKHARA MURTHY.—A portion of it is damaged. The damage comes to about Rs. 14,535. It is not correct to say that the cost of O.C.B. set is Rs. 5 lakhs.

SRI ABDUL KHUDDUS ANWAR.—You have stated there was no accumulation of oil in the duct. Even to-day there is a new duct accumulated with oil. There is no outlet. You were not able to take the Fire Engine in time which is within one furlong from the spot. What action have you taken against the erring officers?

SRI M. RAJASEKHARA MURTHY.—The fire engine was at a distance of about one furlong. It came in time, but it could not save the damage. The hon. Member who was working there knows that every duct will be having outlets.

SRI C. K. RAJAIAH SETTY.—Was not the Government aware that such a damage would occur to this O.C.B. set? What precautions the Government had taken? Is this the efficiency of the Government?

SRI M. RAJASEKHARA MURTHY.—Every possible precaution has been taken. But this was 55 years old.

SRI S. SIVAPPA.—In answer to (c) it is stated O.C.B. could not be saved. But you were pleased to say that it is not completely burnt out and only a portion of it is damaged. May I know what is the cost of the O.C.B.?

SRI M. RAJASEKHARA MURTHY.—I want notice.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚೆನ್ನೇಗೌಡ.—ಕೆಲ್ಲಿಗೆ 55 ವರ್ಷ ವರ್ಷ ವರ್ಷ ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ಇಂದ್ರಾಜಿತ ಅವಧಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಸಿಹಂಥ ಇಲ್ಲವೇ, ನಿತ ವರ್ಷಗಳಾದ ಹೊರೆ ಅದನ್ನು ಉದಳಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೃತ್ಯಾಲ್ಪದ್ಧತೆ!

SRI M. RAJASEKHARA MURTHY.—For some more years.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ಕಾಮಲನಾಯಿ.—ಎ.ಸಿ.ಬಿ. ಕೆಲ್ಲಿಪಾ' ಹೆನ್ನಾಯಾಗಿದೆ ಎಂಬು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ?

SRI M. RAJASEKHARA MURTHY.—I have not got those details.

SRI ABDUL KHUDDUS ANWAR.—The Minister is misleading the House. This plant was installed only about 18 years back. This cannot be 55 years old. It was installed in the year 1952. The new O.C.B. set was purchased from Germany. He says the damage caused is only Rs. 14,535. I do not agree with him. I want to know the cost of each O.C.B. set?

SRI M. RAJASEKHARA MURTHY.—Though it was installed in the year 1952, it was 25 years old then. With regard to his other question, it has to be verified.

Sri S. SIVAPPA.—In answer to (c) it is stated it was not possible to save the O.C.B set. But now he says he does not know the cost of the O.C.B. and does not know the details.

Mr. SPEAKER.—Hon. Minister says that he has no information at present.

9-00 A.M.

Sri S. SIVAPPA.—In answer to (c) you have stated that it was not possible to save the O.C.B. set. May I know whether the O.C.B. set has been completely lost or partially lost?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—I want notice.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಅಗ 14 ಸಾವಿರ ಚೆತ್ತರ ನಷ್ಟಪೆಂಬುದನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಬುಕ್ ವಾಲ್ಯು. ಅಗ ಇದನ್ನು ರಿಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಸ್ಟ್ ಎಪ್ಲಾಗ್ಸುತ್ತುದೆ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—The replacement cost of the damaged portion is Rs. 14,535.

Criteria for determination of Scheduled Caste

454. **Sri M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN (Sirsi).**—

Will the Minister for Social Welfare be pleased to state.—

(a) whether the State Government has received a directive from the Central Government in the year 1959-60 to the effect that for determination of "Scheduled Caste", untouchability shall be the "Criteria";

(b) if so, the action taken by Government following the receipt of the directive?

Sri V. L. PATIL (Minister for Social Welfare).—

(a) Yes. During the year 1958.

(b) According to the directions of the Government of India, only those communities which suffer from the stigma of untouchability or near untouchability and who are socially and economically very backward are to be included in the list of Scheduled Castes. Action is being taken to delete certain castes from the list of Scheduled Castes and the question is under the consideration of Government of India.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ನಾನ್ನು, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾನ್ಯರು ಏನನ್ನೆಂತವರು ಯಾರು, ಯಾವಾಗ್ಾ ಜನಾಂಗ? ಅವಧಾ ಅನ್ಯಾನ್ಯ ಎನ್ನುತಕ್ಕಂತಹು ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ವೇದಲಂಡಪು ಅನ್ನತ್ಯಾರು ಎನ್ನತಕ್ಕಿಂತಹ ಜನಾಂಗ ಇತ್ತು. ಯಾರು ಬೇರೆಯಾರಿಂದ ಮುಖ್ಯಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡಿದ್ದರೇ, ಅವರನ್ನು ಅನ್ನತ್ಯಾರು ಎಂದು ಕರೆಯಾತ್ಮದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—1958ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಪರಿಶ್ಯೇ ವರ್ಗದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಶಿಥಾರನು ಮಾಡಬೇಕಂದು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಕಳಿಸಿದಂತಹ ಪರದಿಯ ನಾರಾಂಶವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರೋ!

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಯಾರು ಬೇರೆ ಜನರಿಂದ ಮುಖ್ಯಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದರೂ, ಆ ತರದ ಜನರಿಗೆ ಶೆಡ್ಯೂಲ್ ಕಾಸ್ಟ್, ಶೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ರಿಕ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು 1959ರಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋರ್ಜ್‌ನ್ನು ಬಿಂದಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಈ ಅನ್ನತ್ಯಾರು ಕಳಂಕದಿಂದ ತೊಂದರೆ ಗೀಡಾಗುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಬಹುಮಾಟ್‌ಗೆ ಅವರನ್ನು ಹೋಲುವವರನ್ನು ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಿಯಲ್ಲಿ ದೀನೇಬಿಲಿಟ್‌ನ್ನು ಇರತಕ್ಕದರು ಯಾರು?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅದರಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕವ್ಯಾಖಗಳು ಇವೆ. 10 ಕವ್ಯಾಖಗಳು ಇವೆ.

Sri G. DUGGAPPA.—May I know the castes that are being considered to be deleted from the list of Scheduled Castes?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬಿಲ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಒಂದ ಹೊರೆ ಯಾವುದನ್ನು ಡಿಲಿಟ್ ಮಾಡಬೇಕಂಬಿದನ್ನು ಯೋಚನಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಈಗ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟನ ಮುಂದೆ ಇದೆ.

Sri J. P. SARWESH.—May I know which are the communities that have been recommended by the Mysore Government to the Central Government for deletion from the list of Scheduled Castes, Sir?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸಂಟ್ರಲ್ ಗೌರ್ವಪೆಂಟಿನಿಂದ ಕಮಿಟಿ ಒಂದಾಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜರರು ಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ವಾದಿಸ್ತಿರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೊಬಿ ಜನಾಂಗ, ಕೊರಮ, ತಿಪ್ಪ, ನುಡುಗಾಡು ಸಿದ್ದಿ, ಕಂದಾಚಾರ ಮುಂತಾದುವರ್ಗಗಳು ಇವೆ.

Sri M. S. KRISHNAN.—May I know whether the Scheduled castes persons who have subsequently converted themselves into Christians and Buddhists have represented to the Government that they should be included in this list and if so, what is the stand of the Government in that behalf?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅವರು ಕೇಳುವ ಪ್ರತ್ಯೇ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಅವರು ಬುದ್ಧಿನಂ ಮತ್ತು ಕೃತ್ಯಾನ್ಯಾ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ವಾಚಿರ್ ಅದವರನ್ನು ಶೆಡ್ಯೂಲ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಶೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ರಿಕ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಈ ಅಂಟು ಜಾಡ್ಯವನ್ನು ತಡೆಯಿರಬಾರದೆ ಇಲಕ್ಕ ಜನರು ಆಗಾಗಲೇ ಮತ್ತಾಂತ ರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೂ ನಷ್ಟ ಅವರ ನೈತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೆಯೇ ಇವೆ. ಅವರಿಗೂ ನಷ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಅನುಕೂಲದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸುತ್ತಿರೋ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದೂಧರಿಗೆ ಯಾವ ತರದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಆ ತರದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

Steps to save ryots on account of Reduction of Prices of Foodgrains

500. Sri G. RAME GOWDA (Doddaballapur).—

Will the Minister of State for Food and Civil Supplies be pleased to state :—

(a) whether the Government has thought of stopping importing and distribution of foodgrains in Bangalore District ;

(b) whether it has come to the notice of the Government that prices of foodgrains have come down very much ;

(c) whether they are aware that the ryots are incurring heavy losses as the production cost of foodgrains is increasing day by day and prices of foodgrains are reducing ;

(d) whether it has come to the notice of Government that such a position is discouraging ryots to take up production of foodgrains ;

(e) the steps taken by the Government to protect ryots from such position ?

Sri B. VITHALDAAS SETTY (Minister of State for food and Civil Supplies).—

(a) to (d) Except wheat, Government is not importing any foodgrains in sizable quantities. The same policy regarding import and distribution of foodgrains as was followed during last year is continued this year also. It is no doubt true that the prices of foodgrains have come down when compared with the corresponding periods in previous years.

Even though the prices of foodgrains have registered a downward trend, growers are getting an economical return due to increased quantum of production from adoption of improved methods of cultivation.

(e) Procurement price of paddy has been increased, by Rs. 2 per quintal. Government have also decided to purchase whatever quantities of paddy and jowar offered by the growers at the procurement prices, namely, Rs. 50 per quintal for coarse paddy and Rs. 52 per quintal for jowar.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಅಗ್ನಿತರಿಗೆ ಅದುನಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯ ವಾಡುವುದರಿಂದ ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಬೇಗಳರು ಸೆಲ್ಲಿಯ ಅಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಕಾನ್ಸ್ ಕಂಡುಹಿಡಿದ್ದೀರಾ !

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಶ್ವಲಭಾನುಶೆಟ್ಟು.—ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಅಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳು ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಅಗುವುದಲ್ಲ. ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಬೇಗಳರು ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಎಷ್ಟುವಾರೂ ಗೋಧಿ, ಭಕ್ತ, ರಾಗಿ, ಇವಗಳಿಗೆ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಕಾನ್ಸ್ ಎಷ್ಟಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಶ್ವಲಭಾನುಶೆಟ್ಟು.—ನಾಬಿಂಧನಾ ತಜ್ಜ್ಞರು ಅದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್‌.—ತಾವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಭತ್ತದ ಪಚ್ಚೆನೇ ಪ್ರೋನನ್ನು ಕ್ಷಯಿಸಲಿಗೆ ರದು ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಯ ಅಗಾಗೆ ನಾರಿದ್ದೀರಿ. ಅದರೆ ಜೋಳಕ್ಕೆ ಮೆದಲನ ಬೆಯೆನ್ನೇ ನಿಗದಿ ವಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇಡಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ವಾತ್ತು ಭತ್ತಕ್ಕ ಹೇಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಹಾಗೆಯೇ ಜೋಳಕ್ಕು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರೋ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಿತ್ತಲ್ ದಾಸ್.—ಈಗ ಕೆಂಟಿರತಕ್ಕಿಂತಹ ದರಕ್ಕೂ ವಿಕರ್ಚರ್ ದರಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಈ ದರಕ್ಕೆ ರೈತರು ಸಾಕಷ್ಟು ತಂದುಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಈಗ ಮಾಂದು ವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರನ್.—ಮಾನ್ಯ ವಾಂತಿಕ್ಯವರು ತಟ್ಟಿರು ಬೌರಡಕ್ಕನ್ ಕಾನ್ನನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಧ್ಯಾರಿಂದ ದಯಾವಿಷಯ ತಾವು ಅವರು ಕಂಪುಹಿಡಿರತಕ್ಕ ಅಂತಿಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರೋ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ರಿತ್ತಲ್ ದಾಸ್.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಟರ್ ಪ್ರೋನ್ ಕಮಿಟಿನ್ ಸವರು ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತಟ್ಟಿರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೂಲಂಕಪ್ಪವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ನಾಯಕರಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಒಂದು ಕಾರಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿನೇ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರನ್.—ತಟ್ಟಿರು ಬೆಲೆ ನಿಗದಿಮಾಡುವ ವಿಷಯವೇನು ಬದುರೆ ಕೇಂದ್ರಿದ್ದು ಕೆಂಬಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕ್ಷಯಿಸಾಲ್ ಉತ್ತನ್ನತ್ವ ಏಷ್ಟು ಬೆಲೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು.

Sri B. VITHALDA'S SETTY.—That aspect has also been taken into consideration.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ್.—ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಕಾರವನ್ನು ಬೇಕೆಲ್ಲಾಗುವದರಿಂದ ಸವರು ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತಟ್ಟಿರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೂಲಂಕಪ್ಪವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ನಾಯಕರಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಒಂದು ಕಾರಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿನೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ರಿತ್ತಲ್ ದಾಸ್.—ನಾನು ಪೂರ್ವದೇ ಹೇಳಿದ್ದೀನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲ್ದಾರ ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವದೇ ಜೋನ್‌ರ್ ಸಿನ್‌ನ್ ಅವಕ್ಕೆ ಕವಿಲ್ಲವೆಂದು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಕಾರ ಮಾಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಮೀಕ್ಷಾನ ಸ್ಥಿರಿಸಿದ್ದಾಗಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಾಧೀನ ತಿಳಿಸಿದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಮೀಕ್ಷಾನ ನಡೆಯುವುದೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಕಾರ ಪ್ರಾಂತಿಕಗಳೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್.—ರೈತರಿಗೆ ನಾಾಯಾಗಾಗಿ ಬರಬೇಕಾದಂಥ ಒಂದು ಬೆಲೆ ಪನಿಯೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾಗೆ ಪೋಣ ಒಮ್ಮೆತ್ತಮದೆ. ಅವರ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನಗಳು ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕನ್ನೋಮ್ಮೆನ್‌ಗೆ ತೋಂದರೆಯಾಗದಕಾಗೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ರಿತ್ತಲ್ ದಾಸ ಶಟ್ಟೆ.—ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿಇತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದೀದೆ, ಹೊಸ ನಲಕೆಗಳು ಫನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ದಯಾವಿಷಯ ಕಣಕಿಸಿ. ಅವನ್ನು ಕೂಲಂಕಾರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆತ್ತಿನೇ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ದೇನಾಯಿ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಪೊರ್ಕಿಕೊಂಡೆಂಬೆಂದು ರೇಖೆ ಪ್ರಕಾರ ರೈತರು ಬತ್ತ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರೆ ಜೋಳಿದ ಪ್ರೋನ್ ಪೊರ್ಕಿಕೊಂಡೆಂದು ರೇಖೆ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಕ್ಷಯಿಸಾಲ್ಗೆ ಇತ್ತೀರು ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಾರಿಂದ ಅವರಿಗೂ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋನ್ ಕೊಡುವುದಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ರಿತ್ತಲ್ ದಾಸ ಶಟ್ಟೆ.—ಈ ಪ್ರೋನ್ ವಿಚಾರ ಎಷ್ಟು ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬಿದು ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ್.—ಒಂದು ಕಮಿಟಿನ ಚರು ಉತ್ತಾದನೆ ಬೆಲೆಯು ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಅಭಿಪೂರ್ಯವನು ಕೆಂಟಿರತಕ್ಕಿಂತಹ ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯದ್ವಾರ್ಯ ಬೆಲೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉತ್ತಾದನೆ ಬೆಲೆ ಇದೆಯಂದು ಅವರು ಅಂತರ ವಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಟಿರಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಅಭಿಪೂ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ)

ಬೆಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಳನು ತ್ತಿರ್ಣಾ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಜೋಳ ಮತ್ತು ಬತ್ತಕ್ಕೆ ಅವರು ಉತ್ತರದನಾ ಹೇಳೆ ಎಷ್ಟುಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ?

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಲಭಾಸತೆಚ್ಚ.—ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ನೇಹಾಲಿಗಿ ಕೋರ್ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಕವರ್ಸ್‌ಗ್ರಾಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾದ ವಾಹಕತಿ ನಷ್ಟಿಲ್ಲ. ತಪಾಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದರೆ, ಇಂತಿಂಫ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಏತಿ ಹೇಳೆ ಇದೆಯಾಂತಿರಂತು ಅಲ್ಲಿನ ತಜ್ಜರು ಬೇಕಾವಪ್ಪ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗ್ರಾದ.—ಉತ್ತರದನ್ನು ಬೇರೆಯ ಬಿಂಬಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಜ್ಜರು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾತ್ರಂ ಗಳು ಹೇಳಿದರು. ನಿಜವಾರಿ ಜಯಾನಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ವರು ತಜ್ಜರೇ ಅಥವಾ ಪ್ರಸ್ತರಗಳನ್ನು ಒದಗಿತಕ್ಕ ದಿರ್ಕೊಳ್ಳಿರಾ? ಯಾರು ತಜ್ಜರು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರ್ಣಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಶ್ವಲಭಾಸತೆಚ್ಚ.—ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಕದಲ್ಲಿ ಒವಿರತಕ್ಕುವರು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕುವರ ಪ್ರಸ್ತುತಿಗಳಿಲ್ಲ. ಈ ಎಂಬೆನ್ನೀ ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಯೋಜನೆವಾಡಿ ಅದಕಾಗಿ ಒಂದು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಟಾಲ್ ನಿರ್ವಹಿಸಿರುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇವರೆಡರೂ ಕಲಿಂ ಸಮ್ಮ ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ದಿಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡು ಕಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅದ್ವಿತೀಯ ಪ್ರಸ್ತುತಕದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರೇ ಅಗಪ್ರೀ ಅಥವಾ ವ್ಯವಸಾಯ ವಾಡುವವರಾಗಪ್ರೀ ಯಾರೂ ಆ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಕಾಗುಂಡಿಲ್ಲ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I would like to know from the Government how many quintals of food grains they have purchased in pursuance of their price support policy this year?

Sri B. VITHALDAS SETTY.—If the hon. Member puts a separate question, I will be able to furnish figures.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗ್ರಾದ.—ಈಗ ಆಕಾರವಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ತರಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆಯಿಂದು, ಹೇಳಿದ್ದಿರ್ಣಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಎತ್ತು ಇಂಖೋಚೆಂಡ್ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರ್ಣಿ? ಅದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯುತಕ್ಕ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ಪಯೋಗಿಸುವದಕ್ಕ ನಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಶ್ವಲಭಾಸತೆಚ್ಚ.—ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಈಗ ಎತ್ತು ಉತ್ಪಯೋಗಾದ್ಯಾತ್ಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಣಕ್ಕೆಯೇ ಇವೆ. ಅದನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸ ನಡ್ವುರ ಅವಾಹನ ಗಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯುಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ.

Revenue Pockets in Bangalore City Corporation Limits

511. Sri T. R. SHAMANNA (Fort).—

Will the Minister of State for Municipal Administration be pleased to state.—

(a) whether the Bangalore City Corporation is aware that there are many Revenue Pockets existing within the Corporation limits which are not taxed though they are enjoying all the facilities from the Corporation;

(b) the number of such Revenue Pockets ;
 (c) whether the Government would regularise (by collecting taxes the area in Kempegowda Nagar (Division No. 30) from big drain up to Ramakrishna huts ?

Sri B. M. PATIL (Minister of State for Municipal Administration). --

(a) Yes.
 (b) Ten.
 (c) Yes.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ.—ಅಗ 10-15 ಮಂಗಳು ದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಾನಾ ಭಾಗ ಗಳಲ್ಲಿ ನಾವಿರಾರು ಮನೆಗಳಾದ್ಯಂಥ ಅವರು ಕಂಡಾಯಿವನ್ನು ಕೊಡದೆಯೇ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್‌ನಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ಅನ್ವಯಶ್ರಯವಾಗಿ ಬರಹೀಕಾರದಂಥ ತಂಗೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಗ ಹೆಚ್ಚು ತಂಗೆಗಳನ್ನು ವಿಕ ಕಾರುತ್ತಿದ್ದಿರಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ತ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಇಂತಹ ರೆವಿನ್ಯೂ ಪಾಕೆಟ್‌ನ ಅನೇಕವೇ ಅದರೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್ ಚರ್ಟ್ ಲಾಯಂಡ್ ಮತ್ತು ನಾನಾ ಅಗ್ರಿಕಲ್ ಚರ್ಟ್ ಲಾಯಂಡ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿಭಾಗವಾದದ ಅವ ಕಾಗೆಯೇ ಬೇಕಿದುಂದಿದೆ. ಅವು ಅಗ ರೆಗ್ಸ್ ಲರ್ಪ್‌ಬೋ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುತ್ತದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ.—ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಷ ಇಂಪ್ರೋವ್‌ಮೆಂಟ್ ಕ್ರಿಸ್ಟೀನ್ ಬೇಕ್‌ಎಡ್ ನವರು 15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಜಮಾನಗರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ವಾಡಿ ಅವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಗಾಗಲ್ ಬಂಡೂವರ ಕೋಣ ರಷಾಯಿ ಖಚ್ಚುವಾಡಿರ್ದೀ ಅರ್ಥ ಭಾಗವನ್ನು ನಹ ಸರಿಸಬಿಲ್ಲವಾದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಳಂಬಿದಿದ್ದ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವದಲ್ಲದೆ, ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್‌ಗೂ ವಿಶೇಷ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದಿಂದ ಈ ಕ್ರಿಸ್ಟೀನ್‌ನೇ ಏರಿಯಾಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್‌ಗೆ ನೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಕ್ಷೆ ದವರು ಏಷಾ ದುವಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಶಾಮಣ ನವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನರಿ. ಅನ್ ಅತರ್ವೈಬೋ ಕನ್ಸ್‌ನ್‌ಕ್ಕೆ ಇರುವಾಗ ಅವನ್ನು ವಿಡಾರಿಸಬಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯಿದು. ಅದರೆ ಹೂಮ್ಯಾನ್‌ಪೇರಿಯನ್‌ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ನೌಕರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ರೆಗ್ಸ್ ಲರ್ಪ್‌ಬೋ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವುಕಡೆ ಅಗಾಗಲ್ ರೆಗ್ಸ್ ಲರ್ಪ್‌ಬೋ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಕಲ್ಪ ಕಡೆ ರೆಗ್ಸ್ ಲರ್ಪ್‌ಬೋ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀವ್ರ ಅಶ್ವ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ನಂಜಪ್ಪ.—ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ದುಡ್ಡ ಕೊಡದೇ ಇಡ್ಡರೆ ಅಂತಹವರ ಮನೆಗೆ ಅನೇಕೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಹಾಕುವುದು, ದುಡ್ಡ ಕೊಟ್ಟಿರುವವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಅನ್ವಯ ಮೆಂಟ್ ಹಾಕುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅದು ನಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎನ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನಾನ್ನಾನು ದೀರ್ಘ ಪಾಕೆಟ್ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನುತ್ತು ಮುತ್ತು ಇದುವರ 34 ಗಾರ್ಜುಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿರಿ. ನನ್ನೇ ಅಧಿದಾಯಿಗೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಪರಿಯಾ ಅನ್ನು ರೀಕನ್‌ವೇ ಮಾಡಿತ್ತೇದೆ ರೆಗ್ಸ್ ಲರ್ಪ್‌ಬೋ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ನಹ, ಕ್ರಿಸ್ಟೀನ್ ನವರು ಚೌಕಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಸ್ಕ್ರೋರ್ ಮಾಡಿ ಆ ಸ್ಕ್ರೋರ್ ಒಳಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಅವನ್ನು ಪಾಕೆಟ್ ಎಂದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವ ಬಂದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಪಾಕೆಟ್ ಎಂದು ವಾಡಿ ಇದು ನಮ್ಮ ಪರಿಯಾ, ಅಲ್ಲಿ ಪನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ವಾಟಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಕರಾರು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕೃಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರ್ದಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ತಾವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರೆವಿನ್ಯೂ ಪಾಕೆಟ್‌ನ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದೆ. ಕೆಲವು ಜನ ಲ್ಯಾನ್ಸ್‌ನ್ನು ಇಲ್ಲದೆ ರಾಂಡ್ ಕನ್‌ವಿಚರ್‌ ಮಾಡಿದೆ ಕಟ್ಟಿದವನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಗಲ್ಲೇ ಇರ್ಲಾ ನ್ಯೂಲಭ್ಯೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬು ಒತ್ತಾಯ ಬಂದಿರು ಪ್ರದರಿಂದ ಹೃಮಾನಿಸಿರಿಯಾನ್ ಗ್ರೌಂಡಿನ ಹೇರೆ ಇರ್ಲಾ ಏಫಿಜಾದ ನ್ಯೂಲಭ್ಯೂಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವನ್ನು ರೆಗ್ಯುಲರ್ಯುನ್ ಘಾರದಿಕ್ಕು, ಯಾವ ಯಾವ ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ರೀ ಕನ್‌ವೇ ಮಾಡಬೇಕು ಅವರಿಂದ ಇತ್ತೂಕ್ಕು ಘನಾಲು ಘಾರದಿಕ್ಕು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

Continuance of Essential Commodities Act

567. Smt. WINNIFRED F. FERNANDES (Coondapur).—

Will the Minister of State for Food and Civil Supplies be pleased to state :—

(a) whether Government proposes to assess the need to continue the applicability of the Essential Commodities Act, on various articles, which are declared as such, under the said Act ;

(b) whether the Government is aware, that the High Court of Mysore has in a recent judgement suggested that Government should periodically assess such needs and if so, the action if any taken in this regard ?

Sri B. VITHALDAS SETTY (Minister of State for Food and Civil Supplies).—

(a) Yes.

(b) Yes. The matter is under examination.

Smt. WINNIFRED F. FERNANDES.—Supplementary to (a), In what way do you propose to assess the need to continue the Essential Commodities Act ?

† **Sri B. VITHALDAS SETTY.**—There is the judgment of the High Court of Mysore dated 28th November 1969. We are considering in what way we could revise or continue the order.

Smt. WINNIFRED F. FERNANDES.—What is the action you have taken at present after the High Court passed this judgment ?

Sri B. VITHALDAS SETTY.—No action is taken. It is under serious consideration by Government; we are examining what action to take.

Smt. WINNIFRED F. FERNANDES.—Why do you want to continue or revive the Essential Commodities Act periodically? Is it in the interests of the public consumer or is it in the interests of the blackmarketeers ?

Sri B. VITHALDAS SETTY.—Government feel that it is in the interest of the public. I do not know how the hon. Lady Member feels about it.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಬಿ. ಹಂಪಡ್ಯ. — ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ಜಡ್ಜವೆಂಷಿನಲ್ಲಿ ಏಂಬೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಇದೆಯೇ?

Sri B. VITHALDAS SETTY.— I will read one sentence from the High Court judgment:

“It is desirable that the Government should review from time to time the supply and demand position of essential commodities included within the scope of the Order to ascertain whether there has been any material change in respect of it since the order was made; whether there is need to continue any particular or all the provisions thereof in regard to all or any of these commodities.”

This is what is said in the judgment.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಕ್ಕೆ.— ಅಗತ್ಯಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಅದೇಶ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಎನನ್‌ಪಿಯಲ್ ಕವೆಲ್ಲರಿಪ್ಪನ್ ಅಕ್ಷಯ್‌ನೋಳಗೆ ಕೊಳ್ಳಿಂಥ ಅನೇಕ ಅರ್ಥರೂಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಿಡ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಟಿಸಿ, ಮಾಡಬೇಕ್ಕು ಇಲ್ಲವಿದೆ ರೆತ್ತಿಗೆ ಕಾಳಬೆಳ್ಳು ಎಂದು ನಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅಧಿಭರುತ್ತದೆ. ದಿಕ್ಕರೆಪ್ಪನ್ ಅರ್ಥ-೦ ಅದು ರೈತರಿಗೂ ಸಹ ಅವು ಆಗುತ್ತದೆ, ಮೂವ್‌ಮೆಂಟ್‌ಅರ್ಫರ್ ಸಹ ರೈತರಿಗೆ ಅಪ್ಪಣಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರದ್ಯಂ ಸಿಹಿಯೇಂಬ್ರಾಹಿ ಹೇಳಿಗೆ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದುದರಿಂದ ಅಂತಹ ಕೆಲವು ಅರ್ಥರೂಗಳನ್ನು ದುಷುಟಿಟ್ಟು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವರ್ಯತ್ವಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

Sri B. VITHALDAS SETTY.— Please wait for another 15 days. We are already considering and we hope we will be able to do something within that time.

ಶ್ರೀ ಭೋಜಾರಾ ರಘುರಾಮುತ್ತಿಪ್ಪ.— ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ್ವಾ ಅಕಾರ ದವಸಗಳ ಸರಬರಾಜು ಚೇಕಾದಮ್ಮು ಉಂಟು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅಕಾರ ದವಸಗಳ ಮೇಲೆ ಇರುವ ರೀತಿ ತಗ್ದೆಹಾಕಬುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಶ್ವಲಾಂಕಾಸತ್ತಿಪ್ಪ.— ಅಕಾರಧಾನ್ಯಗಳ ರೀತಿಯಿಂದ ಬೇಸಾರಾಯಗಾರರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನ ಉಂಟು ಎಂದು ಸರಕಾರ ಅಭಿಭಾಬು ತಡುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಹೊಂದ ಹೊದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಗ್ದೆಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಅಭಿಭಾಬು ಹೀಗೆ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಸರಕಾರ ಇನ್ನೊಂದು ಪರಿಶೀಲನಾರ್ಥಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.— ತಾವು ಇನ್ನ ದಿ ಇಂಟರೆನ್ಸ್ ಅಪ್ ದಿ ಪಬ್ಲಿಕ್, ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅಂದು ನಾಟ್ ಇನ್ ದಿ ಇಂಟರೆನ್ಸ್ ಅಪ್ ದಿ ಬಾಲ್ಕ್ ವಾರ್ಕ್‌ಎಂಟಿಟ್ಯಾಲ್ ಎಂದು ಹೇಳೇಳಿಲಾಯಿತು. ಪಬ್ಲಿಕ್ ನಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಕ್ ವಾರ್ಕ್ ಪಿಯಾರ್ಸ್ ಸೇರುವಿದ್ದಿಲ್ಲವೇ? ಸೌತ್ ಕೆನರಾದ್ವಾ ಬಾಲ್ಕ್ ವಾರ್ಕ್‌ಎಂಟಿಟ್ಯಾಲ್ ವಿವರಿತ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾವೇ ಪಿಯಾರ್ಸ್ ಕರ್ಮಾಡಿಟ್ನ್ ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುವ ಬಾಲ್ಕ್ ವಾರ್ಕ್‌ಎಂಟಿಟ್ಯಾಲ್ ಬೇಕಾದಪ್ಪು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಶ್ವಲಾಂಕಾಸತ್ತಿಪ್ಪ.— ಪಬ್ಲಿಕ್ ನೋಳಗೆ ಬಾಲ್ಕ್ ಕ್ರಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್‌ರ್ ಸೇರಿತ್ತಾರೆ ಮರ್ಕೆಟರ್‌ನ ಸೇರಿತ್ತಾರೆ, ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರೂ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿತ್ತಾರೆ. ಬಾಲ್ಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್‌ರ್ ಎಂದು ಒಂದು ಜನರ ಗುಂಪು ಇಲ್ಲ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಎಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ.— ರೈತರಿಂದ ರೆಮ ಮಾಡಿದ ಧಾನ್ಯ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಸೂಕ್ತನೆಗಳ ಉಗಾಳಿದಲ್ಲಿ ಕೊಳೆತು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒನ್ನ ಧಾನ್ಯ ಇರುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿಶ್ವಲಾಂಕಾಸತ್ತಿಪ್ಪ.— ಅಂತಹಂದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.— Sri M. Nagappa is permitted to put Question No. 587 on behalf of Sri G. Amare Gowda.

Farming Societies in Sindhaur Taluk

587. Sri M. NAGAPPA (Raichur) [On behalf of Sri G. AMARE GOWDA (Sindhunur)].—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

(a) the number of Farming societies existing in Sindhnoor Taluk ;

(b) out of then the number of defunct Societies ?

Sri B. L. GOWDA (Deputy Minister for Co-operation)

(a) 18.

(b) 8.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—18 ಕುಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸರಕಾರ ಜಮಾನುಗಳು ಏನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇರೆ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದ ಜಮಾನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಕೆಲವರು ಜಮಾನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಎಂಟು ಸೋಸೈಟಿಗಳು ದಿಫಂಕ್ಟ್ ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಸರಕಾರದ ಜಮಾನು ಕೊಟ್ಟಿಂಥ ಸೋಸೈಟಿಗಳು ಎಷ್ಟು?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಕೆಂಗಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೋಸೈಟಿ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ 110 ಎಕರೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಕಾನೂರು ಸೋಸೈಟಿಗೆ 152 ಎಕರೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ರಾಡಕೊಂಡ ಸೋಸೈಟಿಗೆ 145 ಎಕರೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಗೋರ್ಬಾಲ ಸೋಸೈಟಿಗೆ 34 ಎಕರೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಗೂರ್ಬಾಲಕಾರ್ಯಾಂಭ ಸೋಸೈಟಿಗೆ 225 ಎಕರೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಬಿಂದಿವಾಲ ಸೋಸೈಟಿಗೆ 243 ಎಕರೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಉಪ್ಪಾಲ ಸೋಸೈಟಿಗೆ 265 ಎಕರೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಮಾಧವನಗರ ಸೋಸೈಟಿಗೆ 147 ಎಕರೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಇಂತಹ ದಿಫಂಕ್ಟ್ ಸೋಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರ ಜಮಾನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಜಮಾನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನು? ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಸರಕಾರದ ಜಮಾನುಗಳವೇಲೇ ಕೊಟ್ಟಿಂಥ ರೋನ್ ಎಷ್ಟು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಂಟ್ ಎಷ್ಟು? ರೋನ್ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಂಟ್ ನ ವ್ಯವಕ್ಕೆ ಯಾವ ಧ್ವನಿಯಾಂದ ವಾಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ನಾಮಾನ್ಯವಾರಿ ರಾಜ್ಯಾಂದ್ರೇಸ್ ಲೀಬರ್ಸ್ ನ್ನು ರಿಕಾಬಲಕ್ಸೀಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯೋಜನೆ ಇವೆ. ತೆಲುಗು ಸೋಸೈಟಿಗಳನು ಪುನರ್ಪಡಿಸಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋತ್ಸವದ್ವಾರಾ ಇದೆ. 18 ಸೋಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೋಡಿಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳು ಹೇಳಿರುವುದೇ ಇದುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಬಹುದ್ದು ಹೊಣ್ಡು ಲಿನ್ಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ.

Coconut Pick-ups In Tiptur Taluk

600. Sri V. L. SHIVAPPA (Tiptur).—

Will the Minister of State for Minor Irrigation be pleased to state :—

the number of Coconut Pick-ups if any taken for or proposed for execution in Tiptur Taluk during 1968-69 and 1969-70 ?

Smt. BASAVARAJESWARI.—(Deputy Minister for Social Welfare [On behalf of Sri A. J. DODDAMETI (Minister of State for Minor Irrigation).—

No Coconut pick-ups have been taken up or are proposed to be taken up by the Public Works Department in Tiptur Taluk during 1968-69 and 1969-70.

ಶ. ಏ. ಎಲ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ ಇದೇ ಶ್ರೀ 24ನೇ ಜನವರಿ 1969ರಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರ ಮೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ನಾಯಿರ್ ಕನ್ನರಹೆಣನ್ ಮುಖಾಂತರ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಆಗಿನ ಇರಿಗೆಷನ್ ದೇಶ್ಯ ಮಾನವ್ಯಾಪಕ ಹೇಳಿದ್ದರು. ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ರೋನ್ ಮುಖಾಂತರ ನಾಯಿರ್ ಕನ್ನರಹೆಣನ್ ತಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರವರು ಅರ್ಥರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈವೇತ್ತು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಯಾವ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೆಷನ್ ಮುಖಾಂತರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಗಾಂಡಿಗ್ರಾಹಿ ಇಟ್ಟಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ನೀವೂ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ, ಹಂಡೆ ಇರಿಗೆಷನ್ ಇಲಾಜೀಯ ಮುಖಾಂತರ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗುಲಬ್‌ಗ್ರಾಫ್, ರಾಯ್‌ಜೋರ್, ಬಜಾಪುರ ಬಿಂಬಿರ್ ಬ್ರೆಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಕೂಡಂದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏ?

ಶ. ಮಾತಿ ಬಿಂವರಾಜ್‌ಶ್ರೀರ.—ಬಿಂಬಿಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ಶ್ರೀ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವೇದಿನನ್ನು ಯಾದು ಹಂಡನ ಇರಿಗೆಷನ್ ಮಾನವ್ಯಾಪಕ್ ಕೆಲಸವಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. 1968 ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಮೈಸೂರು: ಇರಿಗೆಷನ್ ದಿವಾಳಿಗ್ರಾಹಿ ಮುಖಾಂತರ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಚಿಕ್ಕಾ ಮೆಂಟ್‌ ರವಿ ಇರಿಗೆಷನ್ ಅಕ್ಟ್‌ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯುದು ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಮೆಂಟ್‌ ಸ್ಟೀರ್ನ್‌ನಲ್ಲಿ ತಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ರೆಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಈವೇತ್ತು ನಾನು ತರಿಸಿ ತಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಡರ ಅಗುತ್ತಾ ಇರುವದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ್ಪಿಲ್ಲರನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ನಭಿ ನೇರಿನ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ದಳ್ಳಿ ಈ ಬಹು ಖಾರ ವಹನಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆ ಕೆಂಡು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈವೇತ್ತು ನ ತರಿಸಿ ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೇಳೆ ಸರಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅದ್ದಿಂದ ಲಾಭ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಕಾನೂನಿಲ್ಲ ಅರಿತಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಅಗುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಗೌವರ ಮುಂಟ್ ರೋನ್ ಸ್ಯಾಂಕ್‌ನ್ ಮಾಡಿ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಕಾರ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಎರಡನ್ನೇ ವಿಷಯ ರಾಯ್‌ಜೋರ್, ಗುಲಬ್‌ಗ್ರಾ ಭಾಗವಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಕು ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸ್ಯಾಂ ಸ್ಪೀಕರ್‌ಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಆದನ್ನು ನಾನು ಬಹು ವದಿಲ್ಲ, ಆ ರೀತಿ ಸರಕಾರದವರ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

9-30 A.M.

ಶ. ಏ. ಎಲ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಡಾಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋತ್ತಬಿಂಬಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಭಾಗಾಯ್ಯು ಜಪಿಲಾಗಿಗೆ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 2-3 ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯಿ ಇಂದು ಇದು ದನು 25 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಬಿರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಕ್ಕಾಯಾನಕನಹಳ್ಳಿ, ಅಪ್ಪಳಿ, ತುರುವೆಕೆರೆ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ತೆಗಿನ ತೊಳಗಳನ್ನು ಬಳಿಸುವುದು ಸರಕಾರದವರ ಜವಾಬಾಧಿ. ಕಳೆದ ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ 6 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಕೆಂಬಿದ್ದಿರು. ಇನ್ನಾದರೂ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರು ಅಥವಾ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರು ಅಥವಾ ಅಗುಬಾರದು ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಶಾಂತಿ ಇದ್ದು ಆ ರೀತಿ ಅರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೀರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ. ಮಾತಿ ಬಿಂವರಾಜ್‌ಶ್ರೀರ.—ಇವೇತ್ತು ನ ದಿವನ ಸರಕಾರ ಕಾನೂನ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇರಿಗೆಷನ್ ಅಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಸ್ಟೀರ್ನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಅದ್ದಿಂದ ಇದನ್ನು ಯೇರ್ಡಿನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಣಯ ತಗೆದುಕೊಂಡ ಮುರೈ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಕಂದಾಯ ಪುನರ್ವಿವುತ್ತೆಯಾಗಿ, ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಅದಾಯ ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಬೊಮ್ಮಿ ಕಿತ್ತು ಕೊಂಡು ಹೋಗ ತಕ್ಕ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದಾಖಲೆ ಕಡೆಯಿತ್ತೇನೆ ಕಿಂತ ಇದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀದುತ್ತಿ ಬಿನವರಾಜೇಶ್ವರಿ.—ಕಾಗಾಗರೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸ್ವೀಕಾರ ರಾಜ್ಯಾಂದ್ರ ಇಂಪ್ರೋವ್ ಮೆಂಟ್ ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಯಾರಿಂದ ಹಣ ರಿಕವರ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾರು ಮೇನ್ ಚೈನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಈ ವಿವೇಚನೆಯಾಗಿ ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತಾ ಇವೆ. ಇದನ್ನು ಏಕಾರ ಘಾಡುತ್ತಾ ಇಡ್ಡಿನೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

Sri S. SIVAPPA.—This is an important question.

Mr. SPEAKER.—If it is so, the hon. Member may give notice of half-an-hour discussion. I shall allow it.

Sri S. SIVAPPA.—Minor irrigation is under the overall charge of the Chief Minister. He can answer.

Mr. SPEAKER.—I have already suggested to the hon. Member to give notice of half an hour discussion. I shall allow it.

Demands of All India Handicrafts Board Employees

648. **Sri M. S. KRISHNAN** (Malleswaram).—

Will the Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs be pleased to state:—

(a) whether demands relating to leave facilities, confirmation of service, etc, were raised by the All India Handicrafts Board Employees' Association ; if so, when ;

(b) whether conciliation proceedings were conducted and if so, when ;

(c) whether the Labour Officer and Conciliation Officer has sent his reports to the Government ; and if so, on which date ;

(d) what action has been taken by Government in respect of these disputes ?

Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs).—

(a) Yes ; on 27th November, 1967.

(b) Yes ; on 29th April 1968 ; and 2nd May, 1968.

(c) Yes ; on 21st June 1968.

(d) The dispute has been referred to the Additional Industrial Tribunal, Bangalore for adjudication on 30th January, 1970.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ದಿವಾಖಾಂದ್ರ ಕೆಣಡ್ಲ 5 ಅಂಗಜು ಅದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಾಸಿಲಯೇಷನ್ ಶರುವಾಯಾತ್ರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಏಳಂಬಿವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಹಾಗೆಯೇ 1963ನೇ ಇನ್ನು 21ನೇ ಒಳನಾನಲ್ಲಿ ನಕಾರಾರಕ್ಕೆ ರಿಫೆಲ್ರೆಂಟ್ ಬಂತು. 1970ನೇ ಇನ್ನು 30ನೇ ತಾರಿಯು ಇನವರಿಯಲ್ಲ ಕೋಟಿಗೆ ಹುಕ್ಕಿದ್ದೀರಿ, ಈ ರೀತಿ ಒಂದೂವರೆ ವಿಭಾಗ ಏಳಂಬಿವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

Sri K. PUTTASWAMY.—The question raised was whether it is an establishment for commercial purpose or whether it is an institution for research and pilot centres. That question was being examined. Even prior to conciliation that question was raised. So, the Labour Department took some time to decide whether it is of commercial purpose and whether it should be taken for conciliation; they conciliated and thereafter the Chairman of All India Handicrafts Association wrote a letter, disputing the fact. The Law Department was consulted and finally it was decided that it should be treated as a commercial department and labour laws applied.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಶ್ರವ್ಯನ್ನಾ.—ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ನಹ ಒಂದೂವರೆ ಪಷ್ಟ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಲ್ಲ. ಇಚ್ಛೆ ದಿವಸ ವರೆ ಬೇಕಾಯಿಲು, ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ನಹ ಇದಕ್ಕೂ ಕಾಲುಸಿತ್ತ, ಇಂದಿ ಇವುಗೇ ಶ್ರೀಪಾತ್ರನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಅಗುತ್ತದೆಯೇ? ನನಗೆ ಅಳಿದಮಟ್ಟಗೆ ರೇಂದ್ರನಕಾರಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ 3 ತಾಗೆಗೇಗೆ ಅವರಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರಿದ್ದರೆ ಏಂವೇ ರಫರ್ ಮಾಡಬಹುದುಂದು ಅಂದಾಜುಂಡಿಂಗ್ ಇದೆ ಅಂತ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ತರಹ ಏನಾದರೂ ಇರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

Sri K. PUTTASWAMY.—The question that was raised was of sufficient importance. Therefore the Law Department had to be consulted. The Law Department wanted additional information and that additional information had to be collected and supplied to the Law Department. There has been absolutely no delay.

Senior Industrial Supervisors in Department of Commerce and Industries

654. Sri C. R. RANGE GOWDA (Magadi).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

(a) whether there are any local candidates working in the cadre of Senior Industrial Supervisors in the Department of Industries and Commerce :

(b) if so, the number and since how long they are working ;

(c) whether the services of all of them have been regularised as per the existing rules ;

(d) if not, the action taken to regularise their services ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY (Minister for Industries, Information and Publicity).—

(a) Yes.

(b) Nine. Four are working from 1961 and five from 1962.

(c) No.

(d) The Rules do not permit their regularisation.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಅರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ಅ ೨ ಜನ ನೀಲಯುರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ನೆಪರ್ ವೈನರ್ಸ್ ನ್ನು ರೆಗ್ಯಾಲರ್ಸ್ ನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿತ್ತೀರಾ?

†**Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.**—According to the Government Order issued the regularisation should be done provided the initial appointment was in accordance with the rules of recruitment. They were appointed against promotional vacancies and so it cannot be regularised.

MR. SPEAKER.—Question Hour is over. New Question No. 260, held over on 17-3-1970.

Tanks investigated in Chickamagalur District

Sri M. MALLAPPA.—You have supplied a big list which shows that 32 projects have been investigated. May I know out of these, how many are political projects, how many are contractors' projects and how many the Government intend to take up for execution?

† **Smt. BASAVARAJESWARI.**—That information is not before me.

Sri M. MALLAPPA.—You have given a big list of about 32 projects investigated in Chickamagalur. May I know how many are political projects, how many are contractors' projects and how many the government intend to take up?

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ಪರಾಮಾಣೇಶ್ವರಿ.—ಅವರು ಕಾಳಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತ್ಯೇಯಾಲ್ ಬಹುಶಃ ಇಷ್ಟಾಂದು ವಿವರಗಳು ಬೇಕಾಗಿರಲ್ಲ. ಅದರೂ ಕೂಡ 1966 ರಿಂದ ಹಿಡಿದು 1969ರ ದರಗಳೂ ನುವಾರು 54 ಪಾರ್ಚೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಇನ್‌ವೆಶ್ನ್‌ಗೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಹ್ಯಾಕ್ 85 ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಉಗಾಗಲ್ ಮಾಂಜೂರಾತಿ ಕೆಂಟ್‌ಪ್ರಿ 38 ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪಾರ್ಪಂಬ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. 9 ಲಕ್ಷದ್ದು 4 ನಾಲ್ಕಿರದ 687 ರೂಪಾಯುಗಳನ್ನು ಖಚಿತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೊತ್ತಲು ಇದ್ದ 2 ನಾಲ್ಕಿರದ 170 ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಜೊತೆಗೆ ಇತ್ತೀ ಅಡ್ಯೇನರ್ ಅಗ್ಗಿ 1 ನಾಲ್ಕಿರದ 26 ಎಕರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ನೀರಾವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದೆರಲ್ಲಿ ಶೋಲ್‌ಕಾ ಪಾರ್ಚೆಟ್ ಅನ್ನಾವುದು ಯಾವುದೂ ನಕಾರಾದವರ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

Sri M. MALLAPPA.—Item 11, 14 and 20—Since how long these projects are pending sanction? The estimated amount in respect of these projects is Rs. 1.23 lakhs and the acreage to be irrigated is 126 acres. Are they not economical projects? Item 14 Extent 1560 acres, estimated amount Rs. 5 lakhs. Since how long this project is pending? If the project is not sanctioned, why was there any necessity to investigate?—Items 19 and 20—If there is any bona fide intention on the part of the Government to help the ryots to promote additional irrigation facilities, is it not essential on the part of the Government to see that these projects are sanctioned and the work taken up immediately?

Smt. BASAVARAJESWARI.—I would like the hon. Member to repeat the question because there are a number of lists. The information is available and I will give the entire information. Since it is a big list and since the hon. Member has put a number of supplementary questions, it would require time to reply exhaustively. I have given all the information to answer the question. If he wants further information, I request him to put a separate question.

SHORT NOTICE QUESTION AND ANSWER

Murder of the Chairman of Borgi Village Panchayat

12. **Sri V. N. PATIL** (Humnabad).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(a) whether it has come to the notice of the Government that on or about 17th February 1969, Sri Shivaraya of Khashimpur, the Village Panchayat Chairman of Borgi was murdered and his body was burnt ;

(b) whether the matter has been investigated and the necessary action has been taken ;

(c) whether it has come to the notice of the Government that there was serious misunderstanding between the Sub-Inspector of Police and the deceased Village Panchayat Chairman for some time ;

(d) whether there is any pending private Criminal complaint filed by the deceased Village Panchayat Chairman against the Sub-Inspector ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(a) Yes ; on a complaint of the father of the deceased, a case in Kushnur Police Station Cr. No. 7/70 under Section 302, 201 and 435 of I.P.C. has been registered.

(b) The investigation is under progress. In fact in view of the seriousness of the case, the investigation has been entrusted to a Gazetted Officer. Of the 4 accused, 3 have been arrested and the remaining one is still at large.

(c) No.

(d) No.

Sri V. N. PATIL.—I want to know from the Hon. Chief Minister whether this Sri Shivaraya of Borgi Village, before he was murdered, had filed any private complaint against the Sub-Inspector of this particular Police Station on account of a scuffle ?

† SRI VEERENDRA PATIL.—It is true that Sri Shivaraya had filed a private complaint against the Sub-Inspector of Police in the Court of the First Class Magistrate, Aurad. It was dismissed because Sri Shivaraya, the complainant, did not attend the Court.

SRI V. N. PATIL.—May I know from the Hon. Chief Minister whether conditions were created in such a manner that the complainant did not attend the Court ? At the same time, I wish to know whether this Shivaraya visited Bangalore and asked protection from the Hon. Deputy Minister for Home and explained to him that his life was in a danger because he had taken upon himself the responsibility to save the villagers from the harassment of the Sub-Inspector ?

SRI VEERENDRA PATIL.—That information is not before me. But it appears that this Sri Shivaraya had complained at a particular period that there was rivalry between the Panchayats of Mamballa, Vadagaon and Alur and Panchayat of Borgi villages. On account of this rivalry, security cases were pending against both the parties.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಕೆಲವೇಯಾದ ದಿವರ ಸಬ್‌ಎನ್‌ಸೆಕ್ರೆಟರ್ ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದರು ? ಶೇರ್‌ಷೈಂಗ್ ಬೋರ್ಡೆ ಕಡೆಗೆ ಅಗಿದ್ದರೂ ಆ ದಿನನ ಅವರು ಅದ್ದು ರಜಿಸ್ಟರ್ ಮೇಲೆ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೊಗಿರ ಬಲ್ಲಾಗೇ ?

ಶ್ರೀ ಏರ್ಲೆಂಡ್ ಪಾಟ್ಲೆ.—ಆ ಸಮಾಚಾರ ನನ್ನಲ್ಲಿ.

SRI G. CHANDRAKANTH.—In view of the allegations made on the floor of the House by the hon. Members, will the Hon. Chief Minister give an assurance that if the Sub-Inspector has got a hand in the murder of this unfortunate deceased, all steps will be taken against him ? Further may I know, as a matter of precaution, whether the Sub-Inspector's activities will be watched ? It may also be intimated whether on a particular day the Sub-Inspector was in Bangalore ; if so, whether he was on duty or whether he had taken leave ? Is it also a fact that he did not stick to programme ? An assurance may also be given that the witnesses are not harassed by the Sub-Inspector and that he will be kept under suspension.

SRI VEERENDRA PATIL.—That is why I stated that I do not have that information whether the deceased had come to Bangalore, made representation to the Deputy Home Minister and also made representation against the Sub-Inspector in writing. If there is anything against the Sub-Inspector and if the hon. Member feel that the Sub-Inspector has got a hand in this murder, Government will not hesitate to institute enquiry against the Sub-Inspector. That is why, we have entrusted this investigation to a Gazetted Officer. We have not left the investigation of the case to the Sub-Inspector or the Circle Inspector. A Gazetted Officer is investigating and we have instructed the Superintendent of Police to supervise it. So far as the enquiry is concerned, if there are any culprits, Government will not hesitate to institute an enquiry and see that they are punished.

Sri G. CHANDRAKANTH.—Our information is that this Sub-Inspector had programmed to visit Bangalore on 10th February 1969 to attend to Court duty on 12th February 1969. But he left that place on 17th February. It is also suspected that the murder has taken about two days earlier to 17th February and that the deceased was burnt in a heap of grass. Therefore, there is every reason to believe that there was rivalry between the deceased and the Sub-Inspector. Will the Government, therefore, take every precaution to see that every action is taken so that truth comes to light?

Sri VEERENDRA PATIL.—That is why, I stated that the investigation in this case has not been entrusted to a Sub-Inspector but to a Gazetted Officer. If during the course of investigation, it is found that the Sub-Inspector had a hand in the murder or he was behind this murder and all that, we will not hesitate to take action against the Sub Inspector.

Complaint re: Alleged Police Excesses at Kaup

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಕಾತ್ಯಾವಯನಲ್ಲಿ 24-3-70 ರಲ್ಲಿ ಮಂಗಳವಾರ ವಾರಿ ಪುಜೆ ನಡೆಯಾದೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕಾದಪ್ಪೆ ಜರಾ ಸೇರಿದ್ದರೆ, ಅಂದು ಇಡೀ ದ್ವಿತೀಯ ದಿನ ಬೆಳ್ಳಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿ ವರುವ ತ್ವರ್ತಿ ಹೇಳಿನಿರಂಬಂದಿರುತ್ತಿದ್ದು. ಅದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿನೆ. ಅದರ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿನೆ.

Sri VEERENDRA PATIL.—It is true that both the Leader of the Opposition and my friend Sri Bhaskara Shetty met me personally yesterday evening. The Leader of the Opposition telephoned to me. I immediately contacted our Home Secretary and said that necessary information should be collected. So, he is apt to collect the information. I believe that during the course of today or tomorrow, I will be in a position to make a statement.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿನೆ. ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇ ಇನ್‌ಹೆಚ್‌ಎಂಎ ನಾಡಿಮ್ಮೆ ಕೊಡಲ್. ಏಷಾರ್ ಗೋತ್ತೂ ಗೆಟ್‌ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಸ್‌ರೂ ಅವರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣತೆ ಏನು ಹೇಳಬಂದರೂ ಏರದಿ ಕೊಡಬಹುದು:

Mr. SPEAKER.—Sri Bhaskara Shetty need not make a statement now. If he makes a statement now, he will not be permitted to make a statement again.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ (ಕಾಥ).—ಅಲ್ಲಿನು ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿನೆ. ಗಮನ ಮೇಂಟ್ ನಡೆಯಿರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಸಿಲಿಂಡರ್ ವಾಜಿನಿಯರನ್ನು ಹೇಳಿಕಾದರೆ ಕೇಳಿ. ಅಂಥ ಸೂಪರ್ ಪ್ರೈಸರ್ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಇರಾಬಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಇಂಧ. ತಿಬಗ್ಗಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುತ್ತಿನೆ. ನಾನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆ ರೌತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಏರಮು ಲ್ಕ್ ಒಂದಿದ್ದರು. 24 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ರಾತ್ರಿ ಸಬ್ಬ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಶರ್ಟ್‌ಪ್ರೈಸ್ ಎನ್ನ ವಾರು ಹತ್ತಿತ್ತೆತ್ತು ಕಾನ್‌ಪ್ರೈಸ್‌ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ನಾಡನೆ ವಾರಿಪುಜೆಯು ದಿವಸ ಏಂದರು. ಅದುವನ್ ಎಂ. ಫಿ. ಇ. ಬಿ. ಸೂಪರ್ ಪ್ರೈಸರ್ ಮಾತಾಬಲ ಬಂಧಾರಿಯಾದರು, ವೆಚನೆರಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ನಾಧು ಶೆಟ್ಟಿರುತ್ತಿನೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಚೆಕ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರ್ದರು; ಸೂಪರ್ ಪ್ರೈಸರ್ ನಾಮ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಾನ್ಡ್ರಶೆಟ್ಟಿ)

గురుతు సిక్కు పుద్దలవే ఎందు బోల్లిసినప్పుడు కేంద్రాలు. బోల్లిసినవరు కుడిచిద్దరు. పూరి పూజిగ హంగసరు మక్కలు నువ్వారు ఎరదు లాచ్ జనరు బిందిద్దరు, లాటి భాజుప్పాదిదరు.

ದಿನ ನಮ್ಮು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರನನ್ನು ಅರೆನ್ನು ವಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗೃಹ ಖಾತೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಾದ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀರಾಯನನ್ನು ಅರೆನ್ನು ವಾಡುವದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹಿಂಜರಿಯಾವಧಿಲ್ಲ. ಆ ಮುಟ್ಟಕ್ಕೆ ಪೋಲೇನ್ ದೈಜಿನ್ ನ್ಯೂ ಬಂದಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಚಂತ್ರಿಯವರು ಖಾದ್ಯಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಆ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಯಾರನಾ ಪ್ರಾಣಿಕಾರಣ ಕಳುಹಿಸಲ, ಪಕ್ಕಿಕಾರಕರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲ ಕಾಪುಗೆ ಬಂದು ನೇರಿತಿ ಎನ್ ಕೈಗೆ ಪ್ರಾಣಿಕಾರಿಕೆ, ಬುಡಿಖಿಯಲ್ಲ ಎನ್ ಕೈಗೆ ಪ್ರಾಣಿಕಾರಿಕೆ. ಕಾಪು ಜನ ಸತ್ಯಗಳು. ಅಲ್ಲಿ ದೈಜಿನ್ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ನಾನು ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಿರಿ ಇಂಫ್ರಾಕೋಂಡು ಬದುಕುವಧಿಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಕೊಂಡಕ್ಕೆ ಹೊಳೆರೆ ನಾರೆ ಬಿನಾದಿತ್ತಾ ಎಂದು ನನಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲಕ್ಕೆ ಬರುವಧಿಲ್ಲ. ಅದುರಿಂದ ಕೂಡಿರೇ ತಾವು ಬಂದುನ್ನೇಡಿ ಎನ್ ಕೈಗೆ ಪ್ರಾಣಿಕಾರಿಗೆ ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ಮೇರೆ ಜುಗಾರಿ ಅಡ್‌ತ್ರೀ, ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆದಿದ್ದಿರ್ಲಿ ಎಂದು ಅಪಾದನೆ ಹೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಏಮೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಜನರು ಪ್ರೀರಿಯವಾಗ, ಪೋಲೇನ್ ರೂಪ ಕರಾತ್ ಲಾಲಿ ಹೊಬ್ಬೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇರಿಯಾದರೂ ಬಂದು ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿಟ್ಟಿಹುದು. ಹೊಡ್ಡಿ ಕಲ್ಲು ಅಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಸಬ್ಬಿ ಇನ್‌ಪ್ರೈಸ್‌ಕ್ರಿರ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಕಿದೆಯಂತೆ ಏರಿಯ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಜನರ ಸ್ವಲ್ಪಿರುವಾಗ ಯಾರು ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ದಿವಸ ಮತ್ತು ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಇನ್ನು ಅರ್ನೆ ವಾಡಿದ ಮರು ದಿವಸ, ಈ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ನೋಡಿ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನು ತುಳಿಯಬಹುದು ಎನ್ನ ವಭಯ ಜನರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಾದ ಏಂರೆಂದ್ರ ಪಾಕ್‌ಲಿರ್ ಕಾಲಿದಲ್ಲಿ ದುಧಾದಳತ ಹಕ್ಕಾಗಿ ಪೋಲೇನ್ ಎನ್ ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಾನು ಈ ಸಂಭಫರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಖಾದ್ಯಗಿ ಬಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕ್ಕೆ. ಪೋಲೇನ್ ಎನ್ ಕೈರಿಯಾಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಇಂಟಿಲ್ ವಾಡಿಲುವರು ಪೋಲೇನ್ ಎನ್. ಪಿ. ಅವರು ಪೋಲೇನ್ ಎನ್. ಪಿ. ಉಡುಪಿಯ ಟಿ. ಬಿ. ಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಪೋಲೇನ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ, ಜನರಿಗೆ ಹೇಡಿಸಿದಾರ್ಥಿ ಎಂದು ನಾನು ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೊನ್ನೆಯೇ ಹೇಗೆಗುತ್ತಿದ್ದೆ ಬುನಾವಜೆಯಿ ನಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಉಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹನ್ನೆನಾಗಿರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ನರಿಯಾಗಿ, ಆಖಾವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಓರುತ್ತೇನೆ. ಎಂಬೇ ಕೂಡ ಇರಿ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡರೇ ಹೇಗೆ ನೇರಿದಬೇಕು ಮತ್ತು ಕಾಪುನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪೋಲೇನ್ ಪಡೆ ಹಾಕಿರುವಾದನ್ನು ಕೂಡರೇ ಹಂಡಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕಾಪು ಜನತೆಯಾದು ಬಿನಾದರೂ ತಪ್ಪುಇದ್ದೇ ನಾನು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೂಡಾತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರು ಒಳ್ಳೆಯಾಗಿ ಜನ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಭರ್ಯಾವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಕೂಡರೇ ಎನ್ ಕೈಗೆ ಪ್ರಾಣಿಕಾರ ಮಾತ್ರ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಂತ್ರಿಕ ಕೂಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅರಿಕ ವಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸಾರ್ವಿ, ಇದುವರೆಗೆ ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ಶಿವಪ್ಪರು ಬಹಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಮಾರ್ಗ ದಿವಸದ ಕೆಳಗೆ ಪೋಲೇನ್ ನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದೆ ದಸ್ತಿರ್ಯಾವಾದವರಾಲ್ಲಿ ಬಿಂದು ಬಿಂದು ಪ್ರಾಣಿಕಾರ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಬಿಂದು ವೆಚೆರಿದರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದು ಬಿಂದು ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಧಿ ದಾಕ್ತರು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಪೋಲೇನ್ ರೂಪ ಉನ್ನತರಾಗಿ, ದಸ್ತಿರ್ಯಾ ಜಾಡಿ, ಹೋಡಿದು, ಬಡಿದು, ರಕ್ತ ಸೋರುವ ತನಕ ಹೊಡಿದು, ಅಸ್ತುತ್ತಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಹಿಡಿತೆ ಪರಿದೇವ ಮಾಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೇಳಿರೆ, ಪೋಲೇನ್ ನಿರ್ವಾಹಿ ಎಷ್ಟು ಉನ್ನತರಿದೆ, ಉನ್ನತ ತೆಲುಂದ ಕೂಡಿವಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ವೇಚ್ಛಾಗುತ್ತದೆ. ಏರ್ಕಿಣಿಜಿ ಬೋಡ್‌ಎನ್ ಅಧಿಕಾರ ಮಾತ್ರ, ಮಾತ್ರ ಗಳಿಗೇ ಇದೆ. ಇವರ ಪ್ರೋಟ್‌ಪೋಲಿಯೋಂಡ್‌ಲಿರುವ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಪೋಲೇನ್ ರೂಪ ಉನ್ನತರಾಗಿದೆ. ಪೋಲೇನ್ ನಿರ್ವಾಹಿ ದಿನೆ ಇವರ ಉಪಕಾರಿ ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ಸಿಕ್ ಕ್ರಿಸ್‌ರಾಜಕುರಿದಲ್ಲಿ ಬಿಂದು ಬಿಂದು ಎಗೆ ದಸ್ತಿರ್ಯಾ ಮಾಡಿದೆ, ಮಾಲುಮತ್ತು ಕುಡಿಸಿದಾರ್ಥಿ ಪೋಲೇನ್ ನರ ದಾಂಜನ್ಯ ಯಾವ ಮಾಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೇಗೆಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವಾದನ್ನು ನೋಡಿಹುದಾರು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಮಾರ್ಗ ದಿವಸದ ಕಂಡೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಹಂಡಿದಿರಿಂದ ಈ ಹೊತ್ತು ಅರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಟ್‌ಪೆನ್ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಇನ್ನು ವಾಹಿತೀಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರೆ ಎಂದರೆ ಎಪ್ಪುಮಾಟ್ಟಗೆ ದ ತೆಯಿಂದ. ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಇನ್ನುವಾದನ್ನು ನೋಡಿಹುದಾಗಿದೆ. ಇವರ ಹತ್ತಿರ ವೈರ್ಲೋನ್ ಇದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೂಡರೇ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಕೂಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಪೋಲೇನ್ ಇಲಾಖೆ ತನ್ನ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ತಿಪ್ಪೆ)

ಹದು ಏರಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವದನು ನೋಡಿದರೆ, ನ್ಯಾಯವಾದ ಜನರ ಹಕ್ಕುಬಾಧಕಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಹಾರ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ಇಂಳಿವೀ ಎನ್ನುವ ಅನುಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಿದಾಗಿ ಸ್ನೇಹಕ್ಕ ಹೊಗ್ಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಇನ್ನು ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನ ವರದನು ತಿಳಿಯಲ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ದುರಂತ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನ ವರದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಭಿಗೆ ವರದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರ ಕಡೆಯು ಇಬ್ಬರು ನದಪರು, ಈ ಕಡೆಯು ಇಬ್ಬರು ಶಾಸಕರನ್ನೇ ಕಳುಹಿಸಲ ಸ್ನೇಹಳಿಂದ ವಿನಿಸ್ತು ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಭಿಗೆ ವರದ ಮಾಡುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಗೃಹ ಖಾತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯ ವರದನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಾಖ್ಯತ್ವದೆ.

MR. SPEAKER.—Now I do not permit any member to speak. The Chief Minister is collecting information about that and he will make a statement.

10-00 A.M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಡಾವ್‌ಲನ್ಯ್ಯ.—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪೂರ್ಣ ಫೋಲಿಯೋಕ್ಕೆ ಇದು ಸೇರಿದೆ. ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೇಳಬೇಕು.

MR. SPEAKER.—Of course the matter is very serious. The point here is the Hon. Chief Minister is collecting the information and he would make a statement.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

Floods in Bellary Nala in Belgaum Taluk

307. Sri P. B. NANDIHALI (Uchagaon).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(a) whether the Chief Minister has this year visited place where loss has occurred due to floods in Bellary Nala (Belgaum taluk);

(b) if so, the action the Government proposes to take to increase the width and depth of this nala (Bellary Nala)?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(a) Yes.

(b) The whole problem, including possibility of providing additional vents to the P. B. Road and V.B.B. Road bridges across Bellary Nalla in order to increase the discharge and the feasibility of lowering the sill levels of these bridges in order to secure a high velocity and to create scouring action, is under examination.

Reservation of Vacancies in Government Departments for Ex-Service men and Military Personnel.

543. Sri N. B. SIRDESAI (Khanapur).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(a) whether the Minister for Industries, Information and Publicity has ever informed the Press Reporters about the decision of the Council of Ministers regarding the reservation of ten per cent of vacancies of all categories in Government Departments for the Ex-Servicemen and Military personnels ;

(b) whether Government have published any Rules in last November in connection of the retired officials of Military and other Defence Forces ;

(c) whether Government have any information if such facilities are given by the other State ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(a) Yes.

(b) Yes, the Mysore Recruitment of Gazetted Probationers (Class I and II Posts) Appointment by Competitive Examinations Rules, 1966 were amended on 14th November 1968 and 16th July 1969 providing, among other things, for recruitment of Government servants and released Emergency and Short Service Commissioned Officers in the age group of 28 to 35 to those posts.

(c) Yes, similar reservation of posts for ex-servicemen has been made by a number of State Governments.

Atrocities Committed on Kannadiga Labourers working in I. T. I. Factory

619. Sri VATAL NAGARAJ (Chickpet).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(a) the action taken by the Government in respect of atrocities committed on Kannadiga labourers by the Labourers belonging to other language groups in I.T.I. Factory ;

(b) whether a delegation of Kannadiga labourers met the Chief Minister, Minister for Industries and the Deputy Minister for Home and submitted a representation in this behalf ;

(c) the action taken by them to prevent such tragedies and to see that in all the Central Government Industries only Kannadigas are appointed ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(a) Police have warned both the parties and Proceedings under Sec. 107 Cr. P. C. have been instituted.

(b) Yes; except to the Deputy Home Minister.

(c) Proceedings under Sec. 107 Cr. P. C. have been instituted against all those involved in the incident. Police are keeping a close watch over the activities of the mischievous elements.

As for procuring to the local people a fair share of employment, the Government of India have already directed the public sector undertakings that all posts carrying a basic salary of less than Rs. 500 should be filled only through the National Employment Service. Action is being taken to ensure that this direction is implemented.

Calling Attention to a matter of Urgent Public Importance.

re: Discontinuance of Inter State Buses of Maharashtra and Mysore State.

Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—I call the attention of the Minister for Transport to the discontinuance of Inter-State buses of Maharashtra and Mysore States on some routes.

Sri MOHAMED ALI (Minister for Transport). —I beg to state as:

The recent reported suggestions of the Government of India regarding settlement of border dispute between Mysore and Maharashtra aroused considerable feeling and resentment among the people of the State. The people, especially the students of Belgaum, Dharwar, Gulbarga, Bijapur and Bidar Districts started agitation from 25th February 1970. The agitators indulged in destruction of public property. On 28th February 1970 a bus of the Maharashtra Road Transport Corporation was stoned at Humnabad. On 1st March 1970 only one service between Latur and Gulbarga and Osmanabad and Gulbarga could reach Gulbarga bus stand and one of our buses was set on fire in Belgaum District. As a precautionary measure to avoid injuries to passengers and damage to buses, it was considered necessary to operate some Inter-State services between Maharashtra and Mysore up to the border of this State only instead of through services. Hence, the Mysore State Road Transport Corporation in consultation with the Maharashtra State Road Transport Corporation, has stopped the operation of its through services on the following routes:—

1. Sholapur	...	Gulbarga
2. Tuljapur	...	Gulbarga
3. Pandharpur	...	Ghangapur
4. Gulbarga	...	Lathur and other buses via Aland.
5. Osmanabad	...	Gulbarga.

The buses on these routes are being operated up to the State border and proper connections are being provided at the border to the Maharashtra State Road Transport Corporation buses and vice versa to avoid inconvenience to the passengers.

Through services will be resumed as soon as conditions return to normal.

statement of demands for grants for 1966-67 i.e. to cover Expenditure incurred in excess of Voted Grants and Charged Appropriations—Presentation.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Welfare).—I present a statement showing the demands for grants to cover expenditure incurred in excess of Voted Grants and Charged Appropriations during 1966-67 as required by Article 205 (1) (b) of the Constitution of India.

Mr. SPEAKER.—The statement showing the demands for grants to cover expenditure incurred in excess of Voted Grants and charged Appropriations during 1966-67 as required by Article 205 (1) (b) of the Constitution of India is presented.

Budget Estimates for 1970-71 Demands for Grants

DEMAND Nos. 14-16-24 AND 44

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

“ That a sum not exceeding Rs. 13,71,25,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st Day of March 1971, in respect of ‘industries’.”

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

“That a sum not exceeding Rs. 13,71,25,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st Day of March 1971, in respect of ‘Industries’.”

The other Demands No. 14,16 and 44 are deemed to have been moved along with demand No. 24. Now, Sri Siddaveerappa will commence the debate. He may take 15 minutes.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—If you want to fix some time limit I will sit down. I want to speak. I will take as much time as I want.

MR. SPEAKER.— Then the Member is not adhering to the time limit.

SRI H. SIDDAVEERAPPA (Harihara).—I will take as much time as I want.

Mr. Speaker, Sir, I rise to oppose the Demands that have been moved by the Hon. Minister for Industries. The Mysore State is unfortunate having a Government which talks much but does very little in every developmental activity, much more so in Industries. I am worried as a resident of the Mysore State that Mysore is lagging behind though it was in the fore-front in industries during the last 50 years. After the new State was formed and after the new regime has come into power, industries have not been promoted and old industries are languishing. Every industry is sick. There is no possibility of having any new industry. This Government is liquidating some of the industries. This Government is selling some of the industries which were thriving well in the beginning. The shares of such industries were being sold at very high rate. For instance, I learn that the REMCO is being sold to some industrialist. The plight of this industry is very miserable. The Management has not managed the affairs well. Some lakhs of rupees have been eaten up. Formerly a share of this industry was only 10 rupees. I had invested Rs. 500 in this Company. The shares of this Company was sold at Rs. 20 each. Even for Rs. 30 the shares were not available. For a good number of years, dividend was declared. Now they are paving the way for selling it. This is the position with regard to industries in Mysore State. Unfortunately these people went from place to place requesting big industrialists to come and start industries in Mysore State. They said that they are going to give a number of concessions to start industries in Mysore State. But what has happened? Not even one person has come forward to start a new industry. These people went to Calcutta, Bombay, Delhi and other places. But still nobody is willing to come forward.

[**MR. CHAIRMAN (SRI D. M. SADDAIAH)** in the Chair]

In the annual report which has been just now given to us they say that during the year under review the scope of concessions, incentives and concessions for starting new industries have been widened. They have started a new organisation for this. I know they are not able to start any industry in the public sector, because they have absolutely no interest in the public sector, and their bosom friends, their kith and kin are only in the private sector. I cannot understand why every industry started in Mysore in the public sector, barring one or two like the Soap Factory, has been in a languishing condition. So far as the new industries are concerned they have not been able to do much. Let us think of the industries that are already in existence. I confine my attention first to the Mysore Iron and Steel Works Limited, Bhadravati. It

is a curse. From the day the Government agreed to form Corporations—these endless corporations everywhere—nothing has come to light. What are these corporations doing ? Nothing comes to light, nothing is to be seen as to what is happening inside. In the guise of corporations, many unimaginable things have been done. A kind of administration, which no private entrepreneur would run, has been going on in so many industries. That is why for the last two years, we on this side, have been dinging in to the ears of the Government that a Committee may be constituted based on the model of the Committee that we have in the Government of India, viz., the Public Undertakings Committee. It is unfortunate that the Chairman of that Committee, my friend Sri Ghorpade is not here. We fought for it and the Committee was constituted. It is a very important Committee; they have a very heavy responsibility; they will have to go in groups of two or three and take up such big industries where we have invested more than Rs. 25 crores, like the Mysore State Electricity Board, the Mysore Iron and Steel Limited and various other institutions and examine in minutest detail what is happening there. My own feeling is that every thing is going from bad to worse over-staffing, no production and even at the stage of purchase and sales so many things are taking place. Unfortunately, the time at my disposal is short and I am not able to pay much attention on this aspect. I do not want to do any guess work. I know the Minister for Industries is a capable person. But, probably, he cannot hold the steering rod firmly. As things stand, in Mysore Government no Minister is capable of holding the steering rod in any department in such a manner as to bring results. Everywhere we see some kind of influence is going on with the result they are not able to properly and firmly control the department in a manner which the country will appreciate.

I take as my base the Audit Report 1969. I must, here offer my wholehearted thanks to the Accountant General, Mysore, who has done splendid work in highlighting some of these things. Only a few things have come to light. I am not talking by imagination. I would like to know whether the Minister has anything to say in this regard, because the tendency now-a-days is, if there is any point which is a little touchy they just avoid and proceed, and if there is some stumbling block they leave it there. I want the Minister to answer firmly and squarely some of these things. The Audit Report is a very revealing document which every one of us must read. They have said in the report what are all the things that have been going on there. Our Government have started what is called the Mysore State Industrial Investment and Development Corporation and they wanted to see that industries come up. It was registered in 1964 and commenced functioning from March 1966. It is stated that upto 1969 no accounts are rendered by this Corporation. What has happened to it ? I refer to Chapter I. The Accountant General has examined the various industries that are working and he has given us the profit and loss account of about six government companies in the annexure, wherein he has stated what are all the companies that are working under loss. The position

(SRI H. SIDDAVEERAPPA)

during 1968-69 is that most of them are working under loss including the Mysore Iron and Steel Limited, barring only a few. In most of these industries we have invested heavily; we have invested considerable amount. They have invested nearly Rs. 140 crores, but most of them are not working properly. Let us see what are all the irregularities that they have committed. I am referring to page 19 about appointment of consultants. A company was started without calling for tenders. It was a sort of patronage; there must be a hidden understanding or a deal between them, and I think they have taken to the tune of Rs. 23 lakhs from Bhadravathi Iron and Steel. There was a counterpart of another company establishment. This is the first of its kind in the history of Mysore Iron and Steel Works. I was also in charge of the works for a good number of years. This is the first time a company like this is started and they have stated in their agreement that they would take 0.9 per cent commission. Now, ultimately, as per the final accounts, it comes to 2.84 per cent. That is the commission they have taken, and even after the expiry of the term they have been continued. I want to know from the Chairman what were the reasons that prompted them to continue them? Is it not favouritism? Is it not nepotism if you continue them in spite of the subject coming up on the Floor of the House? We have been dinning into their ears but they give a deaf ear to whatever we say. I want to hold the Minister responsible for having continued them in spite of the expiry of the term.

Irregularities and avoidable payments have also been pointed out in the report about advance given to scrap suppliers. I feel probably they will scrap the iron ore itself if they are allowed to continue like this. Sir, I would like you to go through the proceedings of the Assembly right from 1956 or so. But for the services rendered by the able Dewan Sir M. Visweswaraiah and the late Highness Sri Krishna Raj Wadeyar this Iron and Steel Works would have been scrapped. But what is it that the present people have done? They have used these iron works from A to Z, for swindling, corruption and for making all sorts of ill-gotten money, to the detriment of the common man. The manner in which the Government is managing these industries is really deplorable.

Then Sir, it is mentioned in the Audit Report that a gentleman registered a claim on Railways for Rs. 25 lakhs or so. But the railway authorities stated that when goods were not at all booked how could he prefer a claim?

SRI M. RAJASEKHARA MURTHY.—Sir, there has been a complaint registered in this behalf and the matter is before the court and it is *subjudice*.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—I know that. But I am really surprised to see that the Central Government is also sleeping and colluding with the State Government on this issue and have allowed these things to go on.

Then there is another wonderful aspect to be noted, in regard to sale of special steel at concessional rates. The company sold about 4,571.9 tonnes of special steel to a firm in Poona at rates agreed to by negotiations without calling for tenders. This is the firm about which the hon. Member Sri N. Huchamasti Gowda raised objections the other day. The difference in rates ranges from Rs. 50 to 100 per tonne. I do not want to go into details. Then Sir, in August 1968 the Company entered into a contract at the rates even below the cost of production for a period of three years extending upto December 1971 and thereby they had to incur a loss of about Rs. 8. 06 lakhs. I want to know whether it is not a fact that either they have direct hand in the profits out of this contract or this gentleman must be a close kith and kin. Can you show me one instance in the history of Mysore Industries where supplies are made at such a low rate? Further Sir, this supply at the low rate has resulted in closing down some of the re-rolling mills in Mysore State, since the raw-meterial supplied to this contractor is the very meterials that are required by these re-rolling mills. As they could not get the required raw-materials, some of these mills had to be closed down. Is this not sufficient reason to dismiss this Government? This is a corrupt Government and is not at all looking to the interests of the people and using these Iron Works merely to fill their pockets and their relatives' pockets.

Then Sir, they have also agreed to sell the steel rounds products to one seller who is my very close friend, who is carrying on his business at Madras, Keraia and other places. In the case of materials supplied to this gentleman even for distant places like Kerala, Madras etc., freight is met by the Iron Works whereas in the case of others, materials are supplied F. O. R. Bhadravathi. I want to know why this special treatment was given to this gentleman? Even the Mysore Public Works Department purchases the raw-materials from this gentleman. Further, long credit facility is also given to this gentleman, to the extent he likes. I want to know why such a long term credit facility has been extended particularly to this gentleman?

Then Sir, the Government started an Export Body under the Chairmanship of one of their able officers for purpose of making export of steel. There is a firm called the Karnataka Exporters. I do not know how they got the word 'Karnataka' to be associated with their firm. He is a swindler coming from Calcutta. He is brought here by these people and for this man they supply some special articles. He books a huge quota with lakhs of rupees on the ostensible plea that he sells the same in the International Market. The Government of India wanted to export some of these things on the ground that they would earn foreign exchange. He is a swindler and he would have been behind bars had it not been for the fact that he is a very close friend of one of the Ministers in the cabinet. I want to know whether he has not purchased certain products on the ostensible ground that he would export and earn foreign exchange, but sold

(SRI H. SIDDAVEERAPPA)

them in the internal market and earned huge profits. Even ferro-silicon he has taken and he has not exported. I would like to know what the Hon'ble Minister has to say about it and whether he has anything to say about it, like a gentleman. I know that he is a gentleman. But he is not in that grove. Once you are in the wheel, you have to move with it. We had a great chairman by name Sir M. Visveswaraya let them remember that name. What are the reasons for allowing such a concession to this person? So also with regard to various commissions. That is why I have been asking the Chairman, of the Public undertakings Committee, whom you have appointed. I wish the Chairman had been on the otherside, at least for this reason. Sri M. Y. Ghorpade is a very good friend of mine. He is a very good man. Let him not enter into technicalities of this. I want him to look into the administration of the NGEF and even other organisations. Let him examine and tell us how much of this public money has been eaten away!

10-30 A.M.

Sir, in the matter of starting new industries and giving finances, I believe they have given loans to Mandya Acetates, Mandya Paper Mills, the K.P.C. Paper mills. There is no knowing whether the money is going to come back or whether it will yield proper results. Every day, every month, we have such commitments. Further, our friend Sri P. M. Nad Gauda has also some industries under him, the Agro-Industries. Even there, these things are happening. What is more, even there, politics has crept in. I can give a number of instances. I can give one concrete instance. The Bhadra area immediately needs two sugar mills. They licenced one in the private sector and one in the co-operative sector. People who do not believe in the ideology of co-operation, who do not know the ABC of co-operation and who do not even pay lip-sympathy to co-operation, they are today co-operators. Yesterday the Chief Minister was waxing very eloquent at Mandya. My friend Sri K. V. Shankara Gowda is a co-operator by birth. He must be able to appreciate. He said vested interests are created. You create vested interests. You always speak in two voices with two tongues. What is it that you have done in a place like Davanagere? Have you not been creating vested interest? We do not care whether the industry comes up in the private sector or co-operative sector. We want a sugar mill. There is a man there who can get up a sugar mill almost within six months, if he is permitted. Unfortunately that man is now on the INDICATE side and now they are trying to put spokes in the wheel. They have been saying, you put a limit and they say so many other things in order to scare him away.

[MR. SPEAKER in the Chair]

Sri C. K. RAJAIAH SETTY.—Is there no time limit, Sir ?

Sri V. N. PATIL.—Are we sitting till 12.30 Sir ?

Mr. SPEAKER.—The hon. member has already taken 30 minutes and exceeded his time limit.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I take some more time. If the Chair is not going to allow me, please tell me. I have not accepted the allotment of time.

Mr. SPEAKER.—It is not correct for the Hon'ble Member to say that. That is the practice followed and that has been accepted by everybody. He should not challenge it at this stage. He may please conclude early.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I would like to take as much time as I require.

Mr. SPEAKER.—I only remind that the allotted time is over.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I want some more time.

Mr. SPEAKER.—How much ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—As much time as is necessary to have my full say.

Mr. SPEAKER.—The time allotted for this Demand is 3 hours. The hon. member was also a party to that.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—The Chair can extend the time if there is demand for the same.

Mr. SPEAKER.—No. The member will please finish within five minutes.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—With regard to guarantees, Government has given guarantees to some of the companies and most of them are under liquidation. Who is going to bear the loss ? In fact, they have stood guarantee in some cases even without secured loans. I am sure it will be a total loss to the State.

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—Which are the Companies under liquidation for which Government has given guarantees ?

Mr. SPEAKER.—I have asked you to finish within five minutes.

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—If you want to cut short the time for discussion on an important subject like industries, it is not fair. We will have to get out. That is all.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Previously, this “ Industries ” Demand was being allotted two days.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Members themselves are responsible.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I must have my full say in the matter.

Mr. SPEAKER.—Don't be unreasonable.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I am speaking with a sense of responsibility. Don't try to provoke me. We have been sensing these things right from the beginning.

Now I come to another important subject. I take up this Trade Commissioner's office at London. There was a furore about it sometime ago. Government was very particular to see that only one individual of their choice was appointed in that place. Even the Central Government resisted it for some time. This is the only State having such an Office. In the pre-Independence days when no other State in India had as many industries to its credit as Mysore, even the Government of India of those days agreed. Now many people are saying that these people want only a particular individual to be in the London Office. Why? That is a big question. It has been talked, it has been rumoured, it has been aired—it may be true or it may not be true—but the public opinion is that these people want a man of their confidence so that some of their investments they can make outside India. That is why it is said and it is thickly rumoured that these people want a man of their choice there. I feel it is a dead weight. The High Commissioner's Office in London has a staff of more than 1500 persons. They have got their Minister for Commerce and Industries. That is the name they have given to that big post. Then why on earth should these people think of having a separate man of their own there? I am making suggestion here on the floor of this House that the Government of India must immediately examine it. I am making a suggestion on the floor of this House to the Governor of Mysore that he should also get it examined and see that this Office is closed immediately and it is tagged on to the High Commissioner's office at London.

Then, Sir, I find from the investment there is absolutely no good investment there. The same things can be said about their sales policy also. Without going further into these things I am yielding because so many of my friends on this side feel that they too must have their say for some time. I personally feel that the industries in Mysore are in a very bad plight; they are in a very bad shape. That is why so many people have not been coming forward. Even out of the few industries we have in the public sector, one by one, limb by limb they are going down and these people are deliberately trying to see that some of them are made to work at loss so that they may negotiate for transferring them to some private individuals. I am very much proud of my Bhadravathi Iron Works. I understand that a new gentleman has been put in the saddle there and probably he does not know all the filth that has accumulated there for so many years. Now let not anybody be made a scapegoat of all these things. When I say this, I have nothing personal against anybody. I know that politicians are responsible for all these things. So many things have been done in an illegal manner there. Legally we are at liberty to bring it to the notice of the Minister saying: "Here is something, you do it legally". Had it

not been for this excessive interference by politicians it would not have taken fair shape. Let not the Minister take it wrongly ; I have nothing personal against him. My complaint is against the Government for not taking action. I am not trying to be very apologetic because I expected really he would try and set right things, but now it is impossible and he is not in a position to do it. I am now fully convinced that it requires a surgical operation and that mere palliatives will not do. It requires a thorough examination, ruthless checking and an effort to bring it to a fine shape ; otherwise Mysore which was once occupying a proud place for industries and industrial development and advancement will go down, perhaps never to raise its head again. Our neighbour Tamil Nadu has stolen a march over us. They have been really doing good things. They keep an eye on everything that is being done. What is required is a thorough examination and looking to plus and minus and seeing whether the undertakings are working in a proper manner or not. If you cannot examine it and if you cannot set it right, then why on earth do you have this huge army of officers ? Give each one of them a particular job in a particular industry and tell them : "I want you to do such and such a thing and show such and such a result." If they do not do it, keep them under "suspension. That is how I was extracting work. You should tell them : Here is an industry which is entrusted to you ; you must work it properly and show me such and such a result." I want the Minister to develop this outlook because we are now in a very sad plight in our industries. We are selling our electricity because we have plenty of electricity with us. We have so many other facilities also and still people are not coming forward to start new industries. There must be some reason. It is for you to probe into it.

With these few words I oppose these Demands.

Mr. SPEAKER.—For account purposes I must inform the House that the hon. Member Sri Siddaverappa has taken 40 minutes, 15 minutes more than the time allotted to them.

Now the hon. Member Sri D. M. Siddaiah will speak.

Sri M. S. KRISHNAN.—On a point of order, Sir.

Under the Rules of Procedure it is you who has the right to fix up the time for each speaker or to each party and you have rightly so fixed according to the time available. On that basis the available time has been distributed by the respective parties to each of its members. Now my point is that because one member of a particular Party has transgressed the time, you should not try to curtail the time available to the other parties. You have to extend the time and give the full time allotted to the various parties.

Mr. SPEAKER.—I am very sorry. I have already pointed out that the hon. member Sri Siddaveerappa has taken much more than the time allotted to his party. He might have taken more time because this is a very important subject and full debate has to take place. But

(MR. SPEAKER)

that does not mean that it is the right of the Opposition to take more than the time allotted. The hon. Member was to be given only 20 minutes. It is unfortunate that he took more time.

Sri M. S. KRISHNAN.— You could have stopped him.

Mr. SPEAKER.— In deference to the sentiments of hon. Members I did not stop him. It is most unfortunate that he should have taken the stand that he would take as much time as he wants.

Sri H. N. NANJE GOWDA.— I think it is not now right on your part to comment on the conduct of the hon. Member, because you yourself allowed him time.

Mr. SPEAKER.— There is nothing wrong in that because the time has been fixed by the consensus of the House and the hon. Member should have abided by that. It is not proper on the part of the hon. Member to question the right of the Chair.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಬೇಕಾದರೂ ದ್ವಿರಕ್ಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಕ್ಕಿರುತ್ತಿದೆ. ಅದ್ವೈತರೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆಕ್ಕನ್ನು ಪಾಲಂದಿದ್ದುದೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕೃಪಾತೀಗಳುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂಬು ಮಾರ್ಗ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ತೋಡುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ತಾವು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಏನೋ ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದೀರಿಪಡಿಸುವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆಗ ಏತ್ತು ಇನ್ನಡೆರ್ಕ್ಕೂ ಆಗಿ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವೇಳೆ ಕಾರೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದು ನರಿಯಾಗ್ಗೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. It was said that the Hon. Member Sri Siddaveerappa has transgressed the rules. This would not be in order. So please expunge this remarks.

Mr. SPEAKER.— It is perfectly in order. Hon. Members should confine themselves to the time allotted to them and should not transgress it. If I did not stop him then, it is only out of deference to him and not by way of approval to what he did. Let the House understand the position.

The Leader of the Congress (R) was a party to the understanding being a member of the Business Advisory Committee, that this debate should be confined to three hours. Having been aware of this it is not correct to exceed the time limit.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಶಿಂಗಡ್ಯಾ (ಬಿಳಗೆರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಕ್ಷೇಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮುಂದಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇದಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಏಕಾರಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವಾಪಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಹಳತಾಸಿನ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣಿ ಕೊಡಿಸುತ್ತಾ “I would only add that there are 4 Statutory Corporations and 19 Government Companies with a total capital investment of Rs. 159 crores. Of this, 8 undertakings, viz. MSEB, REMCO, MISL, NGEF, MSK Mills, Mysore Sugar Company, Mysore Cosmetics and Mysore Match Company, account for Rs. 148 crores. It is a matter of regret that all these concerns have for some time past not been earning profits...A decision has since been taken to lease the Mills to a private industrialist” ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗೆ. 159 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಾಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಒಂದು ನಾರ್ಚಿಸಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಕ್ಷೇಗಾರಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರಾವಧಿ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ)

ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಾರ್ವಜನಿಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೂ ರಾಭ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ! ನಾರ್ವಜನಿಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಂಬಿಂದ ಬಂಧಿಸಿದ ಕೂರತೆಗಳು ಏನಿವೇ ಅವಗಳನ್ನು ನಾವಾರಣೆ ಮಾಡಿ ದಕ್ಕಿತೆ ಯಾಂದ ಪ್ರಾಮಾಣೀಕರಿಸಿದ್ದ ಕಲನ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಖಾಸಗಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಾಂಪೀಸ್ ಮಾಡುವುದು. ಖಾಸಗಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ನಾರ್ವಜನಿಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನೇ ಕಾಂಪೀಸ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಷ್ಟು ನಚೆಕೊಂಡರ ಹೇಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಪ್ರಾಮಾಣೀಕಾರಿ ವಿವೇಚನೆಯಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮನ್ಯ ದೇಶದ ಅರ್ಥಕರಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗ್ಗೆರಿಸಿ ನಿಷ್ಳವಾದ ನುಖೇ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ನಾರ್ವಜನಿಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಚನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ರಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯಾಗಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅವಗಳಿಂದ ಬಂದಂತಹ ರಾಭವನ್ನು ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಉದಜನರಿಗೆ ಸಕಾರಾಯಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಸ್ವೀಕಾರಿ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿತಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ನಿತ್ಯ ಕೇಗೆರಿಕೆಕು, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ದ್ಯುಮಿಳಿಂದ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿ ಏನು ಮುಂದು ಪ್ರಾಮಾಣೀಕರಿಸಿದ್ದು. ನಾರ್ವಜನಿಕ ಕೈಗೆರಿಕೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಂತಹ ಕೋಣಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ರಾಭವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅರ್ಥಕರಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೌರ್ಣಿಕ ಲಭ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಒಹಕ ಪ್ರಾಮಾಣೀಕಾರಿ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಆ ರೀತಿ ಇದೆ :

“The main principles of socialist distribution are (1) full employment, (2) fair wages, (3) adequate social services and (4) social security.”

“In all countries, including the U.S.A., where distributive socialism is in effective operation, 30 to 40 per cent of national income is channelled through the public authorities providing the services and reliefs. In India, only a little more than 10 per cent is taken by the Central and State Governments and perhaps another 1 per cent by the local bodies. It is, therefore, highly regrettable that there should be so much outcry about excessive taxation even by persons who ought to be aware of the facts.

It would be amusing, if it were not tragic, to find these very persons crying for more education and other social services at the same time as they are demanding a reduction of taxation. The true test of statesmanship during this and the coming decades is the education of the electorate regarding the intimate relation between the Welfare State and increasing taxation.”

“We should continue this process of building up social cohesion and unity at all levels, acting in the traditional spirit of our culture and in accordance with our Constitution. We should also continue to develop strong political leadership giving a firm lead in policies based on trust in the people, with democratic institutions exercising wide powers at all levels. The services have also their responsibilities. All members of them should have complete faith in the aims and objectives of democracy and of the Welfare State and should carry out their duties with objectivity and integrity.....What we have to remember is this. Both democracy and the Welfare State

demand a higher degree of enlightened and disinterested citizenship than has hitherto been attained. We in India are engaged in a task among the most difficult that any nation undertook in history. There has been no precedent in the world's history for a nation of 400 million people, in the conditions obtaining in India, undertaking large scale, social and economic development on a democratic basis."

ಎಂದು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಪ್ರೆಸ್‌ಹೈರ್ ನ್ಯೇಡಿಗೂ ನಮಾಜವಾದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ನಿರೂಪಣಾದ ಸಂಬಂಧ ಇದೆ. ಒಂದಕ್ಕೂಂದಕ್ಕೆ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಶರ್ತಾಳ್ಳರು ನ್ಯೂಫ್ರೆಶ್ನಾದಿದಾರೆ. ಇಷ್ಟೇಲ್ಲ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಶರ್ತಾಳ್ಳವಾಗಿ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ನ್ಯೂತೀಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಳ್ಳವರನ್ನು ರಾಕಬೆಕು ಒಂದು ವೇಳೆ ನಮ್ಮ ನಮಾಜವಾದದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಂದಿನ ಇರತಕ್ಕಾರು ಸಿಹಿರ್ ಸರ್ವಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ನಂಬಿರುವ ತತ್ವವನ್ನು ಕಾಯಿರುವುದಕ್ಕೆ ತರುವ ಸಿಪ್ಪೆ. ಸಿಹಿರ್‌ನವಿರ್‌ನಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ, ಸಿಹಿರ್ ಸರ್ವಿಸನ್ನೇ ಕಿರುತ್ತಾರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಳುವ ಪಕ್ಕದ, ಅಳುವ ಸ್ಕಾರದ ನಿತ್ಯಾಳ್ಳ ನಂಬಿಕೆಯಾಳ್ಳಂಧ ಪಕ್ಕದ ಜನಗಳನ್ನೇ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯೋನಿಸಿ ಕಾರ್ಯಾಂತರಾರಕವಾದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಮಾಜವಾದವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕಾದರೆ, ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಾಳ್ಳಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನಾರ್ವಿಷಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮಗೆ ಸಿಗದಿರೆ, ಪುತ್ತು ನಾವು ಯಾವ ಒಂದು ಸಮಾಜ ವಾದವನ್ನು ಓಳಣಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅ ಒಂದು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ರಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವಿದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ನುಢಾರಣೆಯಾಗುವಿದಲ್ಲಿ. ಅಂತಹ ಸಮಯ ದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇಳಿ ಪದ್ಧತಿಯನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾಗೆ ನಾಷಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನಡೆದ ಹಾಗೆ, ಮುಂದೆಯೂ ನಡೆದುಕೇ ಅವರೆ, ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ಅರ್ಥಿಕ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವಿದಲ್ಲಿ. ಮುಂದೂರು ರಾಜ್ಯ ಭರತವಿಂದದಲ್ಲಿ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದ ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಹೇಳರು ಗಳಿಸಿದೆ. ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಗಾರಿಕೆ ಹೇಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿತ್ತೂ ಅದನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ದೂರದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವಿನು ಒಂದು ಕ್ರೀತ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಆದರೆ ಆದರೆವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕೆಂದೂ ಬಿರುದ್ದಾದ್ದಕ್ಕೆ ನಾಯಾದ್ದರ್ಗಾತ್ರದೆ. ಕಾನೆನೆಯಾಗಿ ಮಾತ್ರಾ ಬ್ಲಿಂಡ್ ಮಾನ್ಯುರ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹಳವನ್ನು ಹೇಗೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಹೇಗೆ ಅದನ್ನು ಖಿನೆಲೋಗಿಸಬೇಕಂಬಿದೂ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದಾರೆ. ಅವರ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಆಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ :

11-00 A.M.

"The financial organisation of every public enterprise ought to be conducive to its highest economic efficiency; and that of public enterprise as a whole ought to be conducive to the most desirable relativities of economic efficiency as between the enterprises. There are two important aspects of the problem. Firstly, the inevitable diffusion of responsibility between the government and a public enterprise for, the performance of the latter ought not to lead to inefficiencies in its financial organisation. Secondly, in the place of several automatic checks and balances in the private sector we have to set up rules and conventions that are not only appropriate in theory as well as in practice but amenable to flexibility as promptly as circumstances warrant.

(ಶ್ರೀ ದಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ)

“The real cost of the factors employed in a public enterprise ought to be known accurately; and the treatment of major financial items by different public enterprises ought to be such as enable us to compare their financial merits.

“The motto should be that every rupee invested is most economically intended, expended and rewarded.”

ಈ ಮಹಸೇಯರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಕತಕ್ಕ ಶ್ರುತಿಯೊಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡ ನರಿಯಾಗಿ ವಿವೋಗವಾಗಬೇಕು, ಅದನ್ನು ನರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗಾಗಿ ಖರ್ಚೀಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ನರಿಯಾದ ರಾಭಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆತ್ತಿನ ದಿನ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಯಾವಾನ್ನಿತಿಯಲ್ಲದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ಒಂದು ಚಂಡವಾಳಶಾಕಿಯರ ಜೀರ್ಣಗೆ ಸ್ವರ್ಥಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇವತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆದಳತ ನಡೆಸತಕ್ಕ ವರಾಗಲಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಅಡಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ, ಈ ಬಂಡ ವಾಳಶಾಕಿಗಳು ಪುನಿಧಾರಿ, ಅವರನ್ನು ಚಾರಿಂಜ್ಞ ವಾದಿ, ಅವರಿಗೆ ಸವಾಲು ಕಾರಿ, ಅವರ ಹಿತದಿಂದ ತಮ್ಮಿನಿಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಕೃಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ವಾದಿ, ನಮ್ಮ ನವಾಜವಾದವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ವಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ವಾದಿ, ನಮ್ಮ ನವಾಜವಾದವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ವಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಏನೆಂಬುವುದು ಕಾರಾಡ ಕೇರ್ಲಾಕ್ ವಿನೆಂದರೆ, ಒಂಂ ಮಿ ದೀರ್ಘೋದ್ಯಾತ್ ವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಭಂಡವಾಳಶಾಕಿಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕೆ, ಯಾರು ಅದರಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಜಫ್ಫಾತು ಕರಿದಾರ್ತಿ, ಯಾದು ಈ ನವಾಜವಾದದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಬುಟಪರು ಇದ್ದಾಗ ಹೇಗೆ ಇಂಡಿಯಿಲ್ಲಿರ್ ಕಿಂಗ್ ಎಂದು, ಇದ್ದು ಈ ರಾಜನೂತ್ತಪನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು, ಅಂಥ ವರನ್ನ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಹೆಚ್ಚೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೃಗಾರಿಕಾಜನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಿರಿಕಲ್ಪಂ ಇಂಡಸಿಲ್ಯು ಚಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಡಾವಿಗಳನ್ನು ಗೆಸ್ಟಿವ್ಯೂಪ್ರಿಕ್ ಕೊಡುವ ಹಣವನ್ನು ಇವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು. ಪೂರ್ವಕಾರ್ಣಿಕಲ್ಲಿ ಈ ದಾಖಲ್ಯಾಂಗಳ ಕಾಡಿ ಇನ್ನೂ ತಮ್ಮಲ್ಲ. ಪುನ್ರಸೂಲು ದೇಶೀ ಈ ಸರೀಕಲ್ಪಂ ಬಗ್ಗೆ ಬಳಿಯ ಹೆನರು ಹೂರಾಗೆ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮವಾದರೂ ಚಿಂತೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಬ್ಬಿದಿ ಕೊಣ್ಣು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೇಗೆಗೆ ಮತ್ತು ನೂರಿನ ಘನತ್ವಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಗೆಕ್ಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್ ಬಿ. ಬಾಪ್ಪಾಲನಯ್ಯ (ಕಾನನ).—ನಾವುಯಿ, ಹೊದ್ದು ಕೃಗಾರಿಕಾಗಳಿಗೆ ನುವಾರು 12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಕೃಗಾರಿಕಾಗಳಿಗೆ ಅಪ್ಪಿತ್ತೆದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳಿರುವ ಈ ಜಳಿದಿಕರು ನಮ್ಮ ಏನಿಯೋಗಿಸಿ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ವಾತಾಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಮ್ಮವಾರು 11 ಕಂಹಿಸಿಗಳಲ್ಲಿ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಏನಿಯೋಗಿಸಿ ವಿನು ಸರ್ವಾದನ ವಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿತ್ತೇನೆ. 8 ಕಂಹಿಸಿಗಳಲ್ಲಿ 3 ಕೋಟಿ 43 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಏನಿಯೋಗಿಸಿ 77-61 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವಾತಾಗ ಇದಾಯಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮವಾರು 224 ಕೋಟಿಗೆ ಏಂಬಿ 7 ಕಂಹಿಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಏನಿಯೋಗಿಸಿ 5 ಕೋಟಿ 53 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ನಮ್ಮವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದಾದು ಮೈನೂರು ಬರನ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಟೀರ್ ಕಂಪನಿ ಇವರ ಉದಿತ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ 64-65ರಲ್ಲಿ 2 ಕೋಟಿ 11 ಲಕ್ಷ ; 69-70ರಲ್ಲಿ 3 ಕೋಟಿ 6 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ನಮ್ಮವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮವಾದಾಗ, ವಾನನ್ ಮುಂತ್ರಿಯಾಗಿರು ದೇಶದ್ದು ಕೃಗಾರಿಕಾಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ 12 ಕೋಟಿ ಕೂಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವುದಾದರೂ ಕೂಡ ಯಾಗ ತಕ್ಕುದ ಮೇಲೆ? ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ತಕ್ಕುದ ಅಡಿಕೆ ಎಬಿದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು, ಆಗ ಹೊದ್ದು ಕೃಗಾರಿಕಾಗಳಿಗೆ ಜಳಿದಿಕ ನಮ್ಮ ಕೂಡಬುದಕ್ಕೊನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಜಳಿದಿಕ ತಗ್ಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಅದರೆ ಏಂಬು ಕೂಡಬುದಕ್ಕೆ ಎಂಬಾಯಿಲ್ಲ. ಅಂತೆ ಜೂನ್ ನೇನ್ನ ಕೃಗಾರಿಕಾಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ತಗ್ಗೆದುಕೊಂಡೆ ಅದು ಬಿಕಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನನ್ನ ಕೃಗಾರಿಕಾಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ

ವಿನಿಯೋಗಿಸಿದರೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇವತ್ತು ದೊಡ್ಡದ್ದು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ನಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಕೊಂಡರೆ 1:10 ರಂತೆ ಜನರು ಇದರಲ್ಲಿ ಜೀವನ ವಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದರೆ ಕೇವಲ ಎಪ್ಪತ್ತೆದೊವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕಾಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ 12 ಕೆಣಿಷ್ಟ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನೀವೆಹೀಗೆ ಹಣವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೂಡರೆ, 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಫಲ ಕೊಡುಹಿಡಿತ್ತದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವು ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದರೆ ಜೂತೆಗೆ ಭದ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಏಕ್ಕಾಪಾನ್‌ಶನ್ ಸ್ಥಿರ ಎಂದು ಇಚ್ಛಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಎಪ್ಪು ಚ್ಯಾಂ ಲುಮಿಷ್ ನೋಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಸಿ ಹೇಣ್ಣಿ ಮಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲಿ? ಎಲ್ಲಾ ಕೂಡ ನೀವೆ ಬ್ರೇಂ ಲೆಪ್ಪಣ ನಿಮ್ಮ ಏಕ್ಕಾಪಾನ್‌ಶನ್ ಸ್ಥಿರ ಮಾಡೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನಾರ್ಥಿಕ್ ರಾನ್ ಅಗುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ಕನ್ನರ್ಲೂಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ಧೆವಿರಪ್ಪನಾವರು ಬಹಳ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರವಾದುದು. ಘಾರಿನ್ ಮೇಖಿನಿಗೆ ಹೂಡಿದ್ದೀರೋ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 4 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ, ಮೊತ್ತ ಇಂದಿನಿನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಸಿನ್ನು ಹೂಡಿತ್ತಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿ ಇದು ಎಪ್ಪು ವರ್ಷದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿಂದು ಬಿಂತುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ? ಕಲಪು ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಮೆಂಟನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕಂಡಿದ್ದನ್ನು ಇಚ್ಛಿಕೊಂಡು ಇರ್ಕೊಂಡು ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಗೌರುಪಣ ಕೊಟ್ಟಿನ್ನು ಮಾಡಿರು 30-31 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಜೂತೆಗೆ ಗೌರುಪಣ ಎರೆಕ್ಕುಕ್ಕೆ ಪಾಕ್ಯಾಕ್ರಿ ಮಾತ್ರ ನಿಮ್ಮ ಗೌರುಪಣ ಎರೆಕ್ಕುಕ್ಕೆ ಘಾರಿಕ್ಕಿರುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟ ಅಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಂಪನಿಗೆ ಇವತ್ತು ಒಂದು ಕೆಲ್ಲಿಗೆ 8 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹೊರಗಡಿರುತ್ತಿರು ಬರಬೆಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದವರು ಮಾತ್ರ ಮಹಾರಾಜಾರ್ಪಿದವರು ಈ ಕಂಪನಿಯಿಂದ ಜ್ಞಾನ್‌ಪ್ರಧಾರ್ ರ್ಯಾ ಬೀಕೆಂದು ಆರ್ದರ್ ಮಾಡಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಕೂನ್‌ಪ್ರಧಾರ್ ಘಾಬುರ್ ನ್ನು ಸಾಪ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರ್. ಅದರ ಡಿಫೆಕ್ಟ್‌ವ್ ಜ್ಞಾನ್‌ಪ್ರಧಾರ್ ನ್ನು ನಿನ್ನೆ ಇವಬಿಯಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು 7.5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬೆರೆಯದ್ದು. ಅವರ್ ನಂತರ ಅದು ಹೇನ್‌ಗ್ಲಾಸ್‌ಪಂಟ್‌ಹ ಅದ್ರೆನ್‌ನ್ ಕಾನ್ನರ್ಲ್ ಮಾಡಿವರು. ಈಗ ಆ ಜ್ಞಾನ್‌ಪ್ರಧಾರ್ ನ್ನು ಸಿಮ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರೆಸ್ಟಿಜ್ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೇರೆಡಿಬಹುದು. ಬೇಸ್ಯಾಯ್ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ನಹ್ಯೆ ವಿವಾದವೇ ಈ ರೀತಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸ್ಲೈ ಇಂಟರ್‌ನಾಶನರ್. ಇದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸಂಸ್ಥೆ. ನಕಾರರದ ಕಾರ್ಬಿಫರ್ ಇದರಲ್ಲಿ 10 ಲಕ್ಷ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಳಿದರೆ ಲಕ್ಷ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದು ಯಾವೀರೀಯಲ್ಲಿ ನಕಾರರದ ನೋಲ್‌ ಎಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಯಾವ ರೀತಿ ವರ್ತಿತುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 3500 ಎರೆಕ್ಕುಕ್ಕೆ ವೆಚಾರಾಗಳನ್ನು ನಪ್ಲೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಗ್ರಾಹಿಸೆಂಬು ಎರೆಕ್ಕುಕ್ಕೆ ಘಾರಿಕ್ಕಿರುತ್ತಿರು. ಆ ರೀತಿ ಆರ್ದರ್ ಕೆಲ್ಲಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ ಅದರಲ್ಲಿ 650 ನೇರ್‌ಕ್ರಾಸ್‌ರಾಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾಕಿ ಹೊಚ್ಚಾರಾಗಳನ್ನು ನೈಲ್‌ರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಅವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರು. ಇದು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಷ್ಟೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ನಕಾರರದ ಏರಾತ್ ಕಾಬಾರ್ ನೆಗಳನ್ನು ನಷ್ಟೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಸೇಕದ 15ರಷ್ಟೂ ಕೂಡ ಉಜ್ಜಿಷ್ಟನ್ನು ರೀತೆ ಮಾಡುವುದಕಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ರೆಪ್ರೋಕ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಬೇಕೂದುಪ್ಪು ಎನಬ್ರ್ ವಿಂಟರ್, ವಾಃಿರ್ ಎಂಬುದ್ದು, ರೇಡಿಯೋಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಬೂನ್‌ರ್—ಇನ್ನು ಸೋಲ್‌ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಕಾರರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೆಕಾಡು ಸಾಲ 208 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಪ್ಪು ಇದೆ. ಇನ್ನು ಕಾರ್ಬೀಫಿಲ್ ಅಲ್ಲಿ 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇದೆ. ಇದು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಇನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೀವು ಉಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕು ನಾವ್ಯಾಚಿಗರಿ ಕಾರ್ಬೀರ್ ರೆಪ್ರೆನ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕಾಕರತಕ್ಕ 83 ಕೆಲ್ಲಿಗೆ ರೂಪಾಯಾಗಾ ಇಂಜಿನ್‌ಪ್ರೆಸಿನಲ್ಲಿ ಸೇಕದ 9ರಷ್ಟು ರಾಬ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೇರ್ಡಿದರೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಿಸು ಈಗ ಹಣವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಲ್ಲೆ ಅದರಿಂದ ನಕಾರರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟು, ರಾಬ ಕೆ ನಷ್ಟು ಮತ್ತು ಜನಿಗೂ ನಷ್ಟು ಇದೆ. ಅದ್ದಿಂದ ನೀವು ಇದರ ಅರ್ಥದಿಷ್ಟ ಕಳಿಂಬನ್ನು ನಣ್ಣ ನಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೇಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ದೈವತಿ ವಿವರ ಮಾಡಿದ್ದಿರೆ ಇನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ನಣ್ಣ ನಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೇಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತತ್ತು.

(ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ಯೋತಿರಾನಯ್ಯ)

ಜನಗಳಿಗೂ ನಾನಾ ಹೈತಿಗಳು ಸಹಕ್ತಿ ಅವರ ಜೀವನ ಸುಖಮಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜಪಾನಿಗೆ ಇಂಡಿಯ್‌ ಡೆಲಗೇಷನ್ ಹೊದಿಸಾಗ ಮಾಡಿದಂಥ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿವೆಯೆಂಬುದನು ತಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಪಾನ್ ಇಟ್ಟು ಕೈಗಾರಿಕಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಬರುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿರುವುದೇ ಅಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಥಾನ ಮಂತ್ರಿಗೇ ನಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕಗಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕೋಲಿಯಾವಣನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ದರೂ ನಣ್ಣ ನಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಂದು ಹೇಳಿತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದೇಶ ಬೇಕಿಯುತ್ತದೆ. ಸೈಇ ಏಡ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಸ್ ಆರ್ಕೆಪ್ರಕಾರ 35 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನು ಕೈಗಾರಿಕಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಿರಿ. ಅದನ್ನು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ? ಈದನ್ನು ಕಟ್ಟುಪಡ್ಡ ಒಂದು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಈ 35 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕರು ಶಾಖೆಯ ವರ್ಗದಾರಿಗಳು ಅದನ್ನು ಹೇಳುವಳಿಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಸ್ತಿರುವುದನಿಂದ ಕಾರ್ಯೋರ್ಡೇಷನ್ ಮಾರ್ಬಾಂತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಗ ಅದಕ್ಕಾಗೂ ದುಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೂ ದುಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿತ್ತಾರೆ. ಹೊರವೇಶಿಗಳಲ್ಲಿ ನಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವಂಥ ಸೌಲಭ್ಯ ಇಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕೊಡುತ್ತಾಣಿಲ್ಲ. ಮೈನಾಲೂ ನಕಾರ್ರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕಗಳನ್ನು ಕರ್ಜೆಗಳಿನಿಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಟ್ಟೇ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ ಅಪ್ಪ ಇಂಡಿಯಾ ಅಂದು ಕಾರ್ವನ್‌ ಅಫಿನು ಕಗ ಬಂದು ಅರ ಮೆಂಟರ್ ಅಫಿನು ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ತೆಪ್ಪಣಿಟ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೂ ಮಾತ್ರ ಡಾಯಿಂಬ್ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೂಗಳಿಗೆ ಕರ್ಜೆಗಳಿಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಮಾಗರ್ ಮಿಲ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ನಕಾರ್ರದವರು ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಕೊಂಡುತ್ತಿರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರನ್ನು ನಾರೇ ಸೋಧವಾಗಿರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರೆ. ಕಾರಣ, ಅವರಿಂದ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಾರಿಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾನ್ನಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಖಾಡಿ ಬೇಂಡ್‌ ಬಹಳ ಸಷ್ಟಿದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದೆ. 20ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಮಾಡುವಾಗಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣ ಇದರಲ್ಲಿ ನರ್ಮಾಧಾ ಹೇಸ್ಟ್‌ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ನಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕಗಳನ್ನು ಮೈನಾಲೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಿಮಲ್‌ಎಸ್‌ನೇಡ್‌ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪಿಳಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಬೆಳ್ಳುವಾಗಿಂದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೂ-ಆರೆಷಿಂಗ್‌ ಸೆಕ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ಬುಗರ್ ಮಿಲ್‌ ಗಳನ್ನು ಆಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಮಾಗರ್ ಮಿಲ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ನಕಾರ್ರದವರು ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಕೊಂಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಥಾತ್ ಮಿಲ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಳಿಕಾರ್ಡ್‌ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಟ್ಟೇ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ ಅಪ್ಪ ಇಂಡಿಯಾ ಅಂದು ಕಾರ್ವನ್‌ ಅಫಿನು ಕಗ ಬಂದು ಅರ ಮೆಂಟರ್ ಅಫಿನು ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ತೆಪ್ಪಣಿಟ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೂ ಮಾತ್ರ ಡಾಯಿಂಬ್ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೂಗಳಿಗೆ ಕರ್ಜೆಗಳಿಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಮಾಗರ್ ಮಿಲ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ನಕಾರ್ರದವರು ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಕೊಂಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರನ್ನು ನಾರೇ ಸೋಧವಾಗಿರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರೆ. ಕಾರಣ, ಅವರಿಂದ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಾರಿಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾನ್ನಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸೇಕಡ 15ರಷ್ಟು ಎನ್. ಇ. ಎಸ್. ಸ್ಟೀಂನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೈಲ್ವೋರ್ಸ್ ಪರ್ಸನ್‌ಎಂಬ್ ಕರ್ಮಿಗಳಿಲ್ಲವಾಗಿ ಮೈನಾಲೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳುವಾಗಿಂದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ನಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕಗಳನ್ನು ಮೈನಾಲೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳುವಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿಂದು ನಕಾರ್ರಕ್ಕೆ ನಿರ್ಮಿತ ರಬ್ಬಿನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಇನ್‌ರೆವ್‌ ಬೆರ್ಲೆ ಬಳಿ ಮಂತ್ರಿಯಾನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಇಂಳ್ಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕಗಳನ್ನು ಬೆಳ್ಳುವಾಗಿ ಅವಕಾಶವಾಗಿ ಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಷ್ಟಿವಾಗುತ್ತಿರುವದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು. ಕಟ್ಟುಪಡ್ಡ ಸಂಪಾದನೆ ವಾದಿರುವ ಕೊಂಡುತ್ತಿರುತ್ತರ ರೂಪಾಯಿಗಳವು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾರದು. ಹಿಂದಿಂದ ಬಿಂದಂಥ ಡಿವಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತಿರುವ ಕರ್ಮಾಂತಿಕಾರು ಕವಾದದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಟಿವಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲ ಇಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಎಣಿಸಿದ್ದು. ಏಕೆ ಇದಲ್ಲಿವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನ್ನೀ ಶ್ರೀ ಅಪ್ಪಣಿ ನರ್ಮಾಧಾ ಕಾಂಪಾನಿಯಾದೆನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದು. ಹೇಳಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಾಲ್ ಫ್ರೆನ್‌ನಾನ್‌ಬ್ರಿಂಗ್‌ ಮಾತ್ರ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಹೋಲ್‌ ಕೋರ್. ಅರ್ಥಾತ್ ಹೆಚ್ಚಿಟ್ಟೇ ನೆಲ್ಸನ್‌ಬೆಂಚ್‌ ನಾಕಷ್ಯಾದ್ವಾದು ದುಡ್ಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾ, ಇಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಎರಡು ಕೊಂಡುತ್ತಿರುವ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೈಗಾರಿಕಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು